

Raport z badania ilościowego zrealizowany w ramach Programu Analityczno-Badawczego Warszawskiego Instytutu Bankowości we współpracy z EFPA Polska, PFR SA oraz PFR Portal PPK

OSZCZĘDZANIE I INWESTOWANIE NA CELE EMERYTALNE OCZAMI MŁODEGO POKOLENIA

SYGN. PAB/WIB 20/2025

prof. UW dr hab. Katarzyna Sekścińska
Uniwersytet Warszawski

ISBN: 978-83-976731-7-5

Raport opracowany na zlecenie
Programu Analityczno-Badawczego
Fundacji Warszawski Instytut Bankowości

Warszawa, październik 2025

O Raporcie

Raport **Oszczędzanie i inwestowanie na cele emerytalne oczami młodego pokolenia** został opracowany na zlecenie Programu Analityczno-Badawczego Fundacji Warszawski Instytut Bankowości.

Autorka

dr hab. Katarzyna Sekścińska

– profesor UW, doktor habilitowana nauk społecznych w zakresie psychologii, zatrudniona w katedrze Psychologii Biznesu i Aplikacji Społecznych Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego. Psycholożka i ekonomistka. Badaczka, coach, trenerka, popularyzatorka nauki. Jedna z najbardziej rozpoznawalnych w kraju finansistek behawioralnych i badaczek zachowań finansowych Polaków. W ramach współpracy z instytucjami zewnętrznymi zaprojektowała, zrealizowała i raportowała ok. 150 badań społecznych. Autorka ok. 50 publikacji naukowych, opartych na ponad stu własnych badaniach naukowych, wydanych głównie w międzynarodowych czasopismach. Członkini 8 towarzystw naukowych oraz zarządu Akademickiego Stowarzyszenia Psychologii Ekonomicznej. Autorka i wykonawczyni projektów badawczych, R&D, wdrożeniowych i edukacyjnych zrealizowanych we współpracy z kluczowymi instytucjami finansowymi w Polsce i przedstawicielami rynku fashion and lifestyle.

Współpraca merytoryczna

Tomasz Pawlonka, ZBP, PAB WIB

Mariola Szymańska, EFPA

Marta Damm-Świerkocka – PFR Portal PPK

Maciej Buczkowski – PFR

Agnieszka Nierodka ZBP, PAB WIB

Diana Jaworska – EFPA

Klaudyna Kafara – PFR Portal PPK

Joanna Grądzka – PFR

O Programie

Program Analityczno-Badawczy przy Fundacji Warszawski Instytut Bankowości powstał w 2019 r. jako odpowiedź na potrzeby sektora bankowego w zakresie wysokiej jakości analiz i badań z obszaru cyberbezpieczeństwa i nowych technologii, a także szeroko rozumianego otoczenia sektora bankowego, kształtującego warunki działania banków w Polsce. Prace analityczno-badawcze w ramach programu realizowane są pod kątem możliwości praktycznego wykorzystania wyników w celu rozwoju sektora bankowego, podnoszenia poziomu bezpieczeństwa usług oraz – w ostateczności – kreowania wartości dla klientów końcowych – użytkowników bankowości.

W ramach programu realizowane są analizy i badania w następujących obszarach:

- Nowe technologie w sektorze bankowym, cyberbezpieczeństwo banków i systemy płatnicze
- Ekonomiczna analiza rozwoju sektora bankowego, stabilności banków, otoczenia makroekonomicznego
- Prawno-regulacyjne i legislacyjne uwarunkowania działalności sektora bankowego oraz wyzwania wynikające z orzecznictwa sądów krajowych i europejskich
- ESG i sustainable finance
- Prace analityczno-badawcze w zakresie poszczególnych obszarów funkcjonowania banków oraz w zakresie funkcjonowania wskaźników referencyjnych

Więcej na temat działalności programu na stronie www.pabwib.pl

Kontakt:

dr Tomasz Pawlonka
Dyrektor Programu
m: 505 917 778
e: tpawlonka@wib.org.pl

Warszawski Instytut Bankowości
00-380 Warszawa, ul. Kruczkowskiego 8
t: (22) 182 31 70
e: pab@wib.org.pl

Agnieszka Nierodka
m: 607 484 391
e: anierodka@wib.org.pl

dr Agnieszka Wicha
m: 661 646 474
e: agnieszka.wicha@zbp.pl

Bartosz Przyborowski
m: 795 933 104
e: bartosz.przyborowski@zbp.pl

Spis treści

⬡	Słowo wstępne partnerów raportu	5
⬡	Cel badania	9
⬡	Streszczenie menedżerskie	11
	Wybrane wnioski	12
	Kilka meta-wniosków	13
	Wybrane rekomendacje	14
I	Rozdział I. Prezentacja badania	15
	Socjodemograficzna charakterystyka badanej próby	16
	Sytuacja finansowa w badanej próbie	17
	Świadomość emerytalna młodego pokolenia	17
	Przekonania na temat odkładania pieniędzy na emeryturę	18
	Wiedza na temat systemu emerytalnego i inwestycyjnych instrumentów emerytalnych	22
	Zabezpieczanie finansowej przyszłości na czas późnej dorosłości	27
	Formy przechowywania oszczędności / inwestowania	28
	Postrzeganie dostępnych instrumentów finansowych	37
	Inwestycje na emeryturę w zielone rozwiązania	44
	Postrzeganie okresu późnej dorosłości	47
	Plany pracy zarobkowej	48
	Rola instytucji finansowych w systemie emerytalnym z perspektywy młodego pokolenia	50
II	Rozdział II. Podsumowanie	52
	Główne wyniki	53
	Główne wnioski	53
	Rekomendacje	54

Słowo wstępne partnerów raportu

W ostatnich latach coraz częściej w przestrzeni publicznej dostrzegalny jest głos dotyczący problemów demograficznych Polski – tych już widocznych, ale również przyszłych. Pomimo licznych prób poprawy dzietności w Polsce, stan depopulacji naszego kraju z roku na rok się pogłębia. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, jest nas mniej niż 37,5 mln osób. Jeszcze 14 lat temu, w roku 2010 było nas o ponad 1 mln osób więcej. W samym tylko 2024 roku ubyło blisko 147,5 tys. Polaków. W trakcie ostatnich kilkunastu lat średniorocznie ubywało blisko 75 tys. osób. To tak, jakby w każdym roku z mapy Polski zniknęło miasto takie jak Siedlce, czy Konin.

W 2024 roku osiągnęliśmy historyczny, niechlubny rekord w liczbie urodzeń. W 2024 roku urodziło się 252 tys. dzieci – o 40% mniej niż w 2010 roku i ponad 2 razy mniej niż w liczba dzieci przychodzących na świat w pierwszej połowie lat 90-tych (obecnych 30-latków). Jeszcze w 2015 roku w blisko 32% gospodarstwa domowych w Polsce wychowywało się przynajmniej jedno dziecko. W 2024 roku odsetek ten spadł do 25,6%, a zatem o około 6 pp. Na poziomie krajów UE-27 również nastąpił spadek, przy czym nie był on aż tak głęboki i gwałtowny jak w Polsce. W czasie ostatnich 25 lat liczba mieszkańców Polski zmniejszyła się o ponad 4,6%.

Prognozy niestety nie są najlepsze. Jeżeli już dziś – jako państwo – nie podejmiemy istotnych działań, aby odwrócić ten niekorzystny i co gorsze – niezwykle gwałtowny trend depopulacyjny – już w 2060 roku, jak podaje GUS, może być nas mniej niż 30,5 mln osób (a zatem o 7 mln osób mniej). W projekcjach ONZ, zgodnie z umiarkowanym scenariuszem, liczba ludności Polski zmniejszy się do poziomu poniżej 20 mln osób. Oznacza to, że w XXI wieku liczba mieszkańców Polski zmniejszy się o połowę.

Niestety, perspektywa kolejnych 35, czy 75 lat wydaje się mimo wszystko odległa. Nic bardziej mylnego. Problemy związane z procesami depopulacji już dziś mają swoje konsekwencje ekonomiczne, np. w postaci przyszłych emerytur, ale również wyzwań na rynku pracy. Dzisiejsza stopa zastąpienia to około 54%. A zatem wysokość emerytury odpowiada mniej więcej połowie wysokości wynagrodzenia osiąganego przed

przejściem na emeryturę. W perspektywie 2060 r. przewidywana stopa zastąpienia w Polsce spadnie do poziomu poniżej 29%, choć np. Komisja Europejska wskazuje nawet na poziom 25%.

Spośród keynesowskich motywów gromadzenia pieniędzy na wysokim poziomie w Polsce utrzymuje się motyw transakcyjny. Znacznie gorzej jest z motywem ostrożnościowym i motywem spekulacyjnym (czego wyrazem jest niska stopa oszczędności i niska stopa inwestycji gospodarstw domowych). Niestety, stopa oszczędności gospodarstw domowych w Polsce od lat utrzymuje się na wyraźnie niższym niż w UE-27 poziomie. W latach 2015-2025 stopa oszczędności polskich gospodarstw domowych była średnio o 7 pp. niższa niż średnia dla UE-27 (o 4,6 pp. niższa w I kwartale 2025 r.). Tymczasem Polacy muszą już dziś, pilnie zadbać o własną emeryturę – inwestować w IKE/IKZE/PPK, nie unikać płacenia składek ZUS. Stać się bardziej odpowiedzialni za swoją starość.

Raport przygotowany przez prof. UW dr hab. Katarzynę Sekścińską w ramach Programu Analityczno-Badawczego Warszawskiego Instytutu Bankowości we współpracy z EFPA Polska oraz PFR SA i PFR Portal PPK stanowi doskonałą diagnozę dotyczącą podejścia młodych ludzi do tematyki długoterminowego oszczędzenia – głównie na cele emerytalne. Wnioski z raportu nie są specjalnie optymistyczne i wskazują na wiele wyzwań stojących przede wszystkim przed stawiającą swoje pierwsze kroki edukacją ekonomiczną w Polsce. Tym bardziej niezwykle ważne i potrzebne są inicjatywy takie jak Rok Edukacji Ekonomicznej koordynowany przez Warszawski Instytut Bankowości, czy wspieranie dalszego rozwoju Krajowego Centrum Edukacji Ekonomicznej.

W tym miejscu pragnę złożyć serdeczne podziękowania za zaangażowanie EFPA Polska, PFR SA i PFR Portal PPK oraz samej Autorce – prof. UW dr hab. Katarzynie Sekścińskiej – za realizację tego niezwykle ważnego i użytecznego do dalszych działań raportu.

dr Tomasz Pawlonka
Związek Banków Polskich,
Program Analityczno-Badawczy Warszawskiego
Instytutu Bankowości

30 września br. Komisja Europejska wydała pakiet inicjatyw wspierających Unię Oszczędności i Inwestycji, SIU. Komisja stawia sobie za cel przyspieszenie rozwoju edukacji finansowej i możliwości inwestycyjnych dla obywateli UE.

Impulsem do tych działań jest odpowiedź na pytanie, co jest dzisiaj największym wyzwaniem w Europie. Diagnoza stawiana w wielu gronach eksperckich, europejskich i polskich, wskazuje na **kryzys demograficzny**. Starzejące się społeczeństwa, w przełożeniu na słabość publicznych systemów emerytalnych (poza nielicznymi wyjątkami), w połączeniu z bardzo niskim poziomem inwestowania w UE (wg Eurostatu Polska zajmuje 6 miejsce od końca miejscu w Unii), niosą ze sobą wizję emerytur na granicy ubóstwa i zagrożenie kryzysem o charakterze społecznym i gospodarczym.

Dlatego jako Społeczność EFPA Polska wraz z Partnerami chcemy kontynuować misję dostarczania rzetelnych danych, pokazujących realny obraz zabezpieczenia finansowego polskich obywateli w długim terminie. Chcemy, aby **miarą wartości usług finansowych dla klientów był poziom zdrowia finansowego obywateli**, czyli stan, w którym człowiek kontroluje swoje bieżące finanse oraz miesięczny i roczny budżet, jest w stanie poradzić sobie z niespodziewanymi, poważnymi wydatkami, zgodnie z planem realizuje swoje finansowe cele, ma swobodę finansową

dla dokonywania decyzji, które pozwalają cieszyć się życiem dzisiaj i w przyszłości.

Potrzebujemy dzisiaj silnego, wspólnego głosu i działań instytucji publicznych, banków i instytucji finansowych wraz z organizacjami pozarządowymi, prowadzącymi edukację finansową. **Celem jest skuteczne zmotywowanie Polek i Polaków do długoterminowego inwestowania dla potrzeb dodatkowego, prywatnego zabezpieczenia emerytalnego.** W przeciwnym razie, szczególnie młodemu pokoleniu za 30 lat przyjdzie się zmierzyć z pytaniem, jak żyć i cieszyć się życiem za 20-25 procent dzisiejszego wynagrodzenia.

Zdrowie finansowe, tak jak kondycję fizyczną, każdy buduje samodzielnie. Jednak w tej drodze nikt nie powinien sam. Rolą instytucji i ludzi sektora finansowego jest profesjonalne wsparcie i dostarczanie rozwiązań, które pomogą świadomie i aktywnie gromadzić środki, na okres późnej dorosłości. W naszym badaniu, 51% dwudziestolatków postrzega ten okres jako przyjemny, a 62% wyobraża sobie siebie w tym czasie jako szczęśliwego człowieka. **„Mind the GAP”** to ostrzeżenie, które wysyłamy wraz z wynikami naszego badania. „Zanim będzie za późno.” Zapraszam do lektury raportu.

Mariola Szymańska
Prezeska
EFPA Polska

Wielu młodych ludzi odkłada temat oszczędzania na emeryturę na później, uważając, że mają jeszcze mnóstwo czasu, by się tym zająć. Niestety, to jeden z najczęściej popełnianych błędów. W rzeczywistości to właśnie czas jest naszym największym sprzymierzeńcem. Im wcześniej zaczniemy oszczędzać, tym lepiej. Nawet niewielkie, regularnie odkładane sumy, dzięki efektowi procentu składanego, mogą po latach skutkować znaczącymi kwotami na naszych kontach. Aby zadbać o swoją niezależność finansową, nie trzeba być ekspertem – dzięki programom takim jak PPK, PPE, IKE czy IKZE możemy oszczędzać w prosty i efektywny sposób.

Kluczową rolę odgrywa tu edukacja finansowa. Zrozumienie zasad oszczędzania i inwestowania w programach takich jak Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK) to pierwszy krok do świadomych decyzji. Warto słuchać osób z doświadczeniem – bliskich, znanych czy współpracowników, którzy zdecydowali się pozostać w programie. Takich „ambasadorów PPK” jest coraz więcej, a środki zgromadzone przez nich na rachunkach PPK są namacalnym dowodem, jak bardzo opłaca się dołączyć do programu. Dzięki wpłatom pracodawcy, dopłatom od państwa

i zyskom, wypracowanym przez instytucje finansowe, oszczędzanie w PPK jest wyjątkowo korzystne. Jednocześnie weryfikujemy informacje u źródła, na oficjalnych stronach, m.in. takich jak mojeppk.pl, gdzie dostępne są rzetelne dane, kalkulatory oraz praktyczne poradniki, a także bezpłatne szkolenia prowadzone przez ekspertów PPK.

Decyzje finansowe, podejmowane teraz, będą miały bezpośredni wpływ na nasz komfort życia za kilkadziesiąt lat. Odpowiedzialne podejście do finansów nie tylko zwiększa nasze bezpieczeństwo, ale też daje poczucie kontroli i niezależności. Prognozy są nieubłagalne – bez dodatkowych oszczędności młodzi dorośli nie utrzymają w przyszłości stylu życia, do którego przywykli. To właśnie oni będą musieli mierzyć się z emeryturami w wysokości ¼ ostatniego wynagrodzenia. Dlatego warto podkreślać na każdym kroku, jak ważne jest budowanie zabezpieczenia finansowego od samego początku kariery zawodowej.

Marta Damm-Świerkocka
członkini zarządu
PFR Portal PPK

Gdy w 2019 r. uruchamialiśmy PPK, oszczędności Polaków znajdowały się w całkiem innym miejscu niż dziś. W dostępnych w tamtym czasie dobrowolnych programach oszczędzania – IKE, IKZE i PPE – środki aktywnie lokowało nieco ponad 1 mln osób. Wprowadzenie PPK to był przełom. Program rozwijał się stopniowo i nie sprzyjały mu takie wydarzenia, jak pandemia, czy wybuch wojny w Ukrainie. Dziś to rozwiązanie dojrzałe i sprawdzone: liczba uczestników programu przekroczyła 4 miliony, a co tydzień dołącza kolejne 10–15 tysięcy nowych. To nie przypadek, lecz efekt rzetelnej pracy u podstaw – wieloletniej edukacji finansowej prowadzonej przez PFR wspólnie z partnerami, tysiące spotkań z pracodawcami i pracownikami, proste narzędzia, transparentne zasady i konsekwentne budowanie zaufania.

Wyniki raportu „Oszczędzanie i inwestowanie na cele emerytalne oczami młodego pokolenia” potwierdzają, że w procesie popularyzacji nawyku oszczędzania edukacja pozostaje kluczowa. Temat emerytury wciąż bywa wypierany jako „odległy”, a oczekiwania młodych często rozmiągają się z realnymi prognoząmi. Dlatego nie możemy się zatrzymać. Potrzebujemy

ciągłości działań, ale i nowego języka: mówienia o oszczędzaniu nie przez pryzmat obowiązku, lecz wolności i sprawczości – budowania przyszłej niezależności finansowej. Nowe pokolenie ma inne wartości i perspektywę: ceni elastyczność, autentyczność i sens. Musimy jako sektor finansowy odpowiadać na to prostymi produktami, jasną komunikacją i codziennym wsparciem w podejmowaniu decyzji.

PPK, obok IKE, IKZE czy PPE, daje realne, dostępne narzędzie odkładania na przyszłość – z dopłatami pracodawcy i państwa, elastycznością oraz możliwością dziedziczenia środków. Naszą ambicją jest, by każda osoba rozpoczynająca karierę zawodową miała świadomość tych korzyści i mogła z nich świadomie korzystać. To maraton, nie sprint: będziemy dalej inwestować w edukację finansową od szkoły, przez uczelnię i miejsce pracy, po nowoczesne kanały cyfrowe. Tylko tak przełożymy dobre wyniki PPK na trwały nawyk oszczędzania całego pokolenia.

Mariusz Jaszczyk
wiceprezes PFR, współtwórca ustawy o PPK

Cel badania

System emerytalny w Polsce stoi dziś przed poważnymi wyzwaniami demograficznymi i ekonomicznymi, które sprawiają, że indywidualne zabezpieczenie finansowe na czas późnej dorosłości staje się nie tyle opcją, co koniecznością. Jednocześnie młode pokolenie mierzy się z licznymi kosztami związanymi z wejściem w dorosłość – takimi jak założenie rodziny, zakup mieszkania, czy utrzymanie gospodarstwa domowego – co często prowadzi do odkładania decyzji o oszczędzaniu na emeryturę.

Dwudziesto- i trzydziestolatkowie znajdują się jednak w szczególnie istotnym momencie życia – okresie, w którym nawet relatywnie niewielkie, ale regularne działania mogą znacząco zwiększyć ich bezpieczeństwo finansowe w przyszłości. Mimo to, tylko nieliczni z nich aktywnie oszczędzają lub inwestują z myślą o odległej perspektywie, a poziom świadomości dotyczący dostępnych narzędzi długoterminowego oszczędzania i inwestowania – w tym produktów emerytalnych – pozostaje niski.

Według prognozy Ministerstwa Finansów populacja Polski będzie stopniowo spadać – z ok. 37,5 mln w 2024 r. do 36,6 mln w 2029 r. Jednocześnie starzeje się struktura demograficzna: udział osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) zmniejszy się z 18,1% do 16,8%, podczas gdy udział osób w wieku poprodukcyjnym (emerytalnym) wzrośnie z 23,7% do 25,3%. Już w 2029 roku na każde 1000 osób w wieku produkcyjnym przypadac będzie około 437 seniorów – to znaczny wzrost względem obecnych ok. 408.

Starzenie się społeczeństwa i kurczenie się bazy osób aktywnych zawodowo oznacza rosnącą presję na system emerytalny i budżet państwa. W latach 2025-2029 Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (FUS) ma generować roczne deficyty – wpływy ze składek, dotacje państwowe i środki z OFE nie będą wystarczające, by pokryć wszystkie zobowiązania. W wariancie pośrednim deficyt FUS w relacji do PKB ma wynieść ok. 2,2% w 2025 r. i aż 2,8% w 2029 r. W ujęciu nominalnym może to oznaczać brak ponad 80 mld zł już w 2025 r., a nawet 170 mld zł cztery lata później – w scenariuszu pesymistycznym.

Równocześnie prognozy wskazują, że liczba osób ubezpieczonych (czyli aktywnie opłacających składki) ma spaść o ok. 236 tys. (–1,4%), przy jednoczesnym wzroście liczby emerytów. Wydolność FUS – mierzona jako relacja wpływów ze składek do wydatków – spadnie z obecnych ponad 80% do ok. 70% w 2028 r.

W dłuższym horyzoncie, do roku 2080, problemy demograficzne będą się tylko pogłębiać. ZUS prognozuje, że liczba seniorów na 1000 osób w wieku produkcyjnym wzrośnie z dzisiejszych ok. 390 do 806 w 2061 r. i aż 839 w 2080 r. System emerytalny stanie się jeszcze bardziej obciążony, a jego wydolność – przynajmniej czasowo – może spaść do ok. 65%. Co prawda w bardzo długiej perspektywie prognozy przewidują odbicie – do ok. 88% w 2080 r. – ale będzie to zależne m.in. od polityki migracyjnej, aktywizacji zawodowej oraz reform systemowych.

W tym samym czasie stopa zastąpienia – czyli relacja pierwszej emerytury do ostatniego wynagrodzenia – może ulec dramatycznemu obniżeniu. Dla dzisiejszych 20-latków prognozy ZUS mówią o stopie zastąpienia na poziomie **ok. 24-25 % w 2060 r.**, a w dalszych latach może ona spaść nawet do **23,1% w 2080 r.** Oznacza to, że osoba zarabiająca dziś 6 000 zł brutto, jeśli nie będzie samodzielnie oszczędzać, może otrzymać emeryturę wynoszącą ok. 1 400 zł – przy nieporównywalnie wyższych kosztach życia.

Przeprowadzone badanie pozwoliło na kompleksowe poznanie postaw, przekonań, wiedzy i zachowań młodych Polaków w zakresie budowania zabezpieczenia finansowego. Analizie poddano zarówno praktyki długoterminowego oszczędzania i inwestowania, jak i postrzeganie nieruchomości jako alternatywnej formy gromadzenia kapitału. Szczególny nacisk położono na przygotowanie finansowe do okresu emerytalnego – oceniono zarówno faktyczną, jak i subiektywną wiedzę respondentów na temat takich rozwiązań jak IKE, IKZE, PPK czy PPE, a także źródła informacji, bariery w korzystaniu z tych instrumentów oraz emocje i wyobrażenia związane z okresem starości i przyszłymi świadczeniami z ZUS.

W badaniu uwzględniono również postrzeganą rolę instytucji finansowych – zarówno w kontekście oferowanych produktów, jak i podejmowanych działań edukacyjnych. Podjęto próbę odtworzenia obrazu „idealnego portfela” zabezpieczenia finansowego oczami młodego pokolenia oraz wskazano warunki, które mogłyby skłonić osoby obecnie nieinwestujące do zmiany postawy.

Uzyskane wyniki dostarczają wiedzy nie tylko o mentalnych i praktycznych barierach utrudniających podejmowanie działań na rzecz budowania bezpieczeństwa finansowego w perspektywie emerytalnej, lecz także o czynnikach sprzyjających aktywizacji młodych dorosłych w tym obszarze. Stanowią one cenne źródło informacji do projektowania skutecznych interwencji publicznych, strategii komunikacyjnych i edukacyjnych, skierowanych do młodego pokolenia. Część zagadnień poruszonych w badaniu stanowi kontynuację wątków analizowanych we wcześniejszych projektach realizowanych przez Izbę Gospodarczą Towarzystw Emerytalnych, co pozwoliło na przedstawienie części wyników w ujęciu porównawczym i podłużnym.

Metodologia badania

Badanie przeprowadzono techniką CAWI (Computer Assisted Web Interview) na Ogólnopolskim Panelu Badawczym Ariadna, posiadającym aktualny certyfikat PKJPA, potwierdzający wysoką jakość świadczonych usług badawczych. Łączna liczebność panelu przekracza 300 tysięcy zarejestrowanych osób.

Dane były zbierane w terminie 8-20 września 2025 r. wśród zarejestrowanych uczestników panelu, którzy spełnili łącznie trzy kryteria: byli pełnoletni, pracowali i zgodzili się podać swój dochód określony w przedziale.

W badaniu wzięło udział 1100 dorosłych Polaków w wieku 18-29 lat, tworząc próbę ogólnopolską reprezentatywną ze względu na płeć i wiek, zróżnicowaną pod względem wykształcenia i miejsca zamieszkania.

Streszczenie menedżerskie

Badanie przeprowadzone we wrześniu 2025 roku na reprezentatywnej próbie 1100 osób w wieku od 18 do 29 lat pozwoliło przyjrzeć się świadomości emerytalnej i postawom młodych dorosłych wobec systemu emerytalnego w Polsce. Celem badania było poznanie postaw, wiedzy i zachowań młodych Polaków wobec oszczędzania na emeryturę oraz korzystania z instrumentów finansowych, takich jak IKE, IKZE, PPK czy PPE, a także alternatywnych form gromadzenia kapitału, np. inwestycji w nieruchomości. Niniejszy raport obok wyników opisanego badania przedstawia także wybrane wyniki badań realizowanych w latach 2023-2024 dla Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych, przeprowadzanych z udziałem analogicznych prób badanych, co pozwoliło na porównanie wyników uzyskanych w najnowszym badaniu z tymi z poprzednich dwóch lat.

Analiza pokazała, że młodzi dorośli są generalnie optymistyczni co do wysokości przyszłej emerytury – 83% badanych przeszacowuje stopę zastąpienia w porównaniu do prognoz ZUS. Połowa z nich spodziewa się świadczenia na poziomie co najmniej 53% ostatniego wynagrodzenia, a 31% uważa, że ich emerytura będzie co najmniej równa pensji sprzed zakończenia pracy. Tymczasem tylko 1% uważa, że emerytura w wysokości 25% wynagrodzenia byłaby wystarczająca. Zatem istnieje duża rozbieżność między prognozami ZUS a oczekiwaniami młodych dorosłych, co wskazuje na konieczność gromadzenia prywatnych oszczędności. Średnio młodzi Polacy uważają, że aby osiągnąć akceptowalny poziom życia na emeryturze, należy odkładać od 831 zł miesięcznie przy rozpoczęciu oszczędzania w wieku 30 lat, przez 1332 zł przy starcie w wieku 40 lat, aż do 2016 zł w przypadku rozpoczęcia oszczędzania w wieku 50 lat.

Większość młodych dorosłych dostrzega znaczenie oszczędzania na emeryturę – 73% uważa, że należy odkładać pieniądze na przyszłość, przy czym 77% wskazuje, że warto nawet oszczędzać niewielkie kwoty, a 61% twierdzi, że sens oszczędzania istnieje niezależnie od gwarancji osiągnięcia wymarzonego poziomu życia. Jednocześnie znaczna część młodych Polaków nie postrzega tego celu jako pilnego,

co wynika z licznych wyzwań finansowych wchodzenia w dorosłość, takich jak zakup mieszkania, samochodu czy finansowanie edukacji i wakacji. Młodzi dorośli przeciętnie uważają, że najlepiej rozpocząć oszczędzanie na emeryturę w wieku 33 lat, choć 25% wskazuje, że można poczekać do 40. roku życia, a 10% nawet do 56 lat.

Wiedza młodych dorosłych na temat systemu emerytalnego i instrumentów oszczędnościowych jest ograniczona. Tylko 6% aktywnie poszukuje informacji o IKE (Indywidualne Konto Emerytalne), IKZE (Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego), PPK (Pracownicze Plany Kapitałowe) czy PPE (Pracownicze Programy Emerytalne), natomiast 51% zdobywa wiedzę przypadkowo, bez weryfikacji jej poprawności. Deklarowana znajomość instrumentów emerytalnych jest wyższa niż faktyczna – ponad 80% badanych twierdzi, że ma przynajmniej podstawową wiedzę na temat IKE, IKZE, PPK i PPE, podczas gdy test faktycznej wiedzy wykazał, że podstawową znajomość posiada mniej niż połowa badanych w przypadku PPK, a w przypadku IKE i IKZE jeszcze mniej. Co więcej, młodzi bardziej koncentrują się na korzyściach niż ograniczeniach instrumentów finansowych, a około 17% posiada fałszywą wiedzę. Najczęstszymi źródłami informacji są znajomi i rodzina (50%), a także materiały instytucji finansowych (24%) oraz własna intuicja (22%).

Tylko 27% młodych Polaków świadomie oszczędza na emeryturę, a kolejne 27% nie jest pewne, na co przeznaczy zgromadzone środki, nie wykluczając emerytury. 38% nie oszczędza i nie planuje tego robić, przy czym wśród nich 23% nie zamierza zmienić swojego stanowiska w przyszłości. Najbardziej powszechnymi formami oszczędności są konta oszczędnościowe (50%), gotówka w domu (33%) oraz lokaty (25%). Co może z jednej strony wynikać z chęci wybierania możliwie najbezpieczniejszych rozwiązań, z drugiej zaś, z potrzeby przechowywania środków w formie dającej możliwie najszybszy dostęp do środków w sytuacji nagłej potrzeby. Za interesowanie instrumentami inwestycyjnymi jest mniejsze – obligacje, akcje, ETF czy kryptowaluty

wykorzystuje około 14% badanych, inwestycje w nieruchomości 13%, a instrumenty emerytalne (PPK, IKE, IKZE, PPE) łącznie 25%.

Głównymi powodami niekorzystania z IKE i IKZE są niewystarczająca wiedza, brak wolnych środków, brak przemyślenia i brak zaufania do polityków, natomiast PPK cieszy się większym zainteresowaniem ze względu na dobrowolność i łatwy dostęp do środków. Czynnikiem istotnym w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych są również opinie innych osób – znajomych, rodziny, ekspertów i doradców finansowych. Młodzi Polacy częściej wybierają instrumenty, które są dla nich jasne, bezpieczne i dają możliwość dziedziczenia zgromadzonych środków.

W kontekście postrzegania instrumentów emerytalnych PPK oraz IKE/IKZE oceniane są jako proste, bezpieczne i opłacalne rozwiązania, zaś PPE wzbudza mniej pozytywnych skojarzeń. Zdecydowanie najwięcej pozytywnych emocji budzą inwestycje w nieruchomości – uważane są za opłacalne, bezpieczne i dające poczucie kontroli nad zgromadzonym kapitałem. Z kolei młodzi respondenci nie mają w pełni świadomości, że środki w PPK i IKE/IKZE są inwestowane, co może ograniczać aktywne podejmowanie decyzji finansowych.

Badanie pokazało, że zaangażowanie firmy w działania na rzecz otoczenia – środowiska, społeczeństwa, pracowników ma przeciętnie umiarkowane znaczenie w kontekście gotowości młodych dorosłych do inwestowania w ich akcje. Przy czym negatywne informacje o szkodliwym wpływie przedsiębiorstw na środowisko czy społeczeństwo częściej skłaniają do zmiany decyzji inwestycyjnej niż informacje o pozytywnym oddziaływaniu.

Zestawienie wyników opisywanego badania z odpowiedziami udzielonymi w analogicznych badaniach przeprowadzonych przez Izbę Gospodarczą Towarzystw Emerytalnych w latach 2023 i 2024 pokazuje, że pomimo licznych dostępnych inicjatyw edukacyjnych, poziom wiedzy młodych Polaków na temat systemu emerytalnego oraz inwestycyjnych instrumentów długoterminowego oszczędzania pozostaje niezmiennie niski. Niska jest także ogólna **świadomość emerytalna**.

Aż 83% badanych przeszacowuje poziom przyszłej stopy zastąpienia – co oznacza, że oczekują emerytury wyraźnie wyższej, niż wynika to z oficjalnych prognoz ZUS. Jest to wynik niemal identyczny jak rok wcześniej (różnica wynosi zaledwie 1 p.p.), co sugeruje brak postępu w obszarze edukacji finansowej.

Jednym z możliwych wyjaśnień tego stanu rzeczy jest niewielki odsetek osób aktywnie poszukujących wiedzy na temat emerytur i długoterminowego oszczędzania – w obu edycjach badania pozostaje on na dramatycznie niskim poziomie 6-7%. Jednocześnie ponad połowa młodych dorosłych (51% w 2025 r., 53% w 2023 r.) deklaruje, że wie jedynie tyle, ile przypadkiem usłyszy – i nie weryfikuje tych informacji.

Na tle tych pesymistycznych danych pozytywnie wyróżnia się jeden wskaźnik: w ciągu ostatnich 12 miesięcy odsetek osób uważających, że oszczędzanie na emeryturę ma sens, wzrósł o 6 punktów procentowych. Może to wskazywać na rosnącą gotowość do podejmowania działań – choć nadal brakuje wystarczającej wiedzy, która mogłaby przekuć tę postawę w konkretne, długofalowe decyzje finansowe.

Podsumowując, młodzi Polacy w wieku 18-29 lat mają ograniczoną wiedzę o systemie emerytalnym i instrumentach oszczędnościowych, mimo że deklarują świadomość potrzeby gromadzenia kapitału na przyszłość. Większość z nich ma nierealistyczne oczekiwania wobec wysokości emerytury i stosunkowo późno planuje rozpoczęcie oszczędzania. W praktyce tylko niewielka część aktywnie korzysta z instrumentów emerytalnych, a preferencje inwestycyjne skupiają się na formach „bezpiecznych” i łatwo dostępnych, takich jak konta oszczędnościowe, lokaty czy nieruchomości. Wyniki badania wskazują również, że edukacja finansowa oraz jasna komunikacja o korzyściach i zasadach funkcjonowania IKE, IKZE, PPK i PPE są kluczowe dla zwiększenia zaangażowania młodych dorosłych w system emerytalny.

Wybrane wnioski

- Młodzi Polacy mają przesadnie optymistyczne oczekiwania co do wysokości przyszłej emerytury; średnio przewidują stopę zastąpienia wyższą niż prognozy ZUS.
- Większość młodych dorosłych rozumie potrzebę oszczędzania, ale nie traktuje tego celu jako pilnego.
- Wiedza o instrumentach emerytalnych (IKE, IKZE, PPK, PPE) jest deklaratorywnie wysoka, ale w rzeczywistości niewielka część młodych dorosłych posiada choćby podstawową wiedzę na ich temat.
- Główne bariery w oszczędzaniu to brak wiedzy, ograniczone środki finansowe (lub nieadekwatna

ocena kwoty, która jest niezbędna by inwestować, brak zaufania do polityków i instytucji oraz niesprzyjające wyobrażenia na temat okresu emerytury i siebie na niej.

- Preferencje inwestycyjne młodych dorosłych koncentrują się na prostych, bezpiecznych i dostępnych instrumentach – kontach oszczędnościowych, lokatach i nieruchomościach.
- PPK jest najbardziej rozpoznawalnym i akceptowalnym instrumentem, częściowo ze względu na łatwy dostęp i dobrowolność uczestnictwa.
- Informacje ze źródeł, które nie zawsze dostarczają rzetelnych informacji (rodzina, znajomi, media) są istotnym czynnikiem kształtującym decyzje finansowe młodych dorosłych.
- Młodzi inwestorzy coraz częściej uwzględniają kryteria ESG (ekologiczne i społeczne) przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych, choć zwykle ich rola nie jest przeważająca dla ostatecznej decyzji.
- Brak istotnych zmian w poziomie wiedzy emerytalnej: W porównaniu z wynikami z 2023 i 2024 roku, w 2025 roku nadal 83% młodych przeszacowuje swoją przyszłą stopę zastąpienia – różnica wynosi zaledwie 1 p.p., co potwierdza utrzymujący się niski poziom wiedzy. Podobnie, odsetek osób aktywnie poszukujących informacji o emeryturze pozostał praktycznie bez zmian i wynosi 6-7%.
- Nieznaczna poprawa w postawach: odsetek osób przekonanych, że oszczędzanie na emeryturę ma sens, wzrósł o 6 p.p. w porównaniu do poprzedniego roku, co może sugerować powolną zmianę nastawienia, choć niekoniecznie idącą w parze z większą aktywnością czy wiedzą.

Kilka meta-wnioisków

- **Młodzi Polacy nie tylko nie wiedzą** – oni nie chcą wiedzieć. Zamiast mówić jedynie o „niskiej świadomości”, warto zauważyć, że młodzi aktywnie unikają tematu finansów osobistych, szczególnie tych związanych z odległą przyszłością. Mimo dostępności wiedzy i narzędzi, tylko 6-7% młodych aktywnie szuka informacji o emeryturze, co od trzech lat się nie zmienia. To nie jest brak dostępu – to brak gotowości. Zatem prokrastynacja finansowa nie wynika wyłącznie z niewiedzy, ale ze świadomego odsuwania tematu, który kojarzy się

z wysiłkiem, niepewnością i brakiem gratyfikacji tu i teraz.

- **Młodzi chcą być zdrowi fizycznie** – ale niekoniecznie starają się być zdrowi finansowo. Coraz więcej młodych dorosłych podejmuje działania prozdrowotne: biegają, zdrowo jedzą, medytują – wszystko po to, by dbać o ciało i samopoczucie. Ale w sferze finansowej nie towarzyszy temu podobna aktywność ani motywacja. Brakuje zrozumienia, że zdrowie finansowe to także element dobrostanu – i że, podobnie jak w przypadku zdrowia fizycznego, wymaga regularnych, często niewielkich, ale powtarzalnych działań (np. systematyczne oszczędzanie, kontrola wydatków, inwestowanie). Mamy do czynienia z rosnącą rozbieżnością między aktywnością fizyczną a pasywnością finansową. To zjawisko może prowadzić do nowego rodzaju nierówności: zdrowi, aktywni ludzie – bez finansowego zabezpieczenia.
- **Finansowy dystans psychologiczny – emerytura to coś „nie dla mnie”**. Młodzi Polacy nie tylko nie czują się odpowiedzialni za swoją przyszłą emeryturę – **oni nie czują się jej częścią**. W ich wyobrażeniu „emerytura” to coś, co dotyczy innych: starszych, obcych, odległych. Kluczowym problemem nie jest sam brak wiedzy, ale **brak emocjonalnego związku z przyszłością finansową**. Emerytura jest abstrakcyjna, nieosobista, niewyobrażalna – i dlatego odrzucana psychicznie.
- **Potrzebujemy zmiany narracji – z obowiązku na styl życia**. Dotychczasowa komunikacja emerytalna opierała się na strachu („nie starczy ci pieniędzy”) albo obowiązku („musisz oszczędzać”). Tymczasem młode pokolenie reaguje lepiej na przekazy związane z wolnością, niezależnością, jakością życia. Trzeba zmienić język rozmowy o przyszłości finansowej – nie mówić o „zabezpieczeniu na starość”, tylko o budowaniu przyszłej wolności. Przystawienie narracji z deficytu na możliwości może zwiększyć zaangażowanie.
- **Wciąż te same błędy pokoleniowe – historia się powtarza**. Zachowania młodych nie różnią się znacząco od starszych pokoleń. To pokazuje, że brakuje międzypokoleniowego transferu wiedzy i postaw finansowych. Dorośli nie przekazują młodym nawyków długoterminowego planowania, bo sami ich nie mają. Bez świadomej strategii edukacyjnej (w rodzinie, w szkole, w mediach), kolejne pokolenia powielają te same błędy. Zmiana musi być systemowa i pokoleniowa.

Wybrane rekomendacje

- **Edukacja finansowa.** Warto systematycznie kształtować pozytywne postawy i przekonania wobec okresu późnej dorosłości oraz instrumentów emerytalnych. W dobie pogłębiającego się kryzysu demograficznego i rosnących wyzwań dla systemu emerytalnego, edukacja finansowa młodych ludzi wymaga nie tylko ciągłości, ale też zmiany języka i sposobu przekazu. Potrzebujemy świeżej, zrozumiałej narracji, która pozwoli realnie osadzić temat emerytury w codziennych decyzjach finansowych. Niezbędne jest wzmacnianie wiedzy o zasadach działania systemu emerytalnego, mechanizmach inwestycyjnych oraz planowaniu długoterminowym. Szczególny nacisk należy położyć na jasne i przystępne komunikowanie prognozowanej stopy zastąpienia oraz budowanie świadomości, że emerytura z ZUS może w przyszłości pokrywać jedynie 20-25% ostatniego wynagrodzenia. To oznacza, że prywatne zabezpieczenie finansowe przestaje być wyborem – staje się koniecznością. Równolegle warto zachęcać do przesuwania oszczędności z biernych form (np. konta oszczędnościowe) w stronę długoterminowych inwestycji, które oferują realną szansę na budowanie przyszłego bezpieczeństwa finansowego. Działania te powinny obejmować kampanie informacyjne w mediach społecznościowych, programy edukacyjne w szkołach i na uczelniach, współpracę z wiarygodnymi twórcami internetowymi, rozwój prostych i dostępnych narzędzi online wspierających naukę, planowanie i symulację przyszłych świadczeń. Dużą wartość miałyby też szeroko zakrojona kampania społeczna, wykorzystująca różne kanały komunikacji, z akcentem na kanały cyfrowe, mająca na celu podniesienie świadomości społeczeństwa o wartości oszczędzania na emeryturę, adresująca potrzeby wolności, niezależności i satysfakcji z życia młodego pokolenia.
- **Podkreślanie korzyści i realistycznych scenariuszy emerytalnych.** Komunikacja dotycząca zabezpieczenia finansowego na przyszłość powinna prezentować realistyczne prognozy wysokości świadczeń emerytalnych oraz obrazować konsekwencje odkładania decyzji o oszczędzaniu. Warto zachęcać młodych dorosłych do regularnego sprawdzania swojej sytuacji emerytalnej, m.in. poprzez portale takie jak mojeppk.pl czy serwisy ZUS.
- **Proste i przejrzyste rozwiązania.** Kluczowe znaczenie ma rozwój i promocja instrumentów łatwych w obsłudze, takich jak Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK), oraz wspieranie automatycznych mechanizmów oszczędzania. Uproszczone procesy i czytelna komunikacja zwiększają zaufanie oraz ułatwiają podjęcie decyzji o rozpoczęciu oszczędzania. Dodatkowym zagadnieniem w kwestii uproszczeń są proste sposoby rozliczania podatkowego w przypadku instrumentów inwestycyjnych.
- **Zwiększanie wiarygodności źródeł informacji.** Warto angażować ekspertów finansowych, edukatorów oraz influencerów specjalizujących się w tematyce finansowej, by przeciwdziałać dezinformacji i budować zaufanie do rzetelnych źródeł wiedzy. Promowanie praktycznych, przystępnych narzędzi edukacyjnych może pomóc w przełamywaniu barier poznawczych i emocjonalnych.
- **Wsparcie przy pierwszych krokach inwestycyjnych.** Należy promować mikrooszczędzanie i inwestowanie niewielkich kwot jako pierwszy etap budowania nawyku finansowego bezpieczeństwa. Instytucje finansowe i doradcy powinni aktywnie wspierać młodych dorosłych w analizie ich sytuacji finansowej, planowaniu celów długoterminowych i wyborze odpowiednich produktów inwestycyjnych.
- **Uwzględnienie wartości społecznych i ekologicznych (ESG).** Oferty inwestycyjne powinny być dostosowane do rosnącej wrażliwości młodego pokolenia na kwestie społeczne i środowiskowe. Integracja kryteriów ESG z produktami długoterminowego oszczędzania może zwiększyć ich atrakcyjność oraz wzmocnić identyfikację młodych dorosłych z ideą odpowiedzialnego inwestowania.
- **Realizowanie szeroko zakrojonych, zintegrowanych inicjatyw edukacyjnych dotyczących systemu emerytalnego i instrumentów oszczędzania na emeryturę,** prowadzonych we współpracy różnych instytucji (publicznych, pozarządowych i rynkowych). Takie działania powinny dostarczać kompleksowej, wzajemnie komplementarnej wiedzy, umożliwiać efektywne wykorzystanie większych budżetów oraz zapewniać spójność przekazu – tak, by treści nie powielwały się, lecz uzupełniały. Dobrym punktem odniesienia mogą być inicjatywy realizowane w ramach Krajowego Centrum Edukacji Ekonomicznej.

*Życzę przyjemnej lektury,
prof. UW. dr hab. Katarzyna Sekścińska*

Prezentacja badania

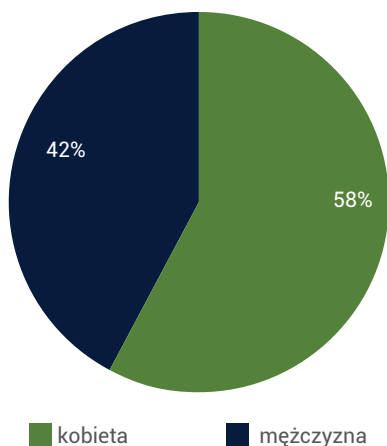

Socjodemograficzna charakterystyka badanej próby

W badaniu wzięło udział 1100 dorosłych Polaków, w tym 632 kobiety i 466 mężczyzn, w wieku od 18 do 29 lat (średnia wieku 25 lat).

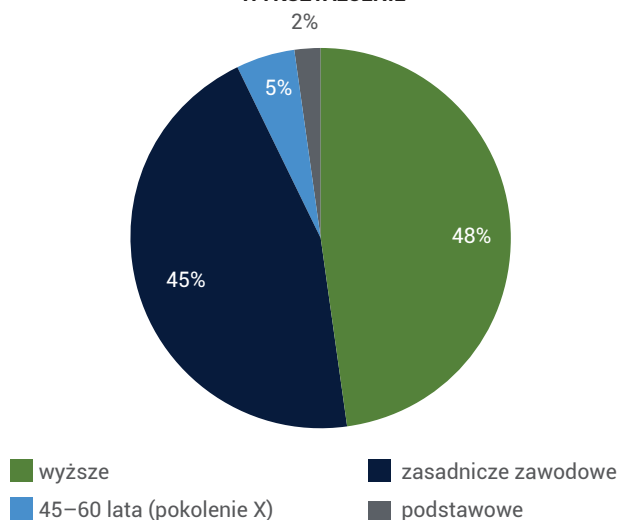
Prawie połowa badanych posiadała wyższe wykształcenie (48%), wykształcenie średnie zadeklarowało 45% osób, osoby o zasadniczym zawodowym wykształceniu stanowiły 5% próby, a o podstawowym wykształceniu stanowiły 2%.

PLEĆ RESPONDENTÓW

N = 1100

WYKSZTAŁCENIE

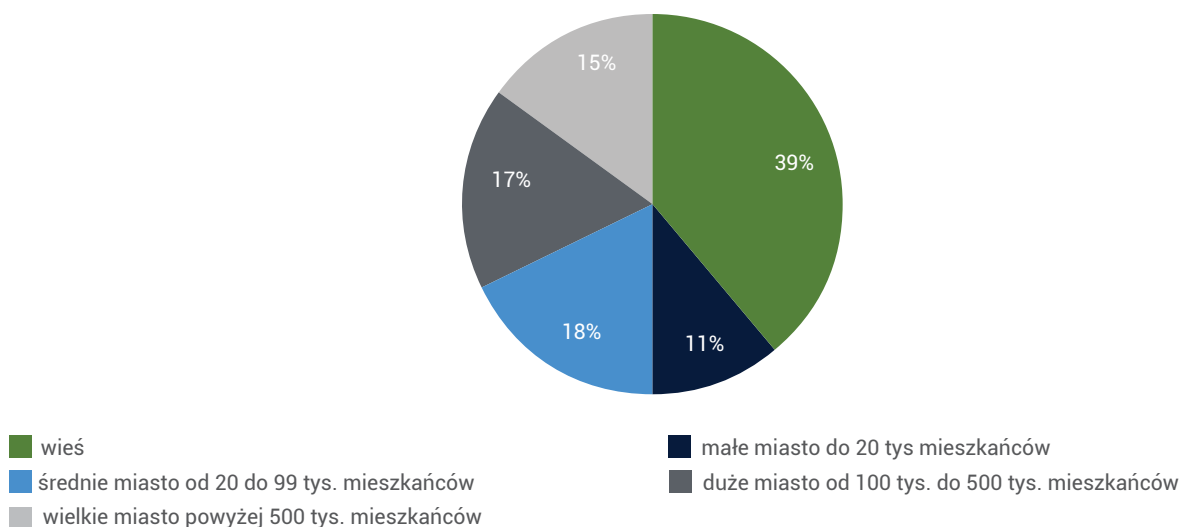

N = 1100

Analizowana próba była zróżnicowana pod względem miejsca zamieszkania. 39% badanych stanowili mieszkańcy wsi, 11% mieszkańcy małych miast, 18% mieszkańcy średnich miast, 17% mieszkańcy dużych miast, 15% mieszkańcy wielkich miast.

mieszkańcy średnich miast, 17% mieszkańcy dużych miast, 15% mieszkańcy wielkich miast.

WIELKOŚĆ MIEJSCA ZAMIESZKANIA

N = 1100

Badana próba była zróżnicowana pod względem swojej sytuacji zawodowej. 83% uczestników pracowało „na etacie”, 7% prowadziło własną działalność

gospodarczą, 15% pracowało dorywczo, 14% uczyło się/ studiowało, 1% było na rencie lub emeryturze, 1% zajmowało się domem.

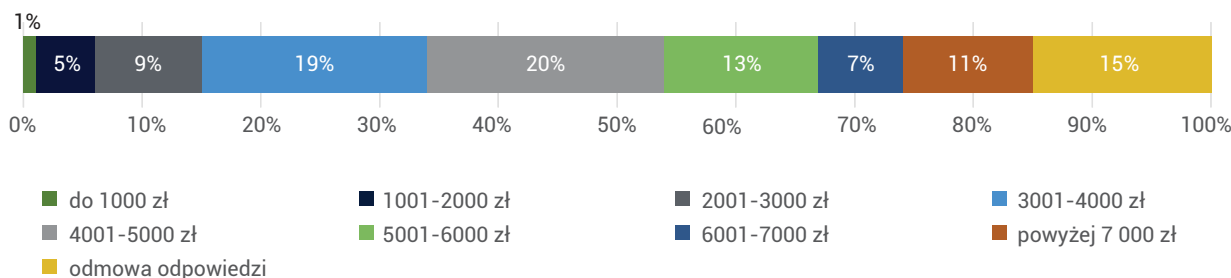

Sytuacja finansowa w badanej próbie

Obiektywna sytuacja finansowa w badanej próbie była zróżnicowana, przy czym mediana wyników mieściła się w przedziale między 4001 a 5000 zł netto

na osobę w gospodarstwie domowym. 1% badanych wskazał dochód netto poniżej 1000 zł na osobę, zaś 11% zadeklarowało dochody swojego gospodarstwa powyżej 7000 zł na osobę, 15% badanych odmówiło podania swojego dochodu.

DOCHÓD NETTO NA OSOBĘ W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

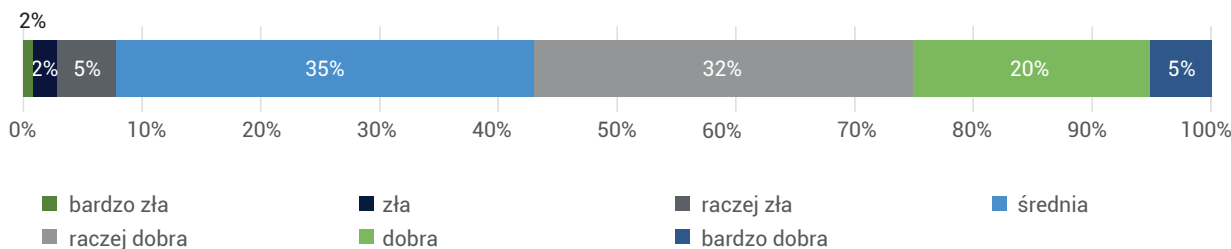

N = 1100

Subiektywna ocena sytuacji finansowej również była zróżnicowana z medianą na poziomie „raczej dobrym”. 57% badanych oceniło swoją sytuację finansową pozytywnie, 35% neutralnie, a 8% negatywnie.

Korelacja między obiektywną a subiektywną oceną sytuacji finansowej wyniosła tylko $r = 0,4$, co jest interpretowane jako umiarkowana/ średnia zależność. Zatem subiektywna ocena sytuacji finansowej wykracza poza proste odzwierciedlenie dochodu, ujmując również m.in. potrzeby, przekonania i aspiracje finansowe badanych.

DOCHÓD NETTO NA OSOBĘ W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

N = 1100

Świadomość emerytalna młodego pokolenia

Aktualne szacunki ZUS wskazują, że stopa zastąpienia, czyli stosunek wysokości emerytury do ostatniego wynagrodzenia, w przypadku świadczeń wypłacanych w 2060 roku wyniesie 24,6%. Młodzi dorośli są jednak znacznie bardziej optymistyczni w swoich oczekiwaniach. Aż 83% dwudziestolatków przeszacowuje przyszłą stopę zastąpienia swoich świadczeń emerytalnych w stosunku do prognoz ZUS. Połowa badanych szacuje, że ich przyszła emerytura będzie stanowić co najmniej 53% ostatniego wynagrodzenia, natomiast 31%

spodziewa się, że świadczenie wypłacane z ZUS będzie równe lub wyższe od ich ostatniej pensji. Wyniki te są niemal identyczne (różnice na poziomie około 1%) jak w badaniu z 2024 roku, przeprowadzonym dla Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych (IGTE) na analogicznej, reprezentatywnej próbie młodych dorosłych.

Jednocześnie jedynie 1% osób poniżej 30. roku życia uważa, że emerytura w wysokości 25% ostatniego wynagrodzenia byłaby dla nich wystarczająca, aby utrzymać akceptowalny poziom życia. Dla połowy młodych dorosłych wystarczające byłoby świadczenie odpowiadające wysokości ostatniej pensji, 25%

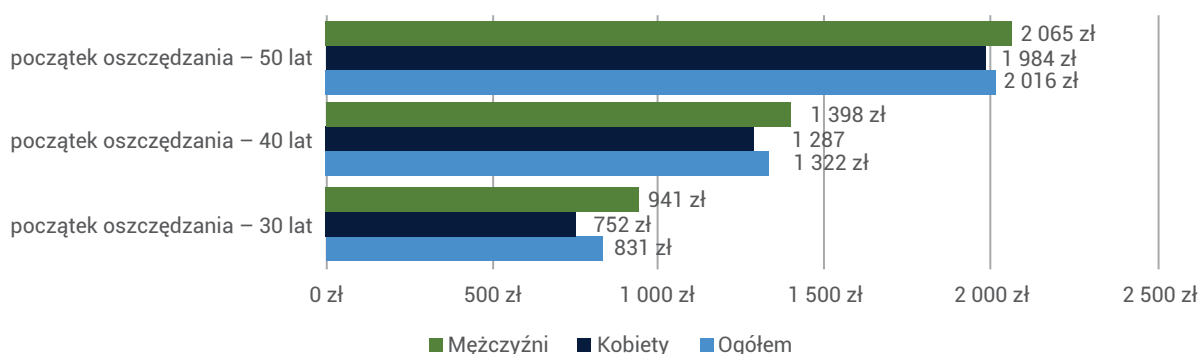

badanych oczekuje emerytury wynoszącej co najmniej 120% ostatniego wynagrodzenia, 9% uznaje za satysfakcjonujące świadczenie na poziomie 150% pensji, a dla 2% próg ten wynosi nawet dwukrotność ostatniego wynagrodzenia. Dane te jasno pokazują, że rozbieżność między prognozowaną wysokością przyszłych emerytur a oczekiwaniami młodych dorosłych jest bardzo duża.

W związku z tym konieczne wydaje się zabezpieczenie przyszłości finansowej poprzez systematyczne

gromadzenie środków na prywatną emeryturę. Młodzi dorośli szacują, że aby zapewnić sobie akceptowalny poziom życia po zakończeniu aktywności zawodowej, należy odkładać średnio 831 zł miesięcznie, jeśli rozpoczną oszczędzanie w wieku 30 lat. Kwota ta wzrasta do 1332 zł w przypadku rozpoczęcia oszczędzania w wieku 40 lat oraz do 2016 zł, jeśli decyzja o oszczędzaniu zostanie podjęta dopiero po ukończeniu 50. roku życia. Mężczyźni deklarują nieco wyższe kwoty niż kobiety; różnice te są istotne statystycznie, choć w ujęciu nominalnym wynoszą średnio około 100 zł.

JAK SĄDZISZ, JAKĄ KWOTĘ MIESIĘCZNIE POWINIENIEŚ ODKŁADAĆ MIESIĘCZNIE NA EMERYTURĘ, ZACZYNAJĄC W WIEKU 30/40/50 LAT, BYŚ GDY OSIĄGNIESZ WIEK EMERYTALNY MÓGL ŻYĆ Z OSZCZĘDNOŚCI, NA AKCEPTOWALNYM DLA CIEBIE POZIOMIE?

N = 1100

Przekonania na temat odkładania pieniędzy na emeryturę

73% młodych dorosłych uważa, że warto odkładać na emeryturę, ponieważ przyszłość jest niepewna. Jednocześnie 77% respondentów zgadza się ze stwierdzeniem, że warto oszczędzać nawet niewielkie kwoty, a 61% podkreśla, że odkładanie na emeryturę ma sens, nawet jeśli nie zapewni to w przyszłości wymarzonego poziomu życia. Takie przekonania częściej deklarują kobiety niż mężczyźni.

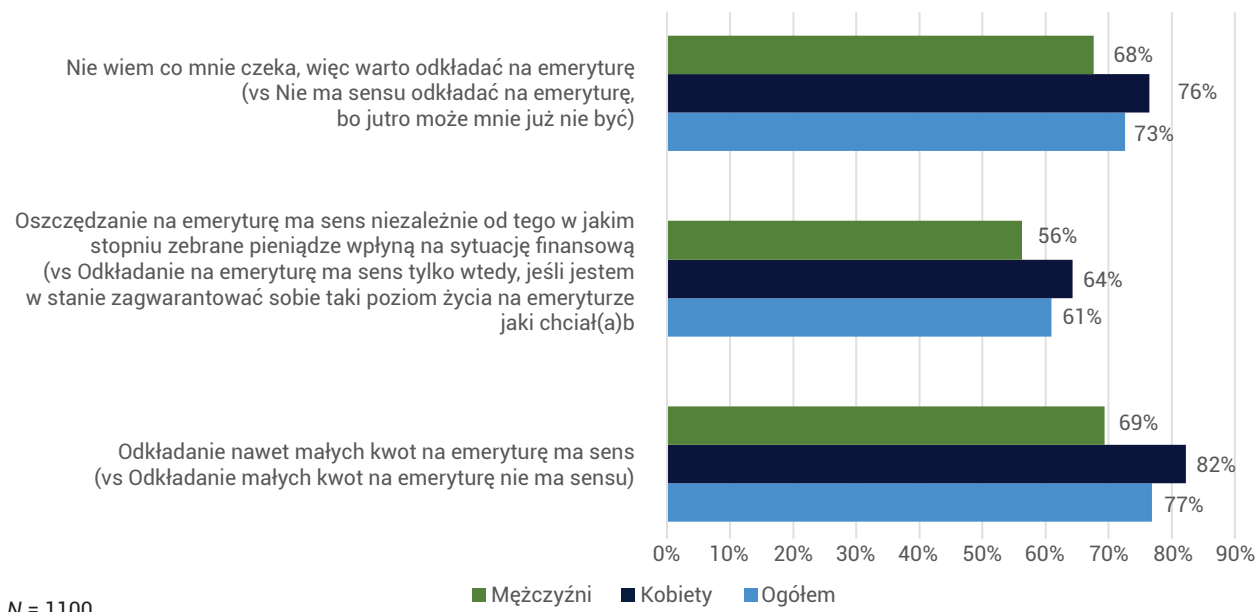
Z drugiej strony, 27% młodych dorosłych nie widzi sensu oszczędzania na emeryturę, argumentując, że mogą jej nie dożyć, 23% uważa, że odkładanie

niewielkich kwot jest bezcelowe, a 39% twierdzi, że warto oszczędzać jedynie wtedy, gdy pozwoli to osiągnąć oczekiwany poziom życia po zakończeniu aktywności zawodowej. Takie podejście utrudnia rozpoczęcie regularnego odkładania środków, szczególnie że początkowe kwoty oszczędności zazwyczaj nie są wysokie i służą raczej budowaniu nawyku oszczędzania niż realnemu pomnażaniu kapitału.

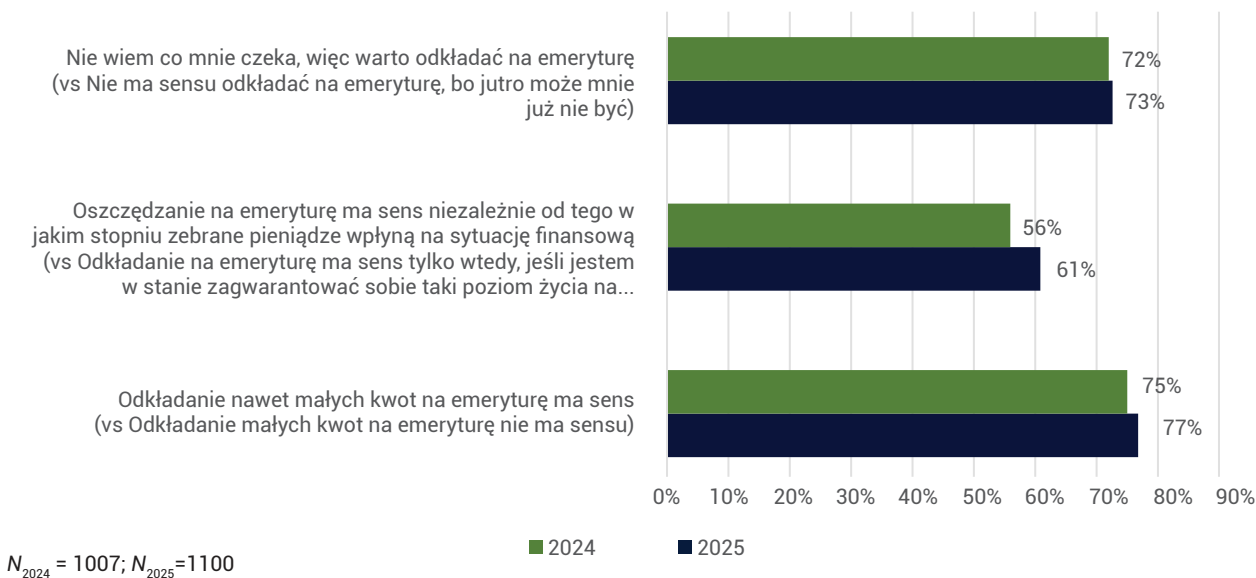
Na przestrzeni ostatniego roku odsetek osób przekonanych, że oszczędzanie na emeryturę ma sens niezależnie od tego, w jakim stopniu zgromadzone środki wpłyną na sytuację finansową, wzrósł o 6 punktów procentowych.

PRZEKONANIE NA TEMAT SENSOWNOŚCI ODKŁADANIA PIENIEDZY NA EMERYTURĘ

PRZEKONANIE NA TEMAT SENSOWNOŚCI ODKŁADANIA PIENIEDZY NA EMERYTURĘ

Większość młodych dorosłych uznaje oszczędzanie z myślą o emeryturze za istotny temat – wskazuje na to 78% badanych, przy czym częściej taką opinię wyrażają kobiety (82%) niż mężczyźni (72%).

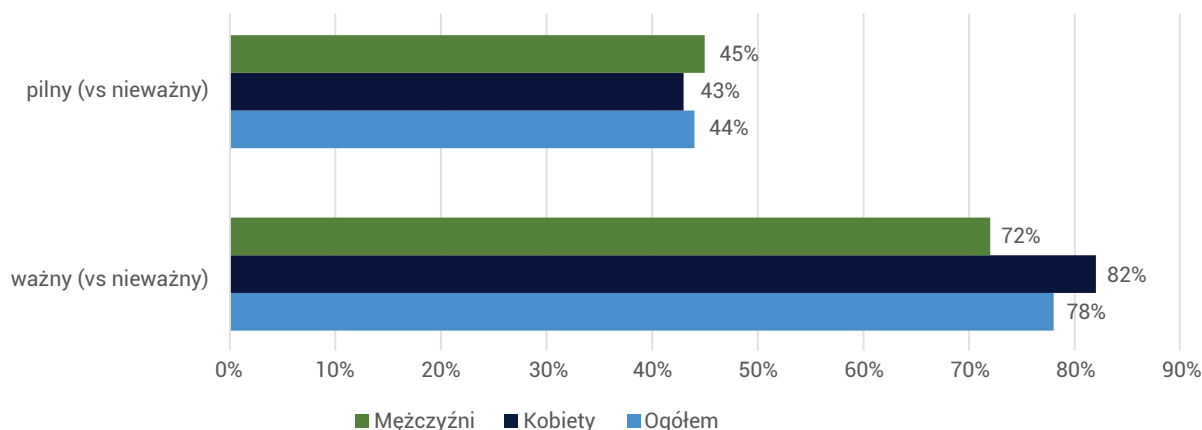
Mimo to ponad połowa respondentów (56%) nie postrzega tego zagadnienia jako pilnego, a różnice między płciami w tym zakresie są niewielkie. Wynik ten można uznać za pozytywny, biorąc pod uwagę wiek badanych (18-29 lat). Większość z nich dopiero rozpoczyna dorosłe życie i mierzy się z licznymi innymi wyzwaniami finansowymi, takimi jak zakup mieszkania lub domu, jego wyposażenie,

zakup samochodu czy gromadzenie środków na wyjazdy wakacyjne – cele te w naturalny sposób mają obecnie większy wpływ na ich bieżący dobrostan.

Przeciętnie młodzi dorośli wskazują, że optymalny moment na rozpoczęcie oszczędzania na emeryturę przypada w wieku 33 lat. Jednocześnie 25% badanych uważa, że można z tym poczekać do około 40. roku życia, natomiast 10% wskazuje, że najlepszym momentem na rozpoczęcie odkładania środków emerytalnych jest dopiero ukończenie co najmniej 56 lat.

TEMAT OSZCZĘDZANIA NA EMERYTURĘ JEST DLA MNIE:

N = 1100

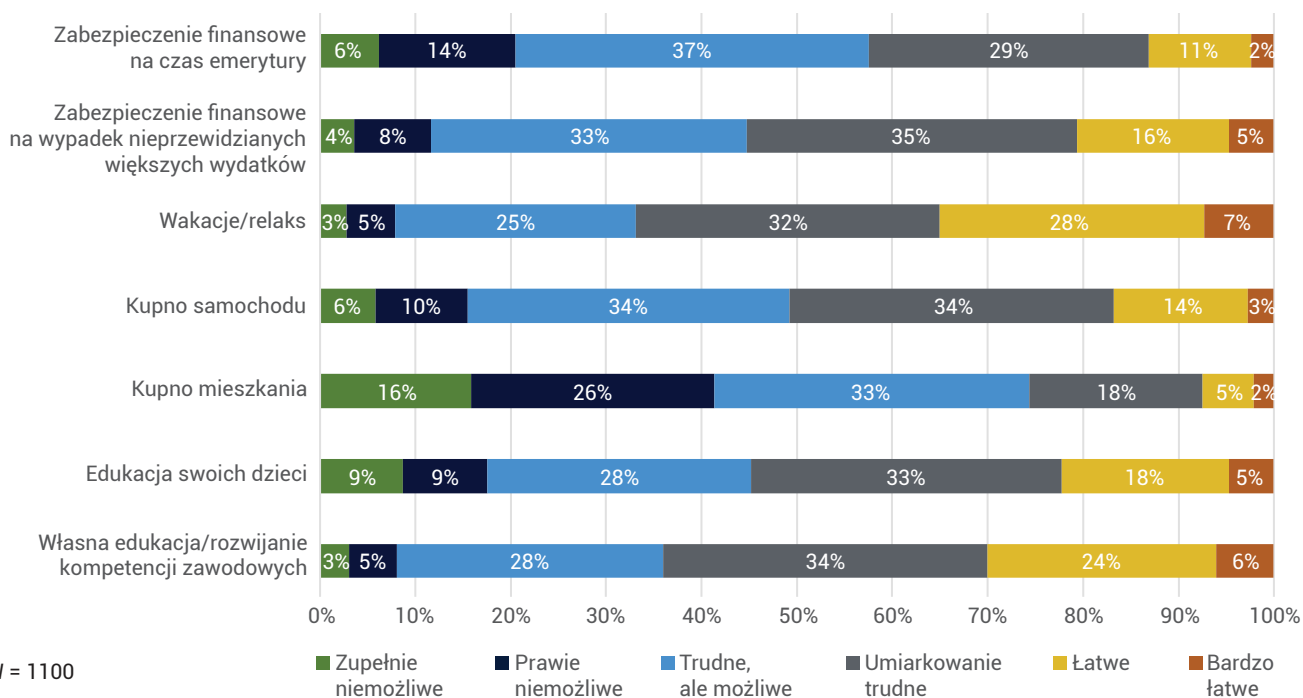
Badania przeprowadzone w 2024 roku dla IGTE (Sekścińska, 2024) wykazały, że młodzi dorośli najczęściej wskazują wśród trzech najważniejszych celów oszczędzania: zabezpieczenie się na wypadek „czarnej godziny” (62%), zakup mieszkania (45%), zgromadzenie środków na wakacje (32%) oraz zakup samochodu (17%).

Wyniki badania opisanego w niniejszym raporcie pokazują, że realizacja tych celów, uznawanych przez młodych dorosłych za priorytetowe, jest dużym wyzwaniem. Zakup mieszkania jest całkowicie lub prawie niemożliwy dla 42% respondentów, a kolejne 33% postrzega ten cel jako trudny, lecz osiągalny. Zabezpieczenie finansowe na wypadek „czarnej godziny”

stanowi w najlepszym przypadku trudne zadanie dla 45% badanych, zakup samochodu jest co najmniej trudny dla połowy młodych dorosłych, a zgromadzenie środków na wakacje – dla 35% respondentów. W tym kontekście nie dziwi fakt, że 57% badanych postrzega zabezpieczenie finansowe na czas emerytury jako cel w najlepszym przypadku trudny do realizacji.

Wśród innych wyzwań związanych z oszczędzaniem młodzi dorośli wskazują również koszty związane z własną edukacją – trudności w jej finansowym zabezpieczeniu dostrzega 36% badanych. Jednocześnie 46% respondentów przewiduje, że w przyszłości co najmniej trudno będzie im zgromadzić środki na edukację finansową swoich dzieci.

MYŚLĄC O SWOJEJ SYTUACJI FINANSOWEJ, JAK OCENIASZ MOŻLIWOŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEZ SIEBIE ŚRODKÓW NA PONIŻSZE KATEGORIE WYDATKÓW:

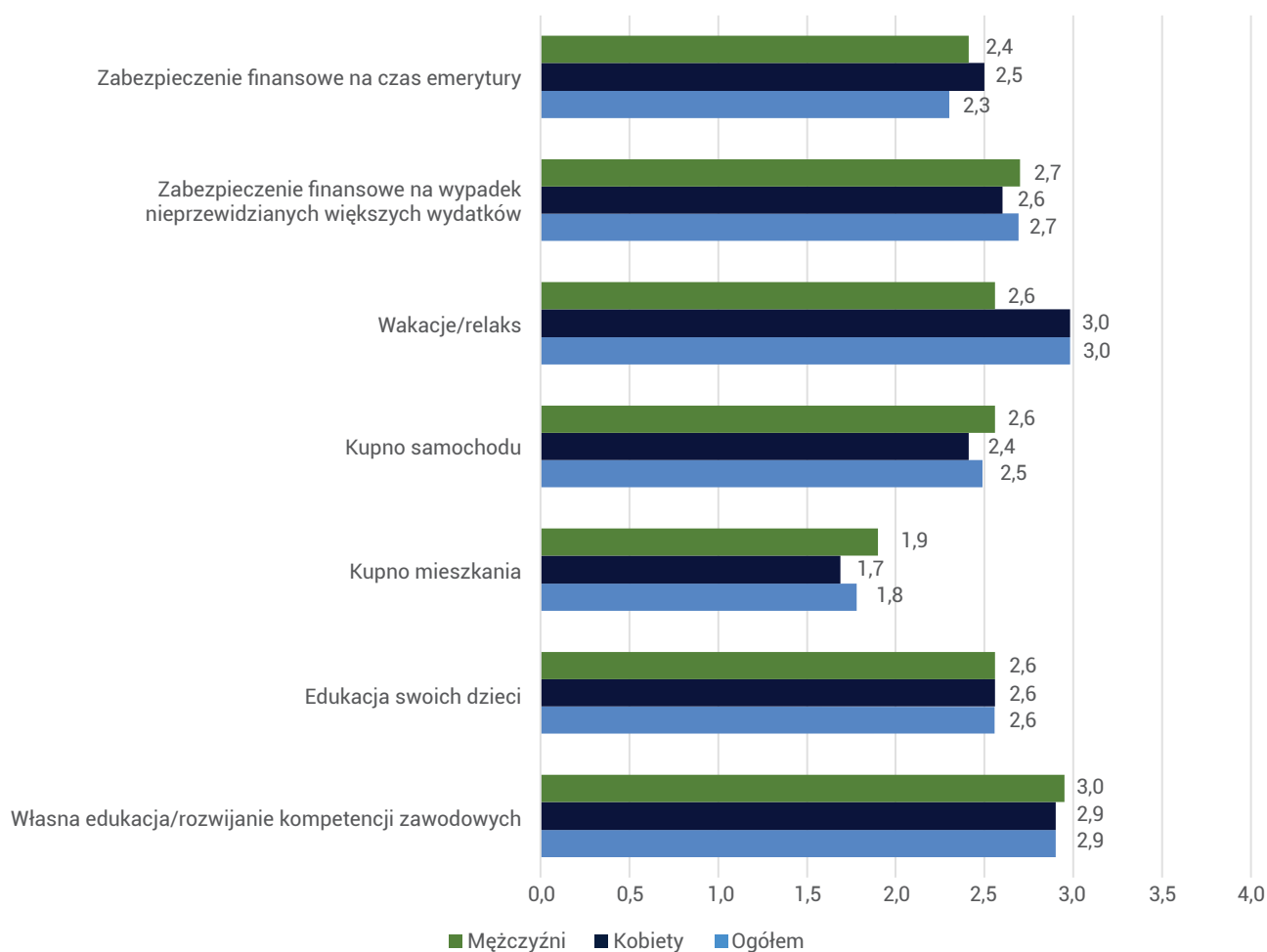
N = 1100

Przeciętny szacowany poziom trudności realizacji poszczególnych celów finansowych jest podobny wśród kobiet i mężczyzn. W przypadku zakupu mieszkania mieści się on w przedziale od „prawie niemożliwe” do „trudne, ale możliwe”, natomiast najłatwiejszym do realizacji celem jest zabezpieczenie

środków na wyjazd wakacyjny, które przeciętnie oceniane jest jako „łatwe”. Przypisywany poziom trudności gromadzenia środków na poszczególne kategorie wydatków koreluje z ich nominalną wartością – im większe wymagane nakłady finansowe, tym trudniejsze wydaje się ich osiągnięcie.

**MYŚLĄC O SWOJEJ SYTUACJI FINANSOWEJ, JAK OCENIASZ MOŻLIWOŚĆ ZABEZPIECZENIA
PRZEZ SIEBIE ŚRODKÓW NA PONIŻSZE KATEGORIE WYDATKÓW:
(SKALA OD 0 – ZUPEŁNIE NIEMOŻLIWE, DO 4 – BARDZO ŁATWE*)**

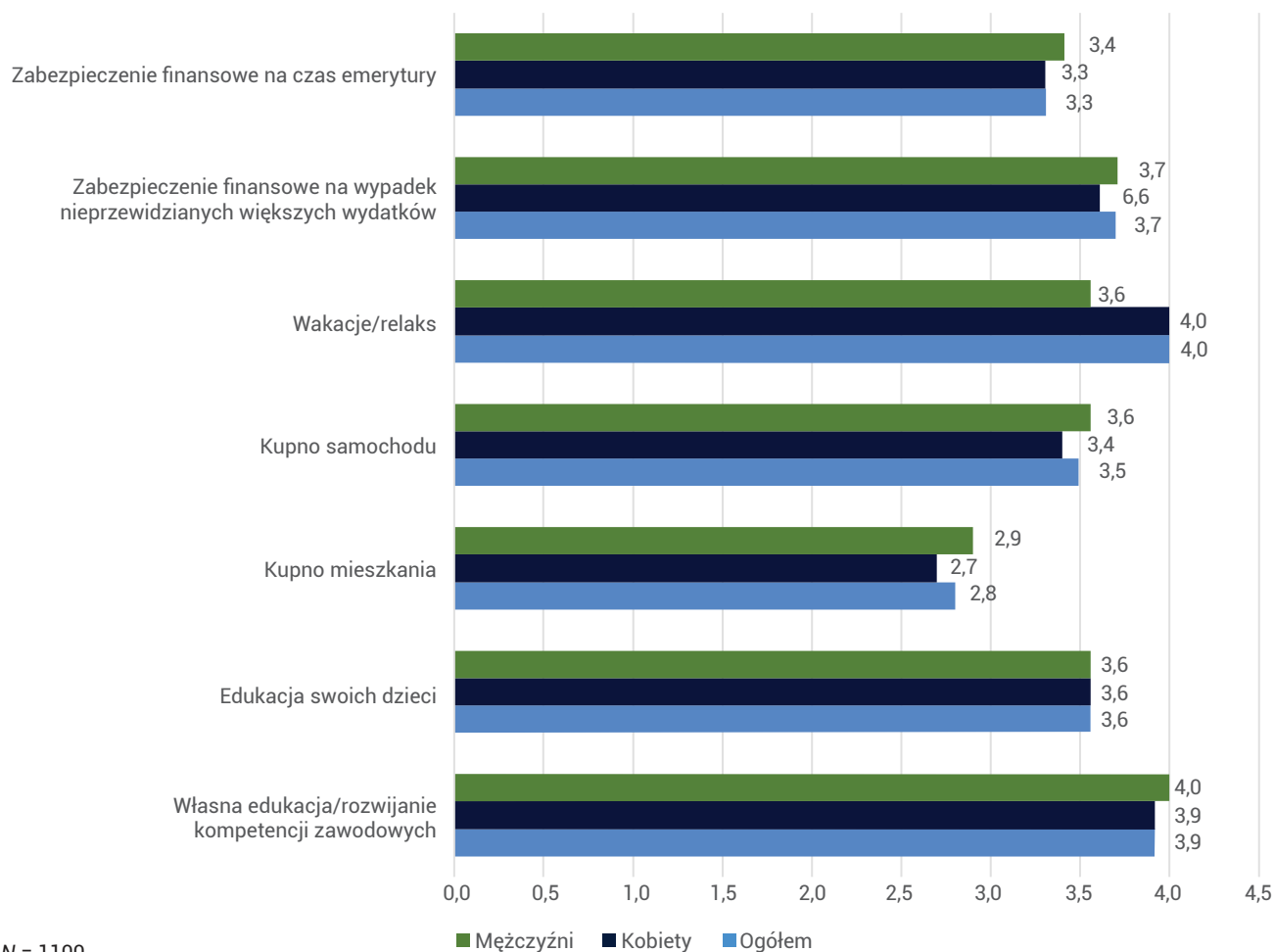

N = 1100

* wartość wyliczona jako średnia ważona odpowiedzi z wagami odpowiadającymi odsetkowi udzielonych odpowiedzi dla każdej wartości, którą przyjmowała skala

**MYŚLĄC O SWOJEJ SYTUACJI FINANSOWEJ, JAK OCENIASZ MOŻLIWOŚĆ ZABEZPIECZENIA
PRZEZ SIEBIE ŚRODKÓW NA PONIŻSZE KATEGORIE WYDATKÓW:
(SKALA OD 1 – ZUPEŁNIE NIEMOŻLIWE, DO 5 – BARDZO ŁATWE)**

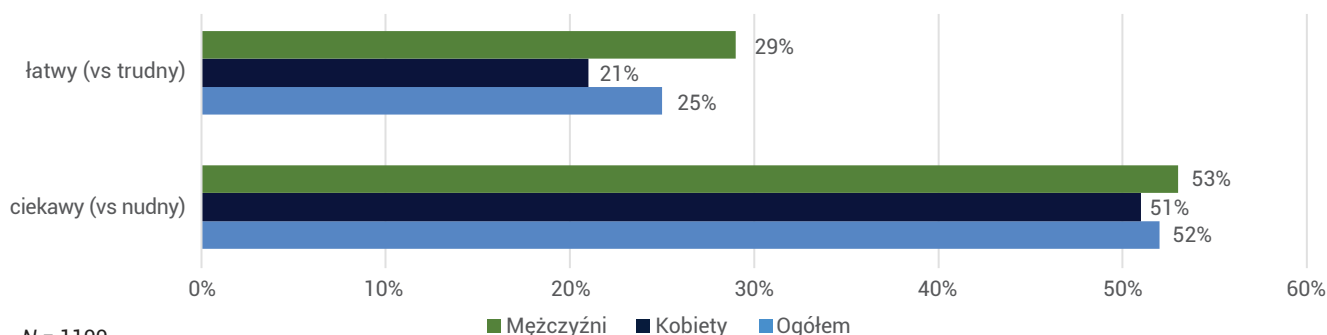

Wiedza na temat systemu emerytalnego i inwestycyjnych instrumentów emerytalnych

Połowa młodych dorosłych postrzega temat oszczędzania i inwestowania na emeryturę jako interesujący, co jednocześnie oznacza, że niemal połowa badanych uznaje go za mało atrakcyjny. Podobne tendencje obserwuje się zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn.

Większość młodych dorosłych uważa przy tym kwestie związane z zabezpieczeniem finansowym na czas emerytury za trudne – tylko 25% respondentów ocenia je jako łatwe. W zestawieniu z faktem, że większość badanych nie traktuje tego tematu jako pilnego, nie dziwi niski poziom zainteresowania zdobywaniem wiedzy dotyczącej długoterminowych form oszczędzania i inwestowania wśród młodych dorosłych.

TEMAT OSZCZĘDZANIA NA EMERYTURĘ JEST DLA MNIE:

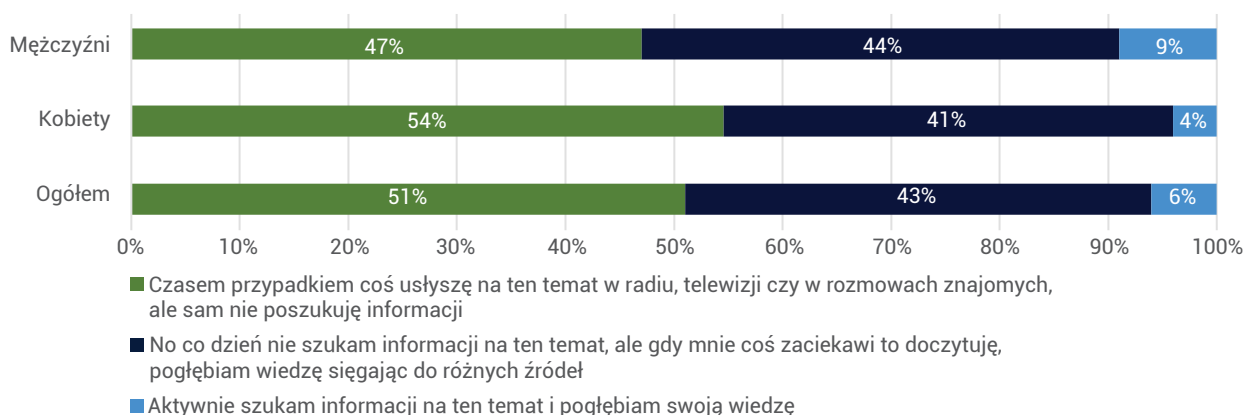

Tylko 6% młodych dorosłych poniżej 30. roku życia deklaruje aktywne poszukiwanie wiedzy na temat systemu emerytalnego oraz instrumentów oszczędnościowych i inwestycyjnych służących zabezpieczeniu finansowemu na czas emerytury. W tej grupie częściej występują mężczyźni (9%) niż kobiety (4%). Z kolei 43% respondentów na co dzień nie poszukuje informacji dotyczących emerytalnych instrumentów finansowych, jednak, jeśli natkną się przypadkowo na interesujące ich treści, pogłębiają wówczas swoją wiedzę, doczytując

i weryfikując informacje (nieco częściej mężczyźni – 44%, niż kobiety – 41%). Najbardziej niepokoi fakt, że 51% młodych dorosłych, w tym 54% kobiet i 47% mężczyzn, zdobywa wiedzę o systemie emerytalnym i instrumentach finansowych wyłącznie przypadkowo, bez jej pogłębiania i weryfikowania. Oznacza to, że połowa młodych dorosłych kształtuje swoje postawy i przekonania, które będą podstawą późniejszych zachowań oszczędnościowych i inwestycyjnych, na bazie wiedzy fragmentarycznej i często błędnej.

W JAKI SPOSÓB ZDOBYWASZ WIEDZĘ DOTYCZĄCĄ EMERYTALNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH I SYSTEMU EMERYTALNEGO?

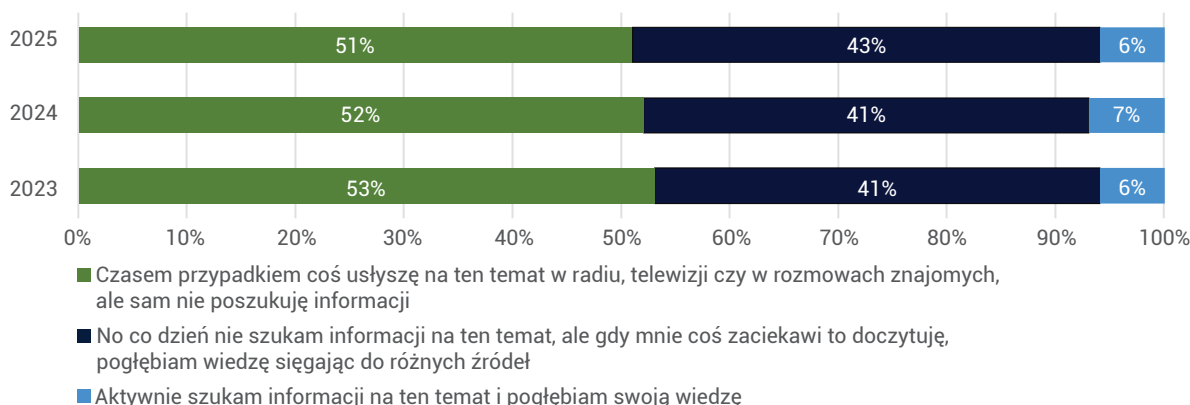

N = 1100

Porównanie wyników badań z udziałem młodych dorosłych z ostatnich trzech lat (bieżące badanie oraz badania Sekścińskiej dla IGTE z 2024 i 2023 roku) wskazuje, że opisane statystyki pozostają niemal niezmiennie. Odsetek osób aktywnie poszukujących wiedzy waha się między 6% a 7%, natomiast osób, które wiedzą jedynie tyle, ile przypadkowo usłyszą, mieści się w przedziale od 51% w 2025 roku do 53% w 2023 roku. Jednocześnie

badania Sekścińskiej dla IGTE (2024) obejmujące grupę 40-latków wykazały, że z wiekiem nie wzrasta zainteresowanie zdobywaniem wiedzy w tym zakresie, a nawet nieco maleje. Tylko 5% czterdziestolatków zdobywa intencjonalnie wiedzę o systemie emerytalnym i instrumentach emerytalnych, podczas gdy 55% osób w tym wieku posiada wiedzę jedynie przypadkową, nie pogłębiając jej ani nie weryfikując.

W JAKI SPOSÓB ZDOBYWASZ WIEDZĘ DOTYCZĄCĄ EMERYTALNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH?

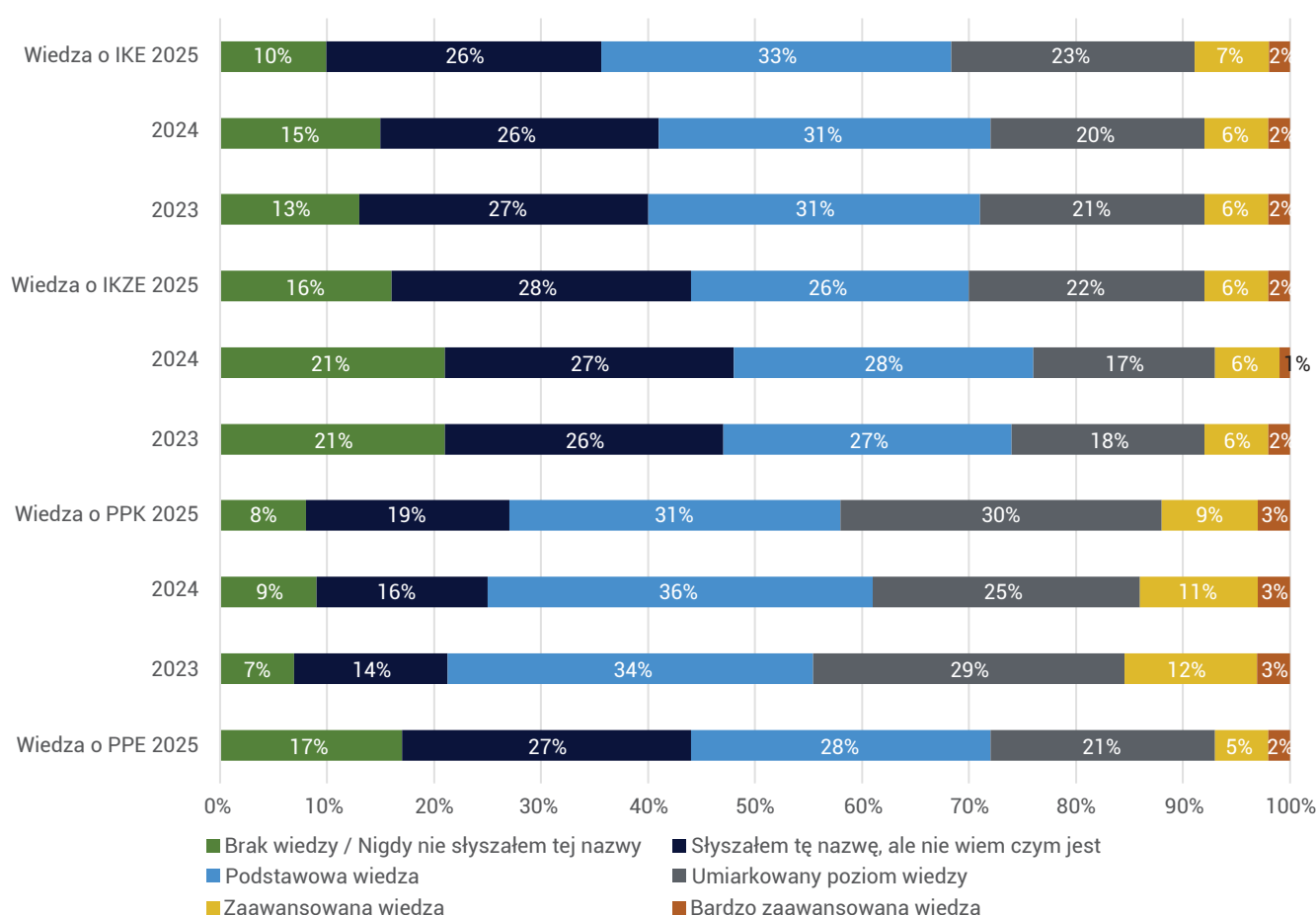
N = 1100

Mimo faktu, że młodzi dorośli często zdobywają wiedzę o systemie emerytalnym w sposób przypadkowy, większość z nich deklaruje posiadanie co najmniej podstawowej znajomości poszczególnych instrumentów finansowych. Taką wiedzę o IKE deklaruje 90% badanych, o PPK – 92%, o IKZE – 84%, a o PPE – 83%. Z drugiej strony, wysoki poziom wiedzy (zaawansowany lub bardzo zaawansowany) deklaruje jedynie 7% osób w przypadku PPE, 8% w przypadku IKZE, 9% w przypadku IKE oraz 12% w przypadku PPK.

W porównaniu z wynikami badań przeprowadzonych w 2023 i 2024 roku (Sekścińska dla IGTE), odsetek osób deklaruujących posiadanie co najmniej podstawowej wiedzy o IKE i IKZE nieznacznie wzrósł o około 5%, natomiast w przypadku PPK pozostaje na niemal niezmiennym poziomie. W odniesieniu do PPE brak jest danych umożliwiających porównanie w czasie.

Ogólnie przeciętna ocena własnej wiedzy Polaków na temat poszczególnych instrumentów emerytalnych pozostaje na poziomie podstawowym i nie uległa zmianie w ciągu ostatnich trzech lat.

PODSTAWOWY POZIOM WIEDZY NA TEMAT EMERYTALNYCH INSTRUMENTÓW INWESTYCYJNYCH

N = 1100

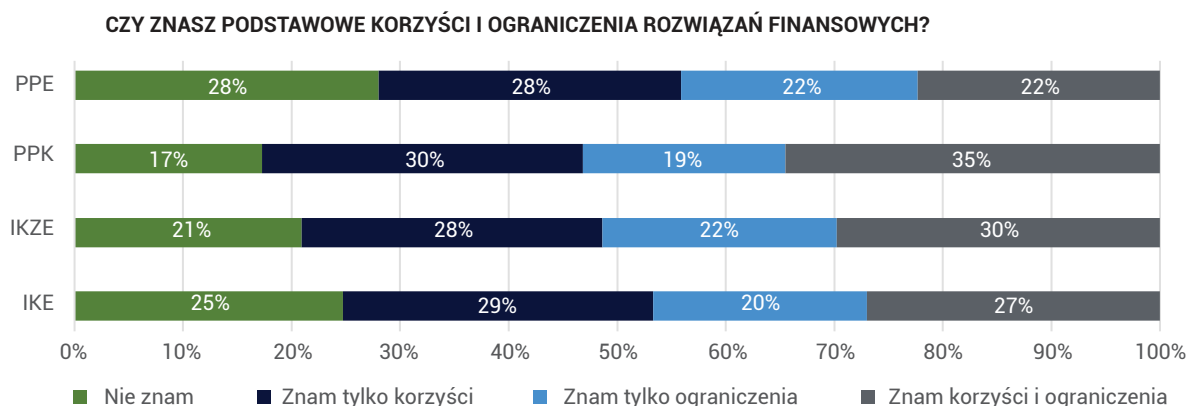
Wśród osób deklaruujących posiadanie co najmniej podstawowej wiedzy na temat poszczególnych instrumentów finansowych nie wszyscy znają zarówno korzyści, jak i ograniczenia każdego z nich. W przypadku PPE jedynie 22% badanych deklaruje znajomość korzyści i ograniczeń tego rozwiązania. Dla IKE odsetek ten wynosi 27%, dla IKZE – 30%, a dla PPK – 35%.

Jeżeli młodzi dorośli przyznają, że ich wiedza jest niepełna, zdecydowanie częściej deklarują znajomość korzyści (28-30%) niż ograniczeń (19-22%). Przeciętnie 57% badanych deklaruje znajomość korzyści poszczególnych instrumentów, natomiast 49% – znajomość ich ograniczeń. Wydaje się zatem, że młodzi dorośli koncentrują się w większym stopniu na korzyściach wynikających z korzystania z instrumentów emerytalnych niż na ich ograniczeniach. Alternatywnie, biorąc pod uwagę

sposób pozyskiwania wiedzy przez tę grupę, może to również oznaczać, że komunikaty medialne dotyczące instrumentów emerytalnych częściej akcentują aspekty korzyści niż ograniczeń tych rozwiązań inwestycyjnych.

Co istotne, przeciętnie 23% badanych deklarujących posiadanie co najmniej podstawowej wiedzy na temat rozwiązań emerytalnych przyznaje, że nie zna ani ich korzyści, ani ograniczeń.

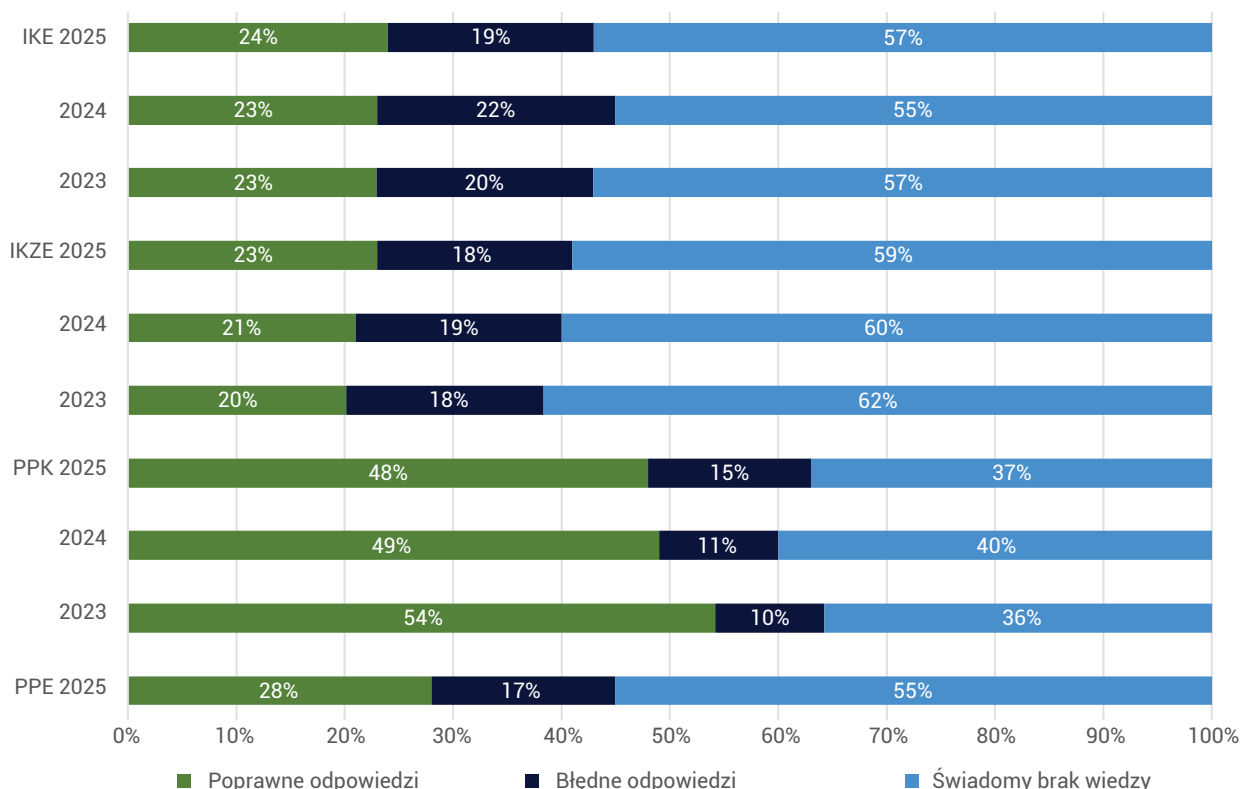

N = 1100

Warto jednak zestawić deklarowaną wiedzę młodych dorosłych na temat instrumentów emerytalnych z jej faktycznym poziomem. W ramach badania przeprowadzono test podstawowej wiedzy dotyczącej PPE, PPK, IKE i IKZE. Wyniki pokazały, że największy odsetek badanych posiada co najmniej podstawową wiedzę w zakresie PPK – dotyczy to 48% uczestników badania. W przypadku PPE podstawową wiedzę wykazało 28% badanych, IKE – 24%, a IKZE – 23%. Odsetek osób posiadających podstawową wiedzę o IKE i IKZE utrzymuje się na niemal niezmiennym poziomie w ciągu ostatnich trzech lat. W przypadku PPK nieco wyższy wynik odnotowano w 2023 roku (54%) w porównaniu z bieżącym badaniem (48%). Może to być związane z ostatnim automatycznym zapisem do PPK, który zwiększył obecność informacji na temat tego instrumentu w mediach oraz w prywatnych rozmowach.

Wydaje się, że komunikacja dotycząca PPK jest w porównaniu do innych instrumentów emerytalnych najbardziej efektywna. Z innych badań wynika również, że to właśnie o PPK najczęściej rozmawia się w domu.

W kontekście wyników testu wiedzy istotne jest także zwrócenie uwagi na odsetek osób posiadających fałszywą wiedzę na temat instrumentów emerytalnych, który wyniósł średnio 17%, co oznacza, że jedna osoba na sześć jest przekonana o poprawności swojej wiedzy, podczas gdy w rzeczywistości się myli. Najczęściej dotyczyło to IKE – 19%, a najrzadziej PPK – 15%. Jest to najtrudniejsza grupa w kontekście działań edukacyjnych i komunikacyjnych, gdyż znacznie trudniej jest przekonać kogoś, że jego wiedza jest niepoprawna, niż nauczyć go nowych treści.

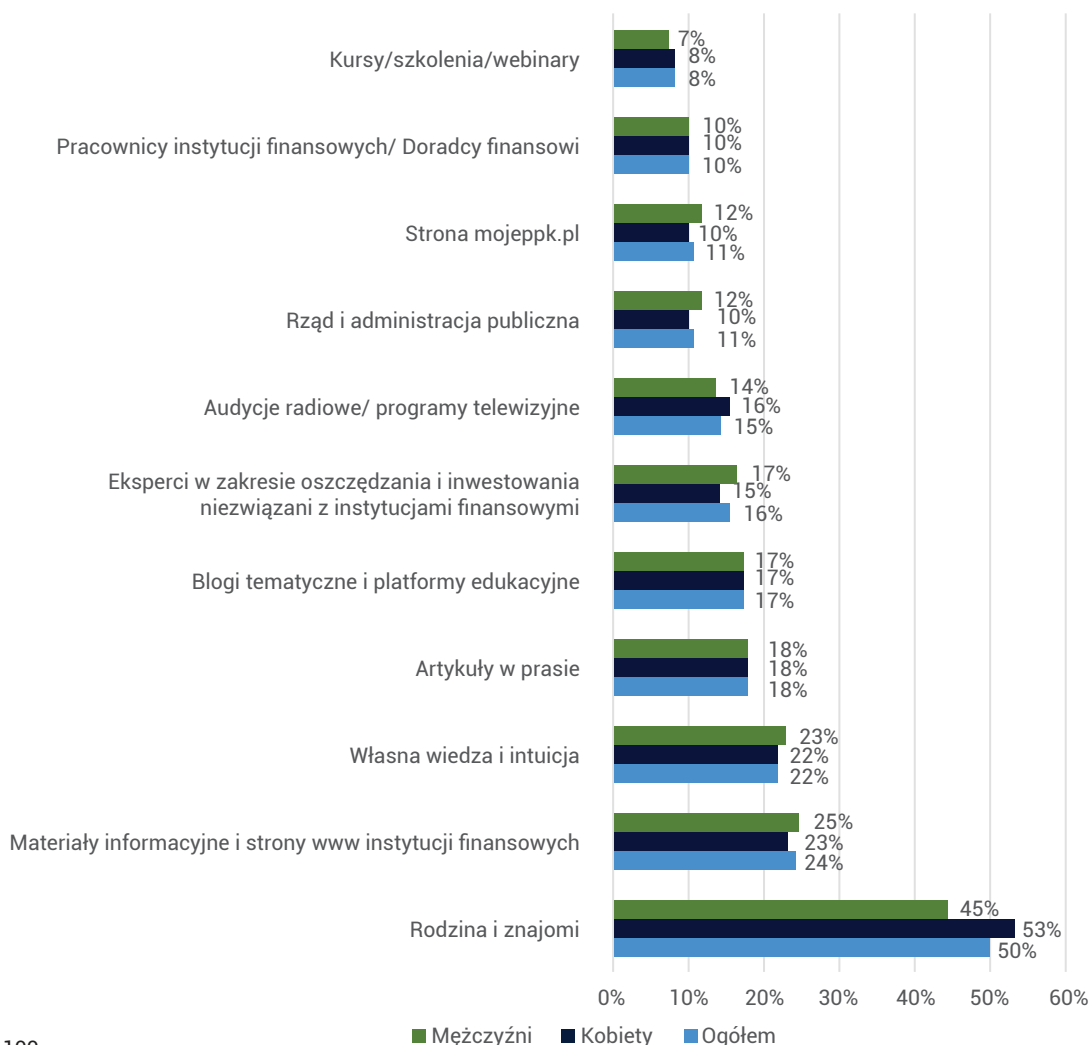

OBIEKTYWNA PODSTAWOWA WIEDZA NA TEMAT INSTRUMENTÓW INWESTYCYJNYCH

N = 1100

Względna stabilność odsetka osób udzielających poprawnych odpowiedzi na przestrzeni ostatnich trzech lat skłania do refleksji nad tym, jak wzmocnić działania komunikacyjne w celu podniesienia poziomu wiedzy Polaków na temat systemu emerytalnego. Wyniki badania wskazują, że najczęstszym źródłem informacji o systemie emerytalnym i instrumentach inwestycyjnych są znajomi i rodzina – wskazuje na to 50% badanych. Na kolejnych miejscach znajdują się materiały informacyjne oraz strony internetowe instytucji finansowych (24%) oraz własna wiedza i intuicja (22%).

Artykuły w prasie, blogi tematyczne i platformy edukacyjne, eksperci w zakresie oszczędzania, a także audycje radiowe i programy telewizyjne wymieniane były podobnie często, przez 15-18% badanych. Stronę mojeppk.pl wskazało 11% uczestników badania, a informacje przekazywane przez pracowników instytucji finansowych – 10%. Najmniej popularnym źródłem okazały się kursy, szkolenia i webinary, które wskazało jedynie 8% badanych.

Korzystanie z poszczególnych źródeł informacji jest zbliżone w przypadku kobiet i mężczyzn, z wyjątkiem rodziny i znajomych – na ich opinii częściej polegają kobiety (53%) niż mężczyźni (45%).

SKĄD CZERPIESZ WIEDZĘ NA TEMAT EMERYTALNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH I SYSTEMU EMERYTALNEGO ?

N = 1100

Zabezpieczanie finansowej przyszłości na czas późnej dorosłości

Świadome oszczędzanie na emeryturę deklaruje 27% młodych Polaków, przy czym nieco częściej są to mężczyźni niż kobiety (29% wobec 25%). Należy jednak zaznaczyć, że faktycznie liczba osób

odkładających środki na emeryturę może być wyższa, gdyż część młodych uczestniczy w programach takich jak PPK, nie zdając sobie z tego sprawy. Kolejne 27% badanych nie jest pewne, na co przeznaczy swoje oszczędności, jednak nie wyklucza możliwości wykorzystania ich w przyszłości na cele emerytalne.

CZY OSZCZĘDZASZ PIENIĄDZE NA EMERYTURĘ ?

N = 1100

38% badanych deklaruje, że obecnie nie odkłada środków na emeryturę, co należy ocenić w kontekście ich młodego wieku jako zjawisko zrozumiałe. Niepokojący jest jednak fakt, że wśród osób nieoszczędzających lub nieinwestujących na emeryturę 23% nie planuje rozpocząć takich działań w przyszłości, przy czym dotyczy to częściej mężczyzn (33%) niż kobiet (16%). Osoby, które obecnie nie zabezpieczają swojej przyszłości finansowej na emeryturze, ale zamierzają rozpocząć oszczędzanie w przyszłości, planują podjęcie działań przeciętnie w wieku 36 lat, zarówno kobiety, jak i mężczyźni. Ponadto 25% z grupy dziś nieoszczędzających zamierza poczekać z rozpoczęciem oszczędzania co najmniej do ukończenia 40. roku życia, a 7% planuje rozpocząć dopiero po 50. roku życia.

Formy przechowywania oszczędności / inwestowania

Młodzi dorośli najczęściej przechowują swoje oszczędności na kontach oszczędnościowych, co częściej deklarują kobiety (54%) niż mężczyźni (47%). Na drugim miejscu pozostaje przechowywanie gotówki w domu (33%, podobnie w przypadku obu płci), a na trzecim – środki zgromadzone na nieoprocentowanym koncie bankowym (24%, również bez istotnych różnic między kobietami i mężczyznami). Warto zauważyć, że uwzględniając łącznie gotówkę oraz środki na bieżącym

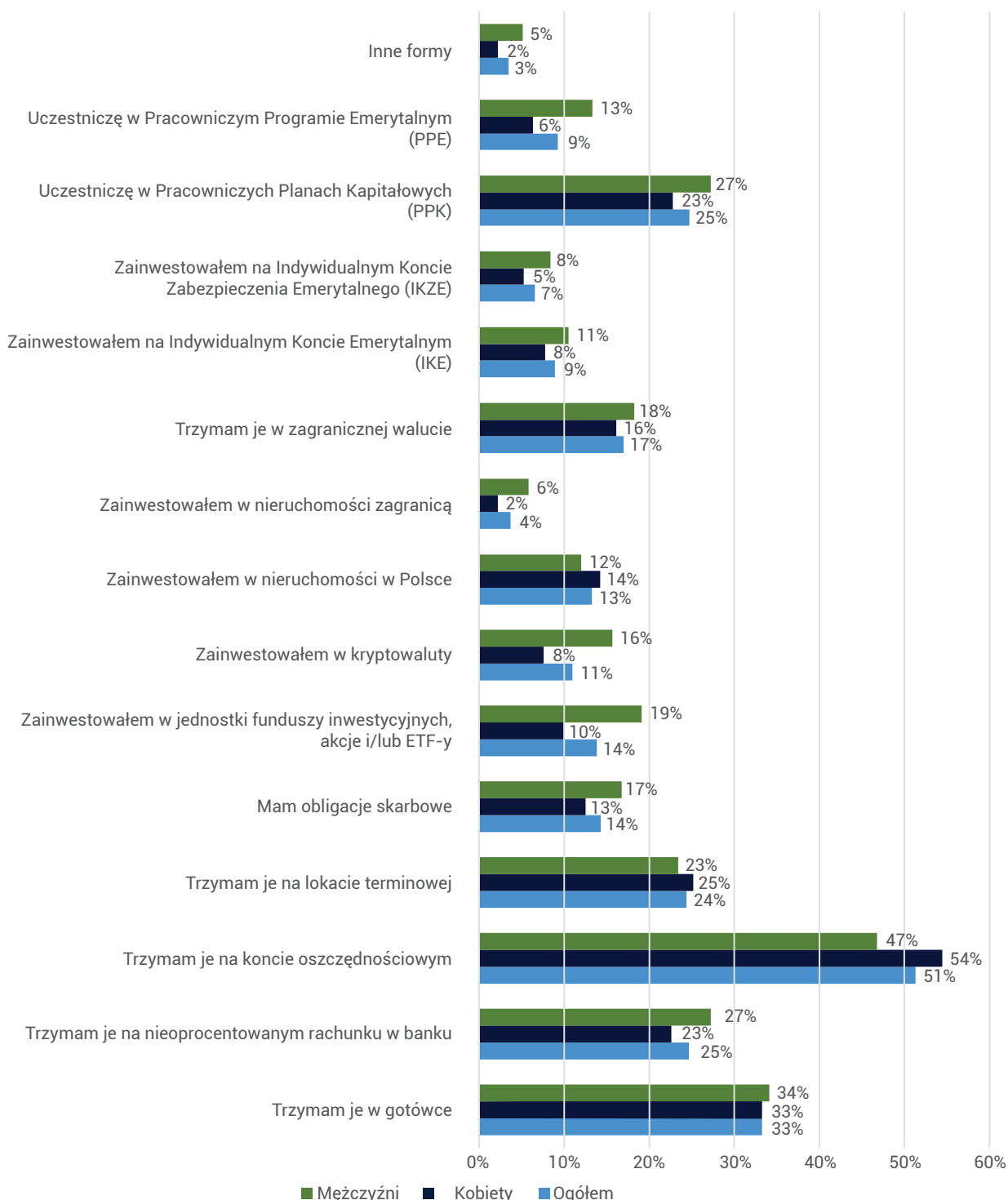
koncie, najczęściej wybraną formą przechowywania pieniędzy pozostaje forma niegenerująca odsetek.

Co czwarty młody dorosły trzyma środki na lokacie terminowej, przy czym nie odnotowano znaczących różnic między kobietami i mężczyznami. Zainteresowanie bardziej zaawansowanymi instrumentami inwestycyjnymi jest zdecydowanie mniejsze. Trzeba jednak pamiętać, że konta oszczędnościowe i lokaty mogą stanowić pierwszy krok w nauce zarządzania własnymi środkami, po którym w przyszłości może nastąpić przesunięcie kapitału w kierunku rozwiązań inwestycyjnych. Zwłaszcza na początku zdobywania doświadczeń finansowych inwestycje mogą wydawać się zbyt skomplikowane lub ryzykowne, a lokaty i konta oszczędnościowe stanowią wtedy rozsądny kompromis.

Inwestowanie w obligacje, jednostki funduszy inwestycyjnych, akcje czy ETF-y deklarowało 14% badanych, częściej mężczyźni niż kobiety. Zainteresowanie zagraniczną walutą wykazało 17% badanych, a kryptowalutami – 11%. Krajowe nieruchomości były formą przechowywania oszczędności dla 13% respondentów, natomiast zagraniczne nieruchomości dla 4% młodych dorosłych. Rozwiązania emerytalne cieszyły się większym zainteresowaniem niż lokaty: 25% badanych uczestniczyło w PPK, 9% inwestowało w IKE, 7% w IKZE, a 9% korzystało z PPE.

CZY ODKŁADASZ/ INWESTUJESZ ŚRODKI FINANSOWE KORZYSTAJĄC Z PONIŻSZYCH ROZWIĄZAŃ?

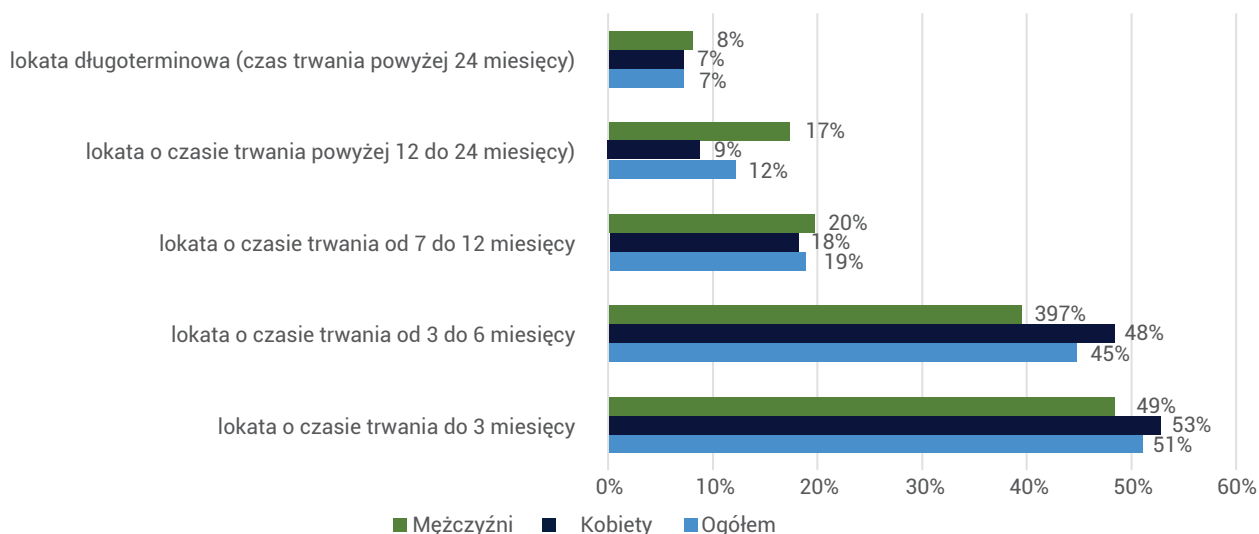
N = 1100

Wśród lokat bankowych największą popularnością cieszyły się lokaty o zapadalności do 3 miesięcy, które wskazało 51% oszczędzających w ten sposób, nieco częściej kobiety niż mężczyźni. Na drugim miejscu znalazły się lokaty o zapadalności 3-6 miesięcy, które wybierało 45% oszczędzających w lokatach,

przy czym w tym przypadku przewagę miały kobiety. Lokaty o dłuższym okresie zapadalności cieszyły się już mniejszym zainteresowaniem. Zauważalnym wyjątkiem były lokaty o zapadalności 12-24 miesiące, które wyraźnie częściej wybierali mężczyźni niż kobiety (17% wobec 9%).

**NA JAKICH LOKATACH MASZ OBECNIE ZGROMADZONE ŚRODKI, LUB MIAŁEŚ ZGROMADZONE ŚRODKI
W CIĄGU OSTATNICH 12 MIESIĘCY?**

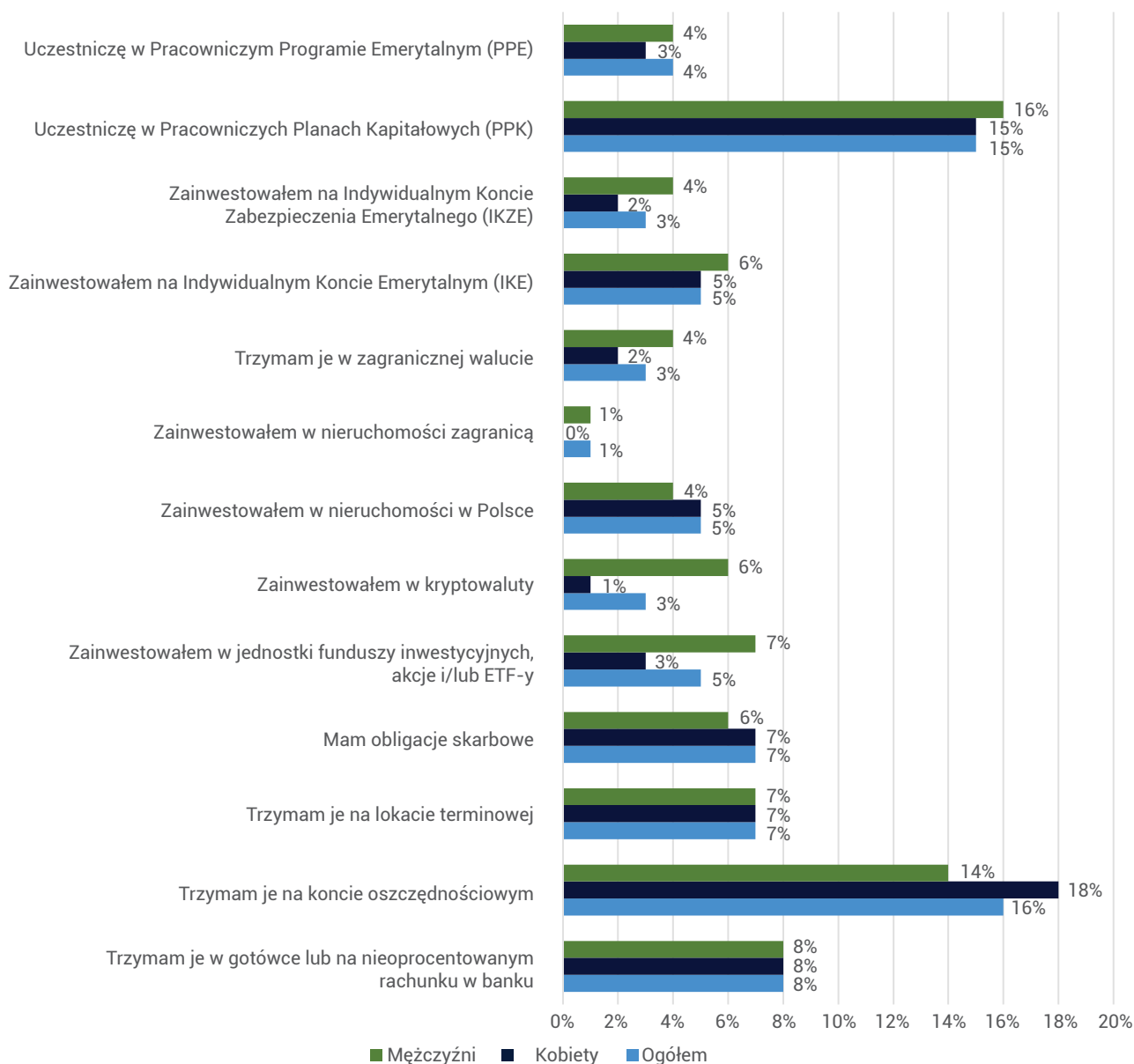
N = 268 posiadających środki w lokatach

Spośród wszystkich form wykorzystania oszczędności w celu zabezpieczenia emerytalnego, dwudziestolatkowie najczęściej wskazywali środki zgromadzone w PPK (15%) oraz na koncie oszczędnościowym (16%). Inne rozwiązania emerytalne, takie jak IKE, IKZE czy PPE, były wybierane rzadziej, przez 3–5% badanych. Zauważalnym zjawiskiem jest fakt, że odsetek osób deklarujących inwestowanie w instrumenty emerytalne był wyższy niż odsetek tych, którzy wskazywali je jako formę oszczędzania

na emeryturę. Może to sugerować, że część młodych dorosłych inwestujących w te instrumenty nie do końca rozumie ich przeznaczenie, bądź też planuje wykorzystać zgromadzone środki przed osiągnięciem wieku emerytalnego. Z podobną częstotliwością wskazywane były środki przechowywane w gotówce – co w kontekście długoletniego horyzontu emerytalnego jest rozwiązaniem nieoptymalnym – a także lokaty i obligacje, co deklarowało 7-8% badanych.

**Z KTÓRYCH Z WYMIENIONYCH PRZEZ CIEBIE WCZEŚNIEJ ROZWIĄZAŃ WYKORZYSTANIA OSZCZĘDNOŚCI
KORZYSTASZ Z MYŚLĄ O EMERYTURZE?**

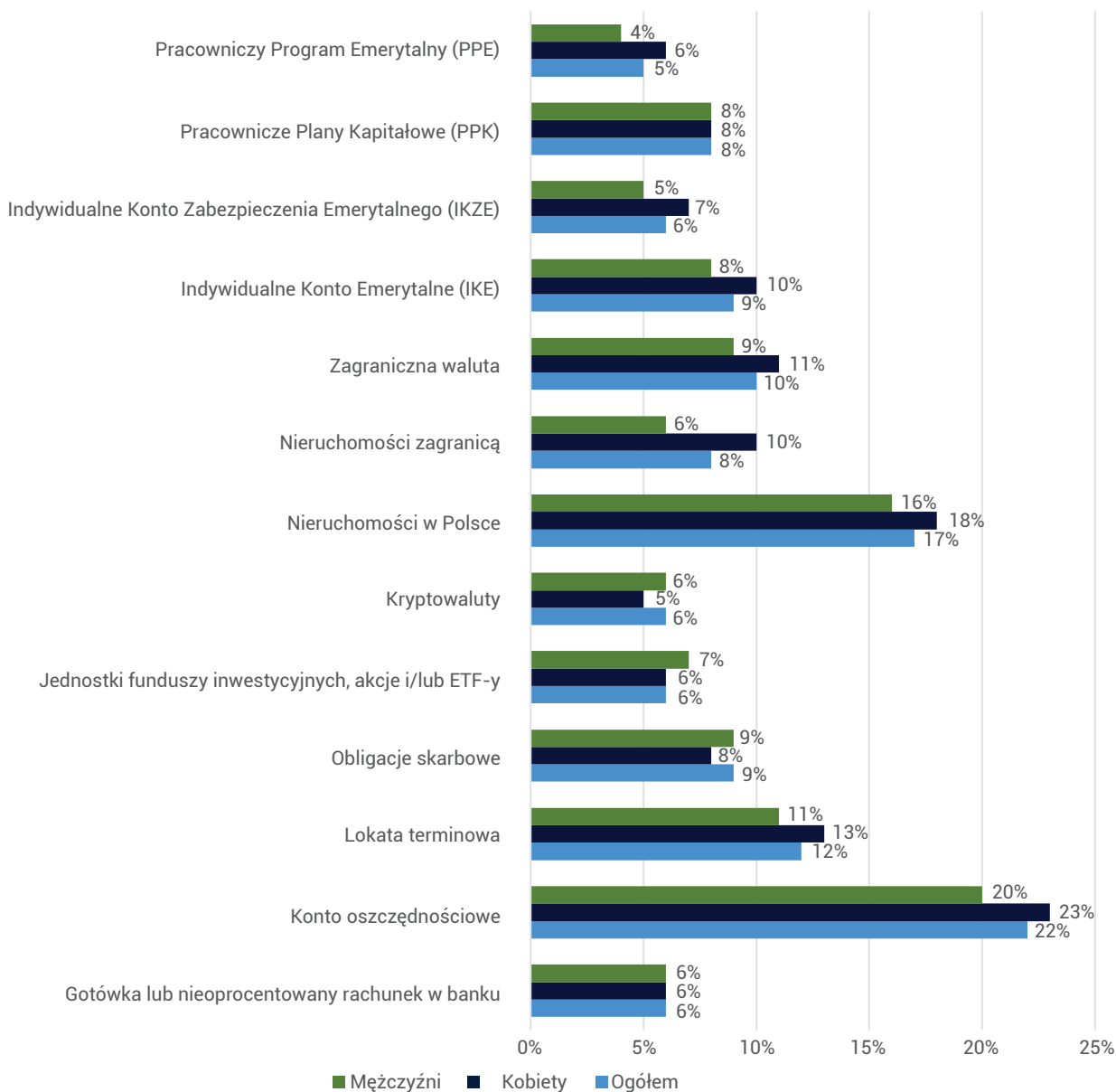
N = 526 osób, które wskazały chociaż jedną formę wykorzystania oszczędności

Osoby, które obecnie nie odkładają na emeryturę, wskazują, że w przypadku rozpoczęcia oszczędzania najczęściej umieszczałyby środki na koncie oszczędnościowym (22%), inwestowałyby w nieruchomości (17%) lub lokowały środki na lokacie terminowej (12%). Poszczególne rozwiązania emerytalne, takie

jak IKE, IKZE, PPK czy PPE, były wybierane rzadziej – od 5% w przypadku PPE do 9% w przypadku IKE. Instrumenty rynku kapitałowego oraz kryptowaluty wskazywało po 6% badanych. Różnice między kobietami i mężczyznami w wyborze poszczególnych rozwiązań nie przekraczały 2%.

**GDYBYŚ MIAŁ ZACZAĆ ODKŁADAĆ / INWESTOWAĆ ŚRODKI NA EMERYTURĘ
TO Z JAKICH ROZWIĄZAŃ NAJPRAWDOPODOBNIJ BYŚ SKORZYSTAŁ(A)?**

n = 417 dziś nie oszczędzających na emeryturę

Najczęściej wskazywanym powodem nieinwestowania w IKE/IKZE jest niewystarczający poziom wiedzy na temat tych rozwiązań, przy czym dotyczy to wyraźnie częściej kobiet (40%) niż mężczyzn (29%). Co istotne, rzeczywisty poziom wiedzy z zakresu IKE/IKZE nie różni się istotnie między płciami. Różnica w odsetku osób wskazujących brak wiedzy jako powód nieinwestowania może wynikać z większego znaczenia przypisywanego wiedzy przez kobiety lub z niższej samooceny posiadanej wiedzy wśród kobiet. W kontekście wiedzy 13% badanych uznało IKE/IKZE za zbyt skomplikowane, a 12% deklarowało, że nie wiedziało, że mogą inwestować w ten sposób (częściej kobiety – 14% niż mężczyźni – 8%).

Drugim najczęściej wskazywanym powodem jest brak wolnych środków, co zadeklarowało 26% badanych, bez istotnych różnic między płciami. Trzecie miejsce zajmują ex aequo dwie przyczyny: „nie pomyślałem o tym” oraz brak zaufania do przyszłych decyzji polityków, które mogłyby wpłynąć na zmiany w prawie, co w obu przypadkach dotyczyło 22% badanych. Co piąty młody dorosły nie korzysta z IKE/IKZE, ponieważ uważa, że jest na to jeszcze za wcześnie, a 19% obawia się utraty środków w wyniku błędnych decyzji zarządzających.

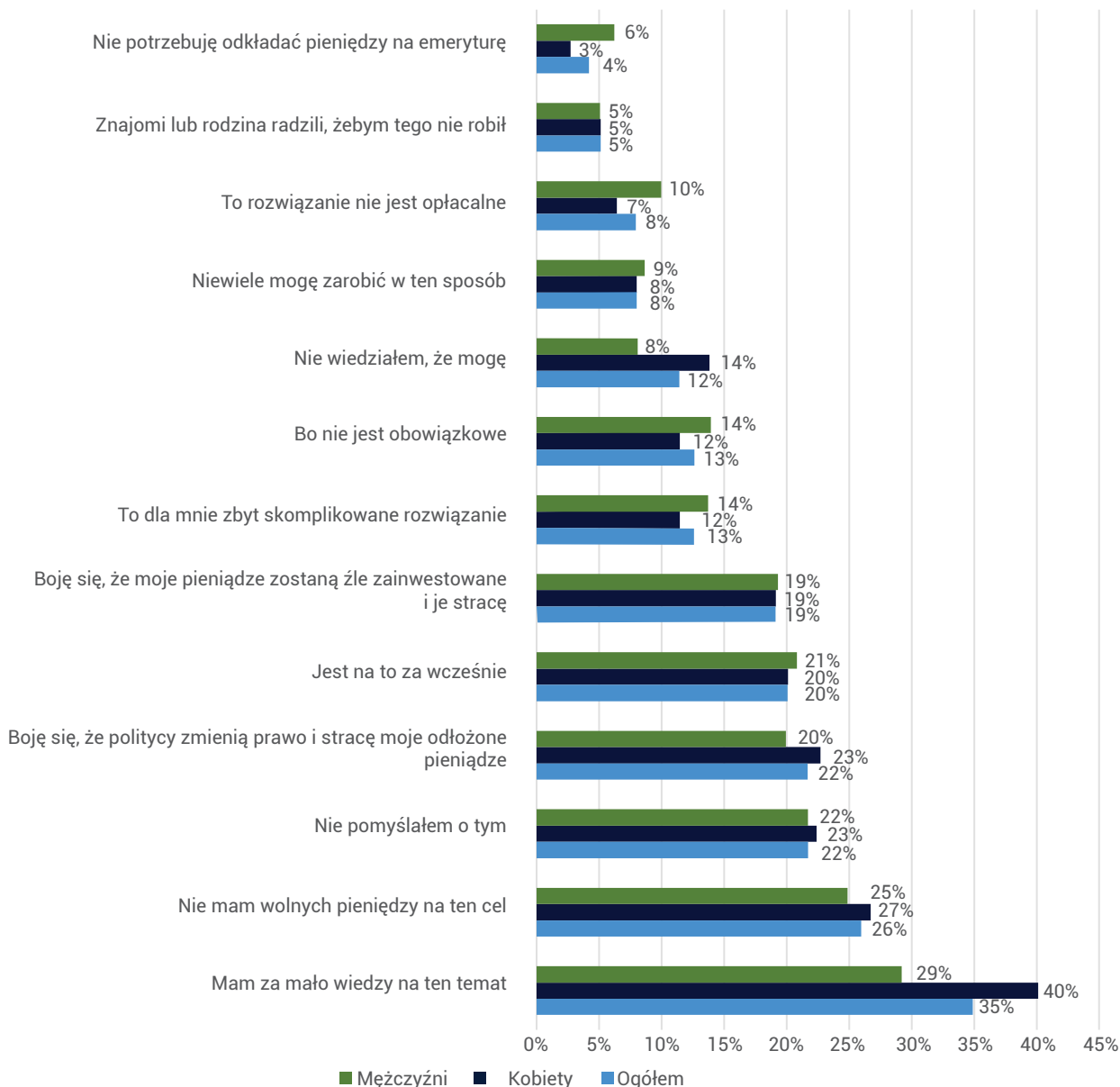
Dalsze przyczyny obejmują brak obowiązku korzystania z IKE/IKZE, wskazywany przez 13% badanych,

co wpisuje się w wypowiedzi osób posiadających PPK, które deklarują, że mają już jedno rozwiązanie i nie potrzebują kolejnego. 8% badanych uważa IKE/

IKZE za mało opłacalne, a 5% zostało zniechęconych do inwestowania w ten sposób przez rodzinę lub znajomych.

**DLACZEGO NIE ODKŁADASZ ŚRODKÓW NA INDYWIDUALNYM KONCIE EMERYTALNYM (IKE)
I/LUB INDYWIDUALNYM KONCIE ZABEZPIECZENIA EMERYTALNEGO (IKZE)?**

n = 1059 osób, które nie inwestują w IKE lub w IKZE

Trzy najczęściej wymieniane powody nieinwestowania w PPK pokrywają się z trzema głównymi przyczynami wskazywanymi dla IKE/IKZE, jednak każdy z nich jest przywoływany rzadziej. Szczególnie istotne jest, że brak wiedzy został wskazany w przypadku PPK przez około 12% mniej osób niż w przypadku IKE/IKZE, przy czym nadal częściej dotyczyło to kobiet niż mężczyzn.

16-17% badanych wskazało, że nie pomyśleli o przystąpieniu do PPK (nie wykluczone, że część z nich jest w PPK, ale o tym nie wie), uważa, że jest na to za wcześnie lub obawia się, że ich środki zostaną źle zainwestowane.

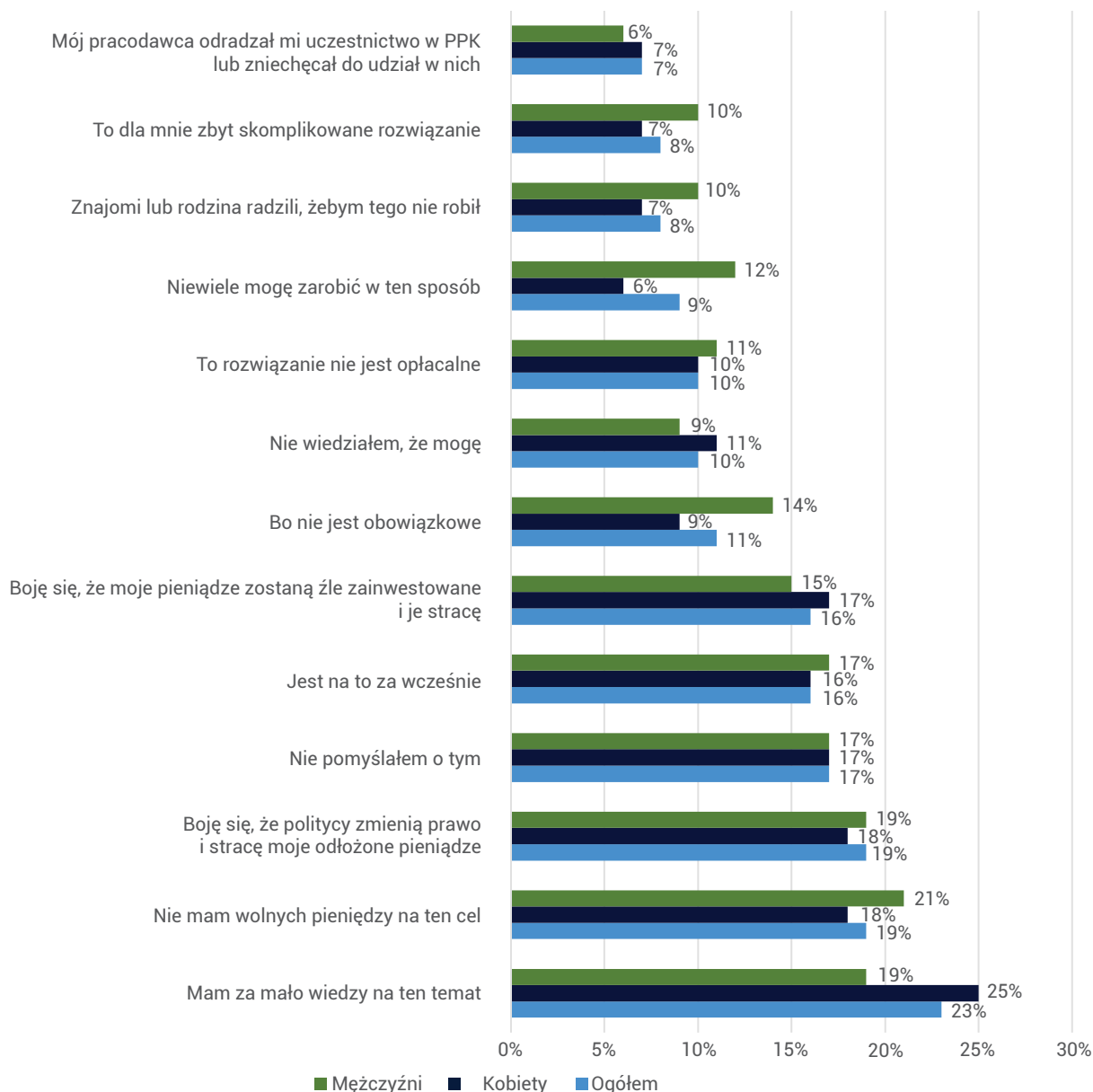
Natomiast 9-11% młodych dorosłych deklaruje, że nie wiedziało o możliwości inwestowania

w PPK, postrzega to rozwiązanie jako niewystarczająco atrakcyjne lub opłacalne, bądź nie widzi potrzeby korzystania z nieobowiązkowych programów. Co ciekawe, 8% badanych zostało

zniechęconych do inwestowania w PPK przez rodzinę lub znajomych, natomiast 7% zrezygnowało z PPK w związku z sugestią swojego pracodawcy.

DLACZEGO NIE ODKŁADASZ ŚRODKÓW W PRACOWNICZYCH PLANACH KAPITAŁOWYCH (PPK)?

n = 828 osób, które nie odkładają w PPK

Młodzi dorośli najczęściej decydują się na inwestycje w IKE/IKZE ze względu na korzystne warunki podatkowe (30%). Na drugim miejscu znajduje się dobrowolność inwestycji (28%), natomiast na trzecim przekonanie, że należy zabezpieczać środki na emeryturę na każdy możliwy sposób (24%).

Obserwuje się wyraźne różnice między kobietami i mężczyznami. W przypadku mężczyzn najczęściej wskazywano ulgę podatkową, dobrowolność korzystania z rozwiązania oraz możliwość dziedziczenia zgromadzonych środków. Kobiety natomiast decydują się na inwestowanie w IKE/IKZE przede wszystkim ze względu na ulgę podatkową oraz przekonanie,

że należy zabezpieczać się finansowo na emeryturę na wszelkie możliwe sposoby; na trzecim miejscu wymieniają równie często dobrowolność inwestycji oraz opłacalność tego rozwiązania.

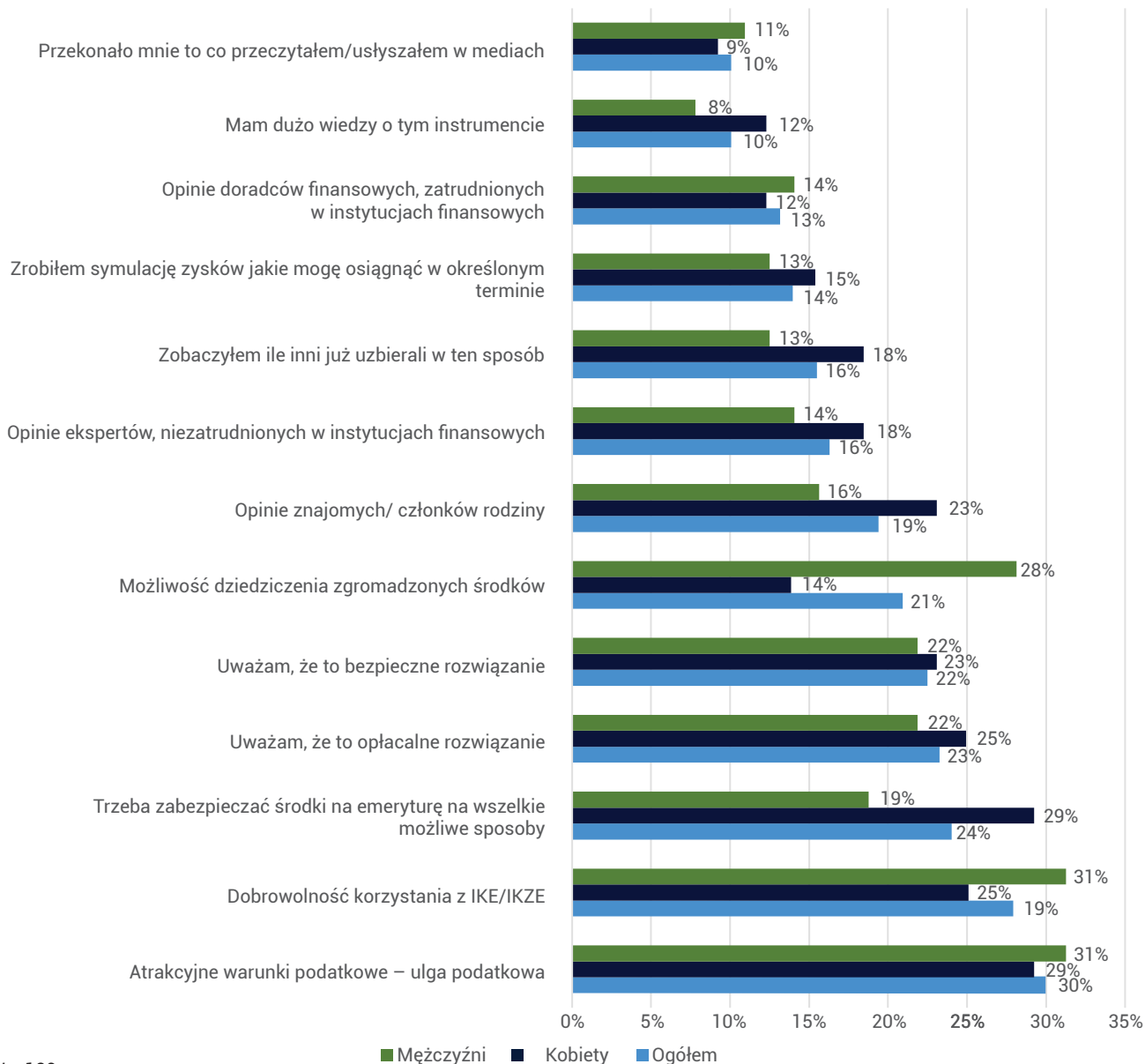
Uwzględniając odpowiedzi kobiet i mężczyzn łącznie, kolejne miejsca wśród powodów inwestowania w IKE/IKZE zajmują przekonanie o opłacalności tych rozwiązań, poczucie bezpieczeństwa inwestycji oraz możliwość dziedziczenia zgromadzonych środków – wszystkie wskazane przez ponad 20% badanych.

Kolejne powody dotyczą opinii lub doświadczeń innych osób, w szczególności znajomych i rodziny (19%), ekspertów spoza instytucji finansowych (16%)

oraz doradców finansowych (13%). Istotnym czynnikiem dla 16% badanych była również świadomość kwoty, jaką udało się zgromadzić innym osobom w ramach inwestycji w IKE/IKZE.

Co ciekawe, mimo że niewystarczający poziom wiedzy był najczęściej wymienianym czynnikiem zniechęcającym do inwestowania w IKE/IKZE zarówno przez kobiety, jak i mężczyzn, to przekonanie o posiadaniu dużej wiedzy na temat tych rozwiązań skłoniło do inwestowania zaledwie 10% młodych dorosłych – w tym 12% kobiet i 8% mężczyzn. Wydaje się zatem, że odpowiedni poziom wiedzy jest czynnikiem koniecznym, ale zwykle niewystarczającym do podjęcia decyzji o inwestowaniu.

**CO SKŁONIŁO CIĘ DO ODKŁADANIA ŚRODKÓW NA INDYWIDUALNYM KONCIE EMERYTALNYM (IKE)
I/ LUB INDYWIDUALNYM KONCIE ZABEZPIECZENIA EMERYTALNEGO (IKZE)?**

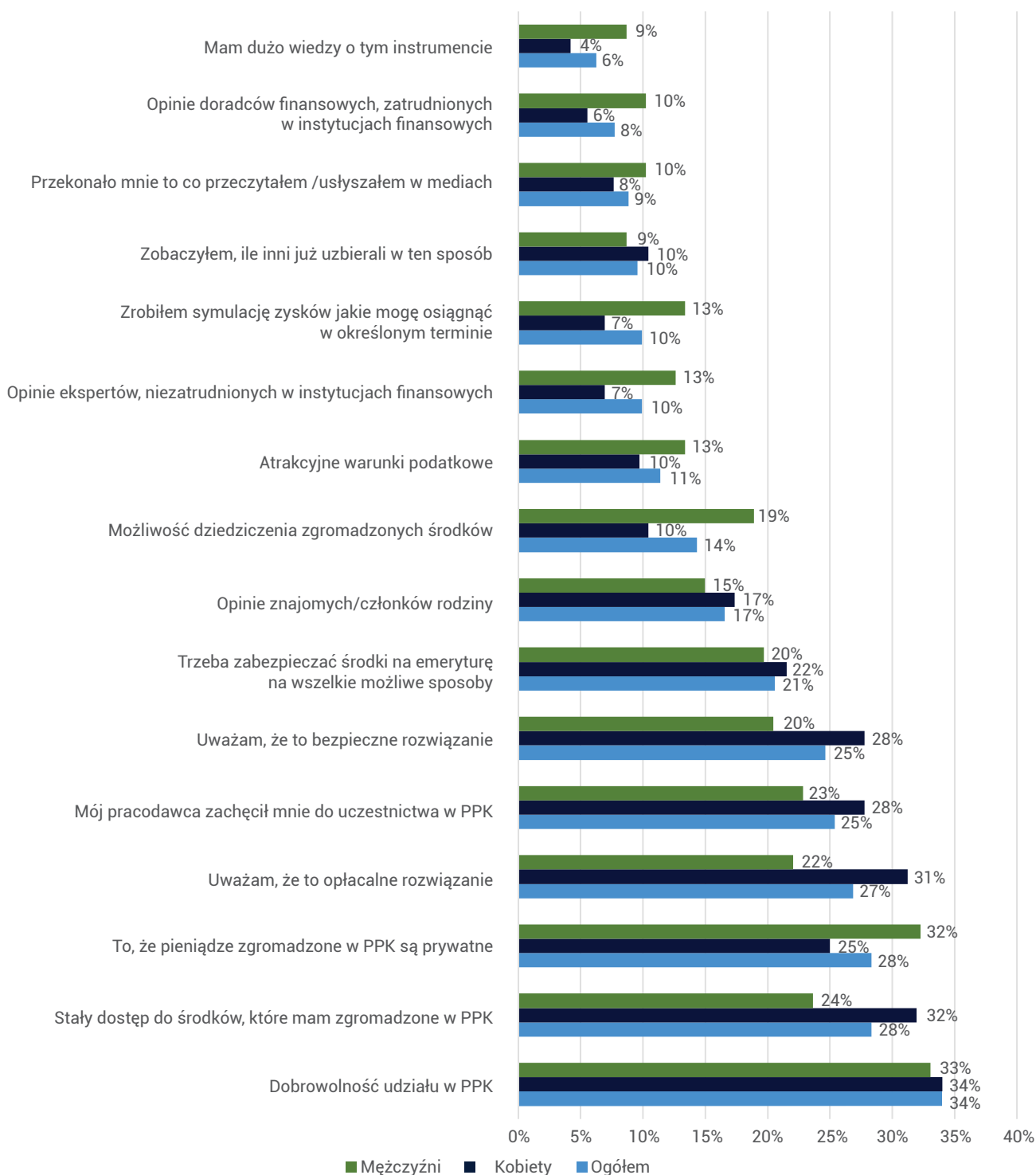
N = 129

Powodami, dla których dwudziestolatkowie pozostają w PPK, jest przede wszystkim dobrowolność uczestnictwa (34%, podobnie kobiety i mężczyźni). Wynik ten

jest spójny z obserwacjami z innych badań, które pokazują, że najmłodsze pokolenie ceni sobie swobodę wyboru i niechętnie reaguje na przymus.

CO SKŁONIŁO CIĘ DO ODKŁADANIA ŚRODKÓW W PRACOWNICZYCH PLANACH KAPITAŁOWYCH (PPK)?

N = 272

Kolejne najczęściej wskazywane powody to stały dostęp do zgromadzonych środków (28%), fakt, że środki są prywatne (28%) oraz poczucie opłacalności finansowej tego rozwiązania (27%). Stały dostęp do środków częściej podkreślały kobiety, co jest zgodne z ich większym naciskiem na poczucie bezpieczeństwa finansowego oraz częstszym wskazywaniem w innych badaniach celów oszczędzania takich jak „zabezpieczenie się na wypadek czarnej godziny” czy „zabezpieczenie środków na ewentualne remonty i wymiany sprzętu AGD/RTV” (Sekścińska dla Think! i Fundacja Citi Handlowy, 2024). Prywatność zgromadzonych środków była natomiast istotniejsza dla mężczyzn. Postrzeganą opłacalność PPK wskazywały częściej kobiety niż mężczyźni (31% vs 22%), co koreluje z faktem, że mężczyźni oczekują wyższej minimalnej stopy zwrotu, by rozpocząć inwestowanie w porównaniu do kobiet.

Co czwarty młody dorosły wskazał, że do pozostania w PPK zachęcił go pracodawca, a taki sam odsetek badanych podkreślił postrzeganie PPK jako bezpiecznego rozwiązania. W obu przypadkach częściej dotyczyło to kobiet, co pokrywa się z wcześniejszymi badaniami pokazującymi, że kobiety częściej podążają za wskazówkami osób trzecich przy podejmowaniu decyzji finansowych (Sekścińska dla Goldman Sachs TFI, 2025) oraz silniej akcentują potrzebę bezpiecznych rozwiązań inwestycyjnych (Sekścińska dla FGWP i GPW, 2024). Ponadto 21% badanych wskazało, że uczestnictwo w PPK wynika z przekonania, iż należy zabezpieczać swoją przyszłość finansową na emeryturę w każdy możliwy sposób.

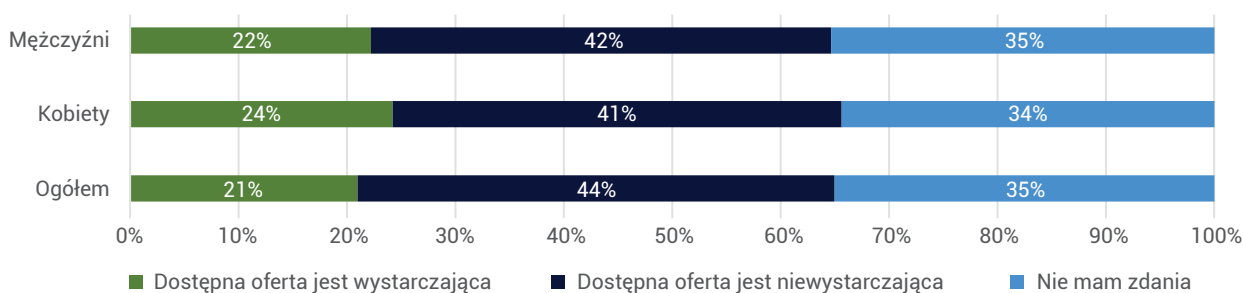
Opinie innych osób miały również istotny wpływ na decyzje inwestycyjne w PPK. Dla 17% badanych kluczowe były opinie znajomych i rodziny (nieco częściej kobiet), 10% wskazało opinie ekspertów (częściej mężczyzn – 13% vs 7%), doradcy finansowi przekonali 8% badanych, a pozytywne doświadczenia innych osób – 10% badanych (również podobnie kobiety i mężczyźni). Możliwość dziedziczenia środków była istotna dla 19% mężczyzn i 10% kobiet.

Podobnie jak w przypadku IKE/IKZE, poziom wiedzy o PPK nie ma symetrycznego wpływu na decyzję o inwestowaniu. Choć niemal co czwarty młody dorosły nie uczestniczy w PPK z powodu braku wiedzy, tylko 6% badanych (częściej mężczyźni – 9%, niż kobiety – 4%) wskazuje, że wysoki poziom wiedzy o PPK przekonał ich do inwestowania w ten program.

Postrzeganie dostępnych instrumentów finansowych

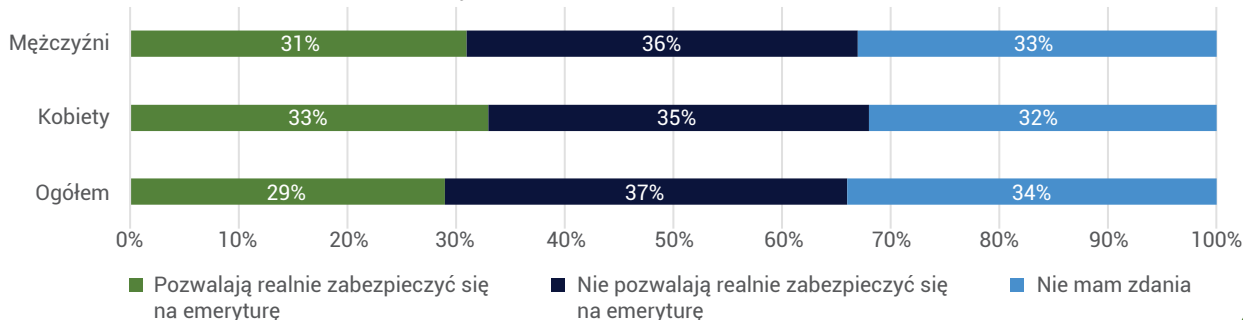
22% młodych dorosłych ocenia dostępną ofertę produktów finansowych o charakterze emerytalnym jako wystarczającą, podczas gdy 42% wyraża przeciwne zdanie. Z kolei 31% badanych uważa, że obecna oferta pozwala realnie zabezpieczyć się finansowo na czas emerytury, natomiast 36% nie zgadza się z tym stwierdzeniem. Pozostała część, stanowiąca około jedną trzecią młodych dorosłych, nie wyraziła zdania w tej kwestii. Perspektywa kobiet i mężczyzn w tym zakresie jest zbliżona.

JAK OCENIASZ DOSTĘPNE EMERYTALNE PRODUKTY FINANSOWE?

N = 1100

JAK OCENIASZ DOSTĘPNE EMERYTALNE PRODUKTY FINANSOWE?

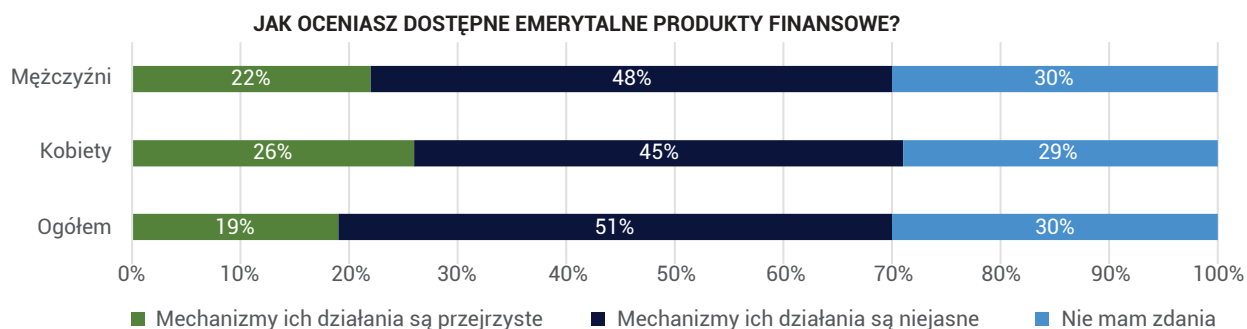

N = 1100

Niemal połowa dwudziestolatków (48%) postrzega mechanizmy działania instrumentów emerytalnych jako niejasne, przy czym częściej dotyczy to kobiet (51%)

niż mężczyzn (45%). Z kolei 22% młodych dorosłych ocenia te mechanizmy jako przejrzyste i transparentne, w tym częściej mężczyźni (26%) niż kobiety (19%).

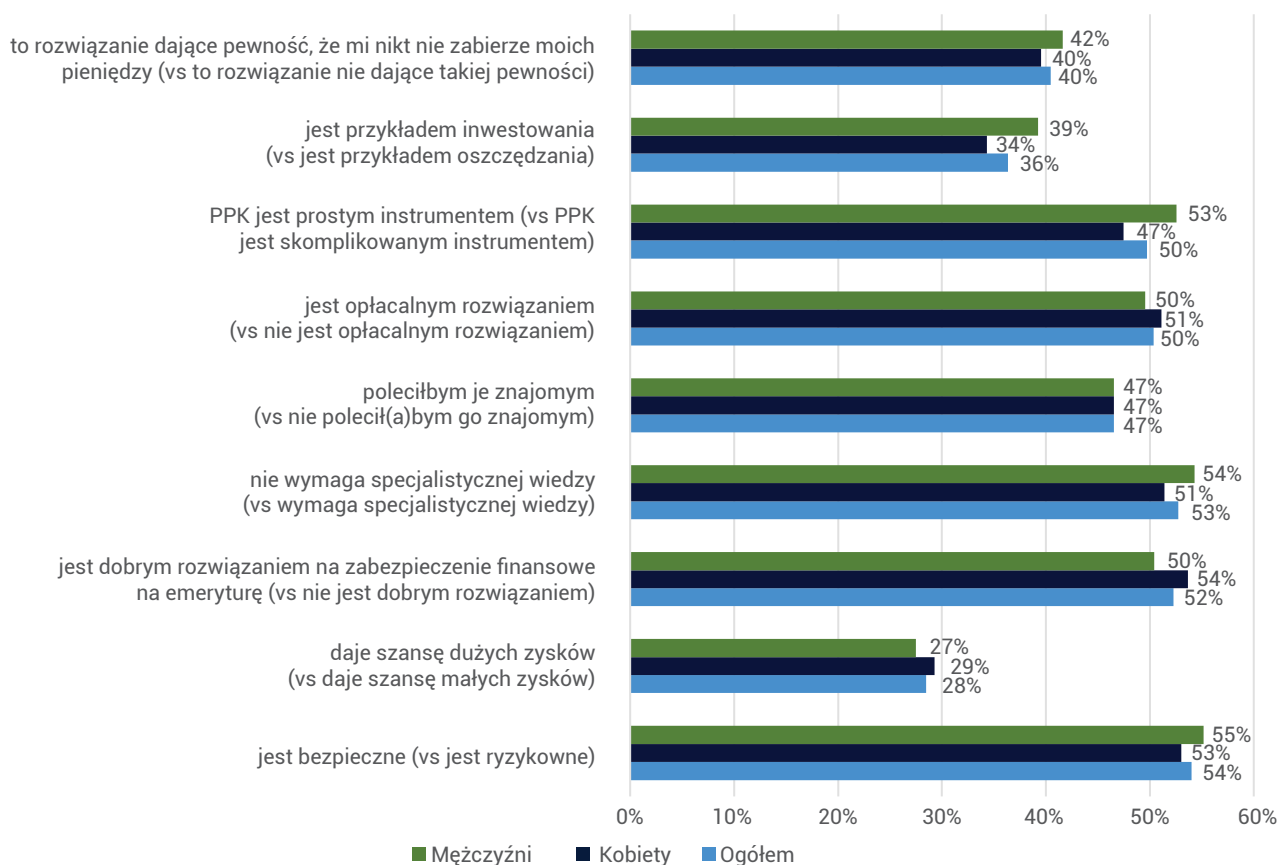

N = 1100

W kontekście postrzegania Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK) nieco ponad połowa dwudziestolatków (52-54%) uznaje je za bezpieczne rozwiązanie, które stanowi dobry sposób na zabezpieczenie finansowe na emeryturę i nie wymaga specjalistycznej wiedzy. Połowa badanych

postrzega PPK jako proste i opłacalne narzędzie, natomiast 47% wskazałoby je za znajomym. Oznacza to, że przeciwną opinię wyraża mniej więcej połowa badanych, co wskazuje na dużą rozbieżność w postrzeganiu PPK i podkreśla potrzebę zwiększenia wiedzy w tym obszarze.

JAK OPISAŁ(A)BYŚ PPK?

N = 1100

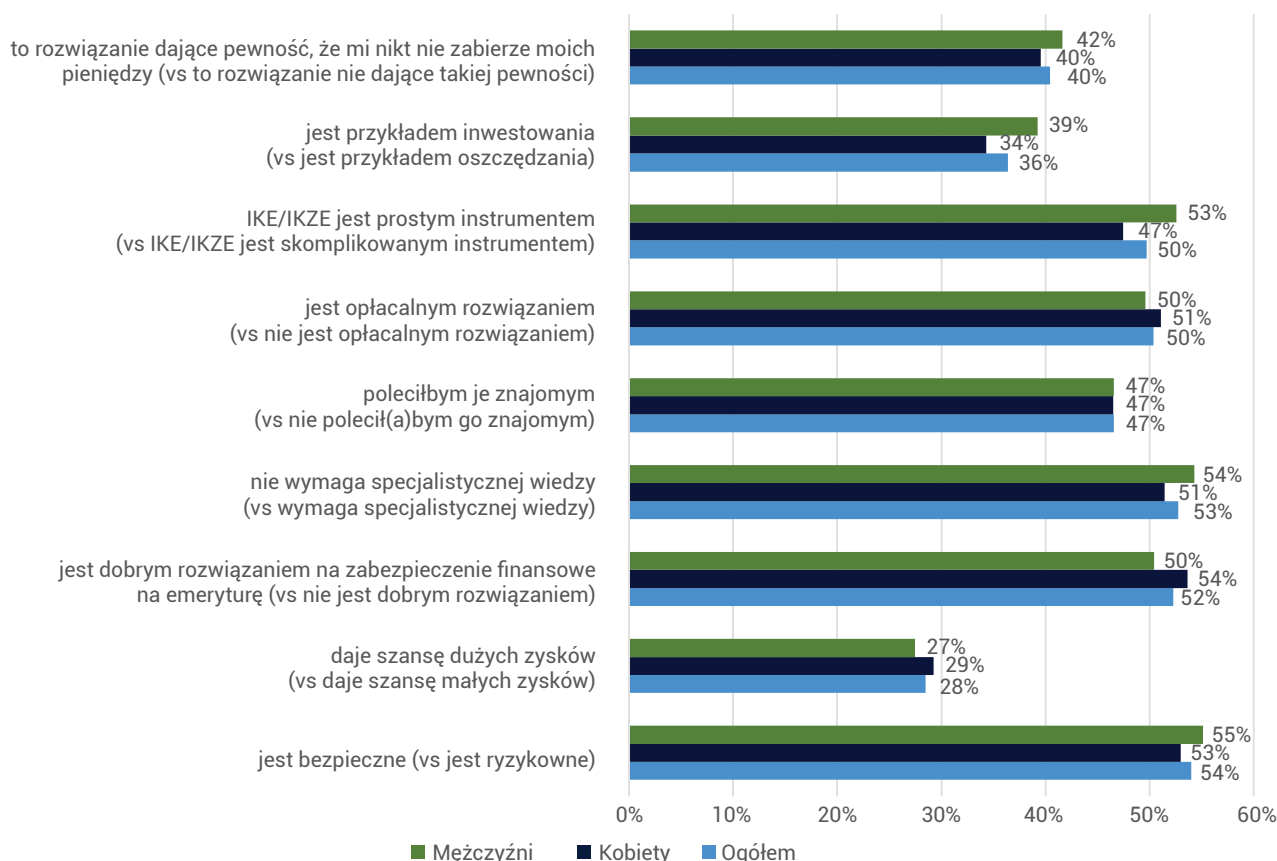
Dodatkowo 40% młodych dorosłych postrzega PPK jako rozwiązanie gwarantujące, że zgromadzone środki są bezpieczne, podczas gdy 60% obawia się, że może je utracić. Badania wskazują, że podejmowanie działań inwestycyjnych, w tym związanych z zabezpieczeniem finansowym na czas emerytury, jest znacznie bardziej prawdopodobne, gdy osoby mają już choćby pojedyncze doświadczenia inwestycyjne. W tym kontekście rosnący udział młodych dorosłych w PPK może sprzyjać podejmowaniu kolejnych decyzji inwestycyjnych.

Jednak aby uczestnictwo w PPK pełniło taką funkcję edukacyjną i inwestycyjną, uczestnicy muszą rozumieć, że w ramach programu inwestują własne środki. Wyniki badania pokazują, że takie przekonanie ma jedynie 36% dwudziestolatków (39% mężczyzn i 34% kobiet).

52-54% dwudziestolatków postrzega IKE/IKZE jako bezpieczne rozwiązanie, które nie wymaga specjalistycznej wiedzy i stanowi dobre narzędzie do zabezpieczenia finansowej przyszłości na emeryturze. Połowa badanych ocenia IKE/IKZE jako proste i opłacalne rozwiązanie, przy czym częściej takiego zdania są mężczyźni. Jednocześnie większość respondentów (72%) uważa, że korzystanie z tych instrumentów daje szansę jedynie na niewielkie zyski.

47% badanych wskazałoby IKE/IKZE swoim znajomym. Podobnie jak w przypadku PPK, dane te wskazują na dużą rozbieżność w postrzeganiu IKE/IKZE przez młodych dorosłych i podkreślają potrzebę zwiększenia wiedzy w tym obszarze.

JAK OPISAL(A)BYŚ IKE/IKZE?

N = 1100

Dodatkowo 40% respondentów postrzega IKE/IKZE jako rozwiązanie gwarantujące bezpieczeństwo zgromadzonych środków, podczas gdy 60% obawia się, że może je utracić. Co istotne, jedynie 36% badanych utożsamia IKE/IKZE z instrumentami inwestycyjnymi.

Żadne z pozytywnych określeń dotyczących PPE nie jest wskazywane przez większość dwudziestolatków. Niemniej jednak 48% postrzega PPE jako bezpieczne rozwiązanie (częściej mężczyźni), co prawdopodobnie w dużej mierze wynika z ograniczonej wiedzy na temat tego instrumentu. 46%

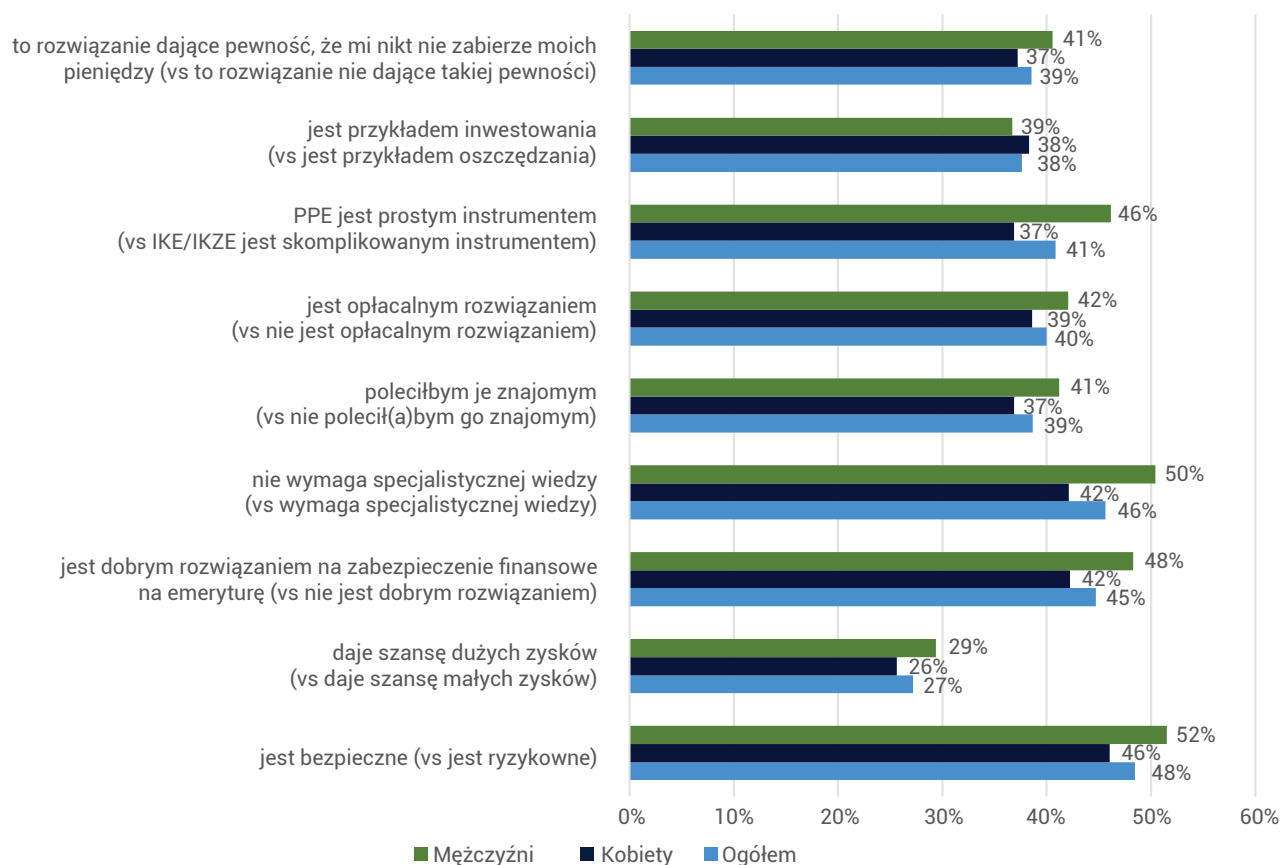
respondentów ocenia PPE jako rozwiązanie niewymagające specjalistycznej wiedzy (również częściej mężczyźni), a 45% uważa je za dobre narzędzie do zabezpieczenia finansowej przyszłości na emeryturze.

Około 40% badanych wskazuje, że PPE jest prostym instrumentem, opłacalnym rozwiązaniem, wartym polecenia znajomym oraz gwarantującym, że

zgromadzone środki pozostaną bezpieczne. Szczególnie zaskakujący jest fakt, że aż 60% dwudziestolatków postrzega PPE jako nieopłacalne rozwiązanie, mimo że pracownik nie ponosi obowiązku wpłaty dodatkowej składki, a ewentualne koszty obciąża wyłącznie pracodawcę.

Ponadto 38% badanych rozumie PPE jako formę inwestowania kapitału.

JAK OPISAŁ(A)BYŚ PPE?

N = 1100

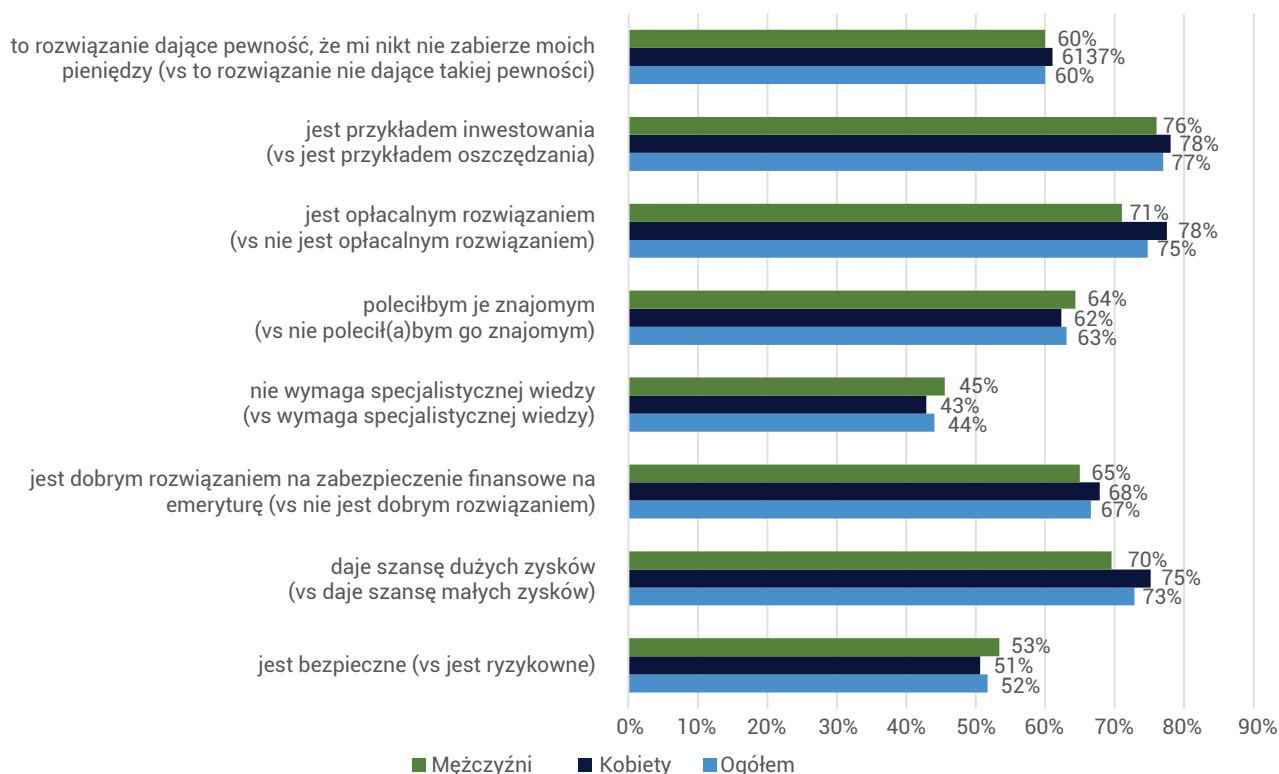
W przypadku inwestycji w nieruchomości pozytywne oceny dominują wśród młodego pokolenia. 73-75% badanych (nieco częściej mężczyźni niż kobiety) uważa, że alokowanie środków w nieruchomości jest opłacalne i daje szansę na wysokie zyski. 67% respondentów wskazuje, że jest to dobre rozwiązanie do zabezpieczenia finansowej przyszłości na emeryturze,

63% poleciłoby je znajomym, 60% ocenia je jako pewne, gwarantujące, że zgromadzone środki pozostaną bezpieczne, a 52% uznaje je za bezpieczne.

Jednocześnie warto zauważyć, że nieco ponad połowa badanych (56%) uważa, iż inwestowanie w nieruchomości wymaga specjalistycznej wiedzy.

JAK OPISAŁ(A)BYŚ INWESTOWANIE W NIERUCHOMOŚCI?

N = 1100

W zestawieniu PPK, PPE, IKE/IKZE oraz inwestycji w nieruchomości to właśnie nieruchomości najczęściej budzą pozytywne skojarzenia. Zdecydowanie częściej niż pozostałe rozwiązania są postrzegane jako zyskowne i opłacalne, jako dobre narzędzie do zabezpieczenia finansowej przyszłości na emeryturze, godne polecenia znajomym oraz dające poczucie pewności, że zgromadzone środki pozostaną bezpieczne.

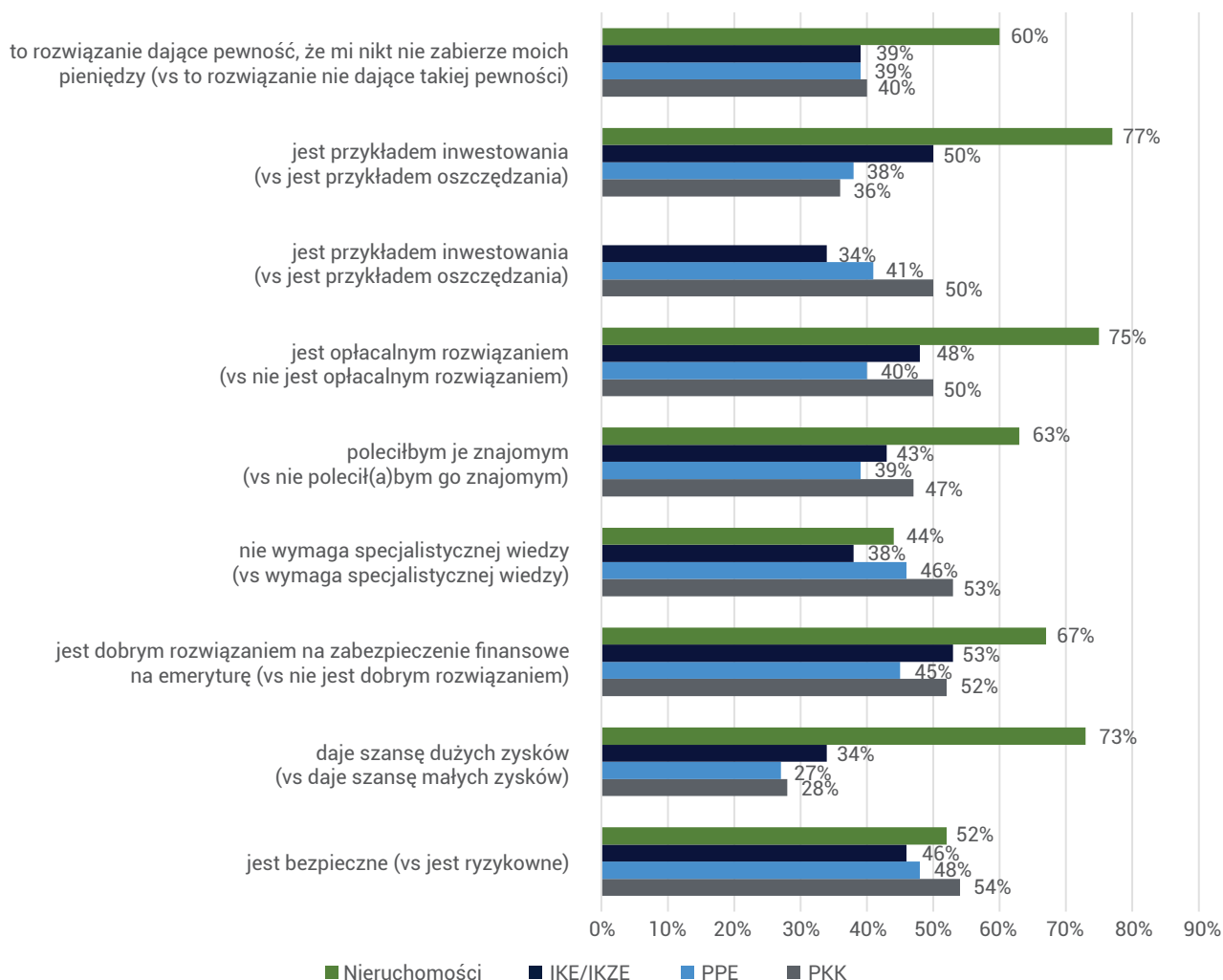
Spośród trzech rozwiązań związanych defini-
cyjnie z finansowym zabezpieczeniem na czas

emerytury, dwudziestolatkowie najczęściej postrzegają PPK jako proste i bezpieczne, nie wymagające specjalistycznej wiedzy oraz warte polecenia znajomym. PPK oraz IKE/IKZE są również częściej niż PPE postrzegane jako dobre i opłacalne instrumenty do zabezpieczenia finansowego na emeryturę.

W kontekście łączenia poszczególnych rozwiązań z inwestowaniem, IKE/IKZE wyraźnie częściej niż PPK i PPE kojarzone są przez młodych dorosłych z instrumentami inwestycyjnymi.

JAK OPISAŁ(A)BYŚ INWESTOWANIE W RÓŻNE ROZWIĄZANIA INWESTYCYJNE?

N = 1100

W badanej próbie 95% osób nie korzysta z IKE, IKZE ani żadnego z tych rozwiązań. Aby skłonić ich do inwestowania w ten sposób, co trzecia osoba wskazała, że potrzebowałyby lepiej zrozumieć, czym są IKE/IKZE, przy czym zdecydowanie częściej dotyczyło to kobiet (39%) niż mężczyzn (24%).

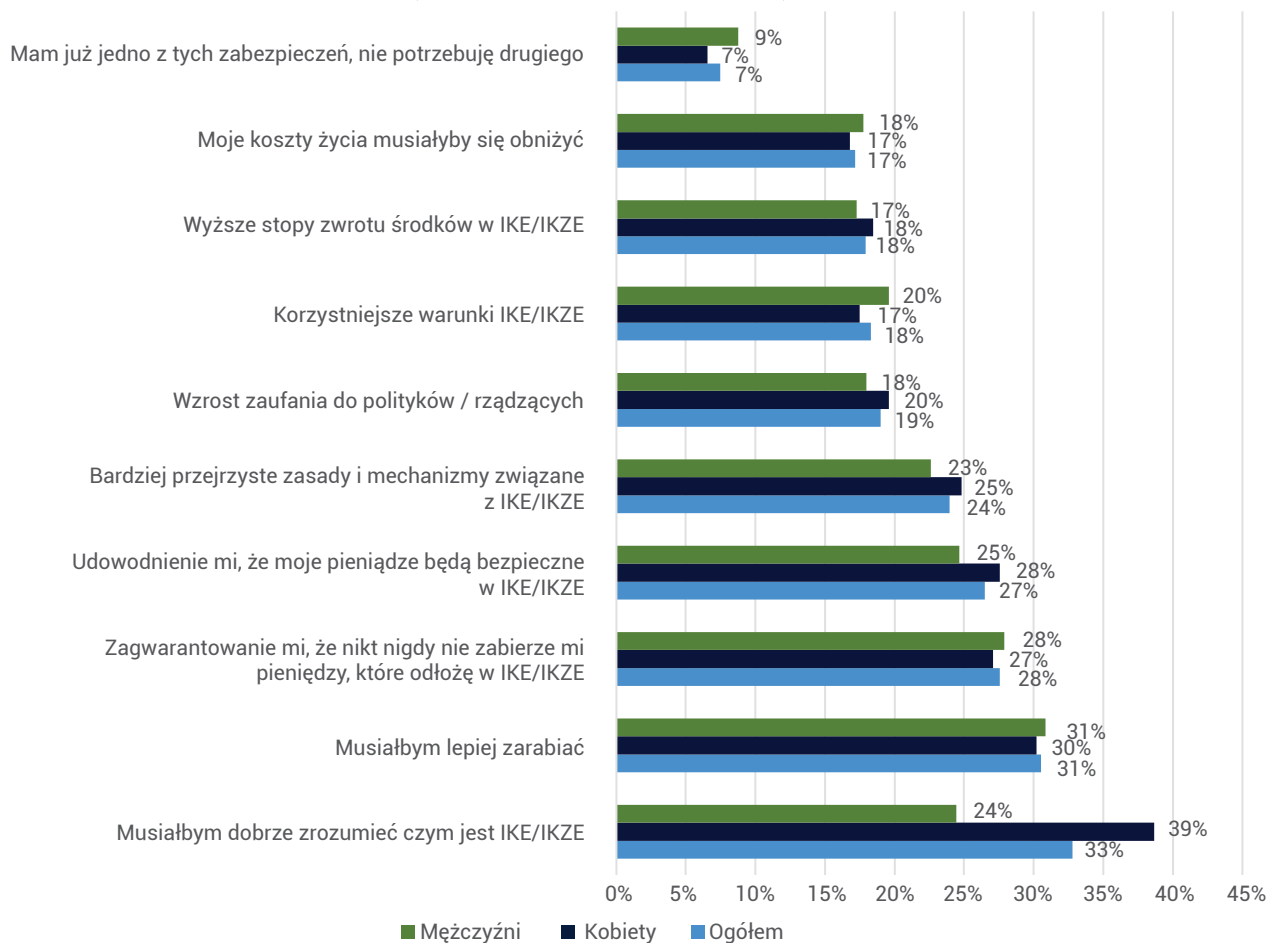
31% uczestników badania wskazało, że musieliby więcej zarabiać, aby móc inwestować w IKE/IKZE, przy czym nie odnotowano istotnych różnic między płciami. 17% badanych wskazało, że ich koszty życia musiałyby ulec obniżeniu, co również nie różniło się znacząco w zależności od płci. Należy jednak zaznaczyć, że te deklaracje mogą być obarczone nieprecyzyjną oceną minimalnej kwoty potrzebnej do inwestowania oraz własnej sytuacji finansowej, w tym wysokości przychodów i wydatków.

Dodatkowo, 24% badanych uznało, że potrzebowałyby bardziej przejrzystych zasad funkcjonowania IKE/

IKZE, co prawdopodobnie łączy się z niewystarczającym poziomem wiedzy, przez który te rozwiązania wydają się skomplikowane lub niejasne.

27%-28% badanych wskazało, że aby rozpocząć inwestowanie w IKE/IKZE, musieliby mieć pewność, że ich środki będą bezpieczne i nikt ich nie zabierze. Ten wynik koresponduje z odpowiedziami 19% dwudziestolatków, którzy wskazali potrzebę większego zaufania do polityków i instytucji państwowych w kontekście zabezpieczenia ich środków.

18% badanych uznało, że warunki inwestowania w IKE/IKZE musiałyby być korzystniejsze, w tym wyższe stopy zwrotu z inwestycji, aby zdecydować się na rozpoczęcie oszczędzania w tych instrumentach. Z kolei 7% badanych wskazało, że posiada już jedno zabezpieczenie emerytalne i nie potrzebuje dodatkowych rozwiązań.

CO MUSIAŁOBY SIĘ ZDARZYĆ ŻEBYŚ ROZWAŻYŁ ULOKOWANIE SWOICH ŚRODKÓW W IKE / IKZE?
(WYBIERZ TYLKO KONIECZNE ZMIANY)

N = 1100

W przypadku PPK około jedna czwarta dwudziestolatków (23%-25%) zadeklarowałaaby powrót do PPK lub świadome uczestnictwo w tym programie, pod warunkiem, że mieliby pewność, że zgromadzone środki będą bezpieczne, dobrze rozumieliby zasady funkcjonowania PPK oraz osiągaliby wyższe dochody.

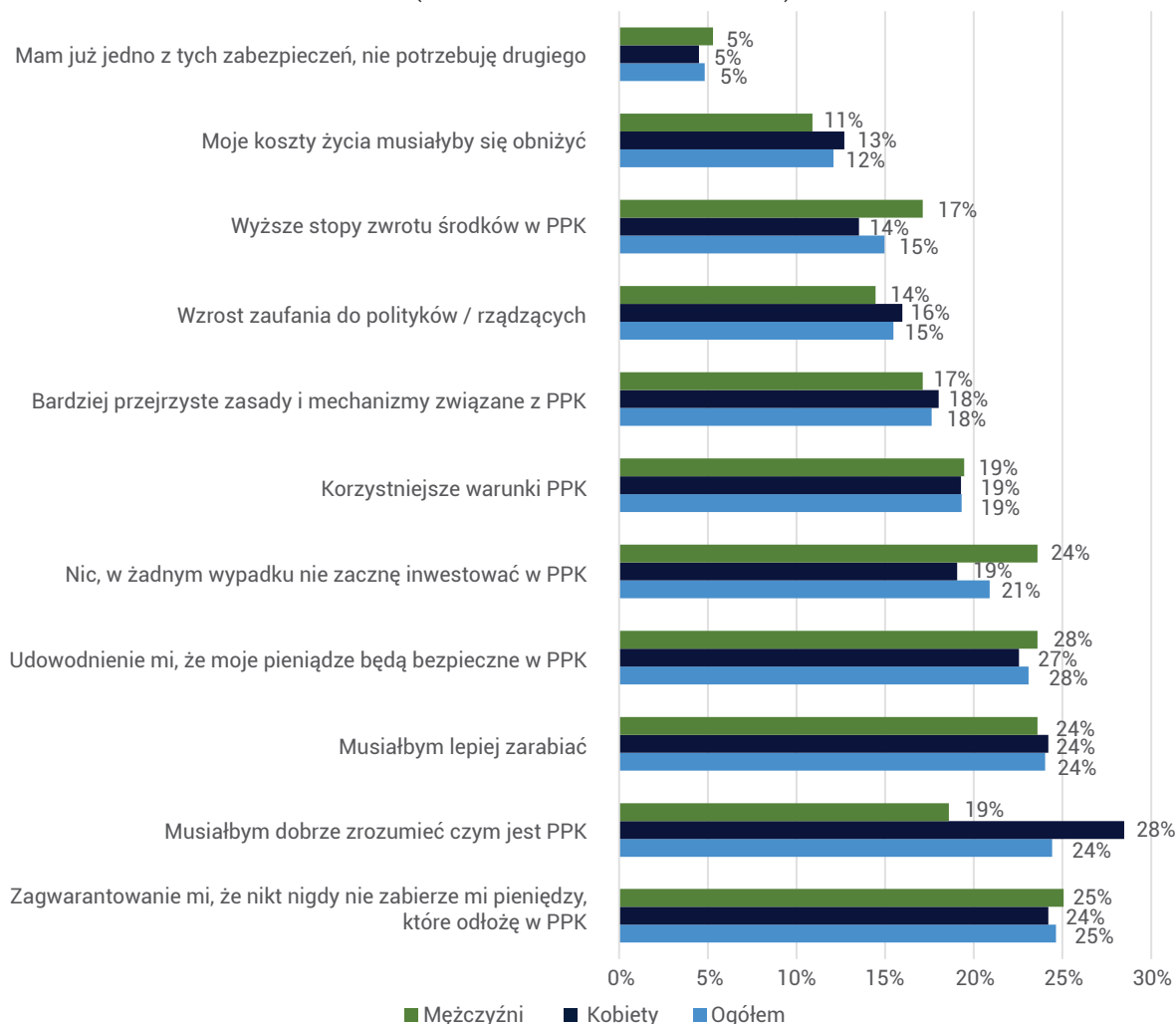
Nieco mniej niż jedna piąta młodych dorosłych wskazała, że zdecydowałaaby się na uczestnictwo w PPK tylko wtedy, gdyby warunki programu były bardziej

korzystne, a jego zasady bardziej przejrzyste. 15% badanych uznało za konieczne zwiększenie zaufania do polityków, a tyle samo wskazało wyższe stopy zwrotu z PPK jako warunek skłaniający do udziału w programie.

Jednocześnie 21% dwudziestolatków, którzy obecnie świadomie nie korzystają z PPK, wskazało, że nic nie byłoby w stanie przekonać ich do zmiany decyzji i powrotu do uczestnictwa w programie.

CO MUSIAŁOBY SIĘ ZDARZYĆ ŻEBYŚ ROZWAŻYŁ ULOKOWANIE SWOICH ŚRODKÓW W PPK?
(WYBIERZ TYLKO KONIECZNE ZMIANY)

N = 1100

Inwestycje na emeryturę w zielone rozwiązania

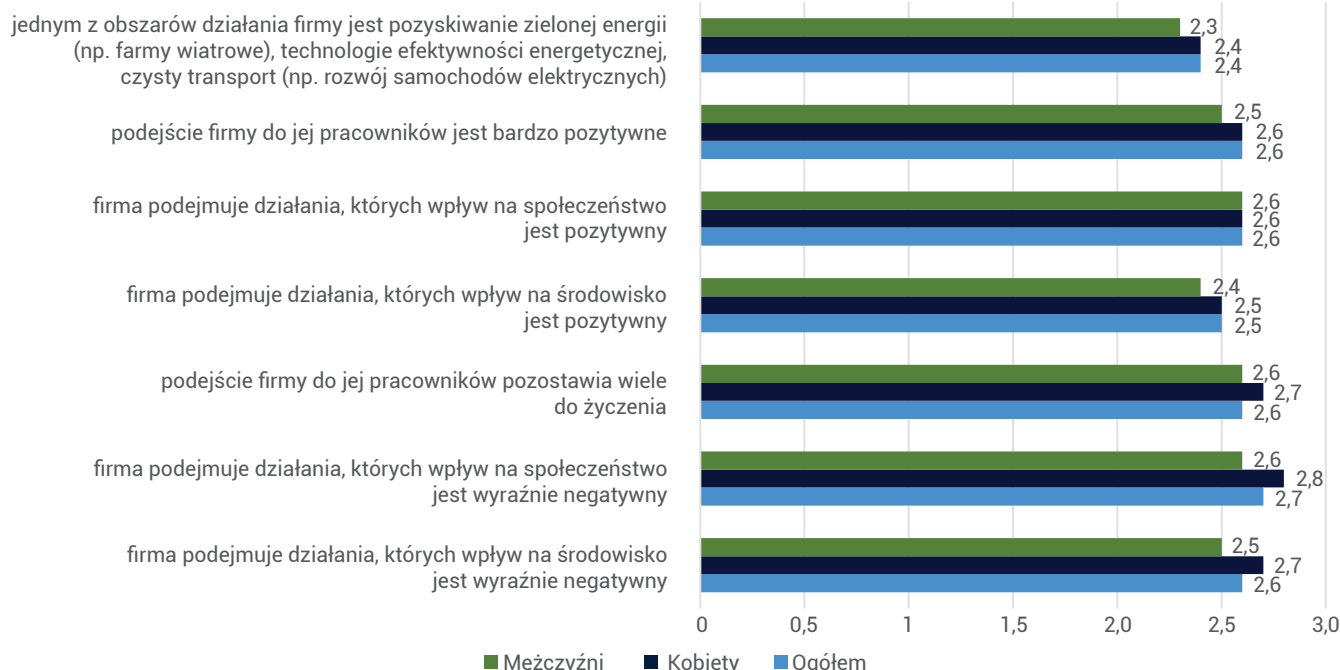
Firmy mają możliwość oddziaływania na swoje otoczenie, wywierając zarówno pozytywny, jak i negatywny wpływ na środowisko, społeczeństwo oraz ład korporacyjny. Interesujące jest, w jakim stopniu zaangażowanie firmy w tzw. zielone działania może wpływać na decyzje młodych Polaków dotyczące inwestowania w jej akcje.

Badania wskazują, że niezależnie od obszaru zielonych działań – środowisko, społeczeństwo czy pracownicy – ich przeciętne znaczenie dla gotowości

inwestowania w daną spółkę jest zbliżone. Co więcej, pozytywny wpływ działań proekologicznych lub społecznych jest oceniany równie wysoko jak negatywny wpływ działań szkodzących otoczeniu.

W obu przypadkach średni wpływ działań na korzyść lub szkodę otoczenia mieści się w przedziale od niewielkiego do istotnego, przy założeniu, że pozostałe kryteria oceny firmy nie przeważają w analizie. Oceny znaczenia informacji o działaniach firmy, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych, są zbliżone wśród kobiet i mężczyzn.

JEŚLI ROZWAŻAŁ(A)BYŚ ZABEZPIECZANIE SWOJEJ PRZYSZŁOŚCI FINANSOWEJ NA EMERYTURZE INWESTUJĄC W AKCJE FIRMY X, TO W JAKI SPOSÓB PONIŻSZE INFORMACJE WPŁYNĘŁYBY NA TWOJĄ OSTATECZNĄ DECYZJĘ?*

N = 1100; * średni wynik na skali od 1 – bez wpływu, do 4 – zaważyłoby na mojej decyzji, niezależnie od tego jak bardzo był(a)bym do niej wcześniej przekonana lub nie)

Warto jednak przyrzeć się szczegółowo odpowiedziom młodych dorosłych. Choć przeciętna ocena znaczenia pozytywnych i negatywnych działań firmy w poszczególnych obszarach jest zbliżona, informacje o negatywnym wpływie firmy częściej skłaniają do zmiany podejścia do inwestowania, nawet jeśli osoba była wcześniej przekonana do swojej decyzji.

Na przykład w obszarze oddziaływania firmy na środowisko, 20% badanych byłoby skłonnych zmienić niemal podjętą decyzję po uzyskaniu informacji, że firma działa na szkodę środowiska. Dla porównania, jedynie 12% badanych byłoby skłonnych zdecydować się na inwestycję w akcje firmy po otrzymaniu

informacji, że działa ona proekologicznie, nawet jeśli wcześniej nie planowali w nią inwestować.

W przypadku negatywnych informacji dotyczących oddziaływania firmy na otoczenie, przeciętnie 59% młodych dorosłych wskazuje, że miałyby one znaczący wpływ na ich decyzje inwestycyjne, wobec 41% wskazujących, że wpływ byłby co najwyżej niewielki. Natomiast pozytywne informacje miałyby istotny wpływ dla 53% badanych. W ramach pozytywnych działań nieco mniejszy wpływ miałyby informacje dotyczące pozyskiwania zielonej energii, wdrażania technologii efektywności energetycznej oraz czystego transportu – znaczenie dla decyzji inwestycyjnych przypisało im 47% badanych.

**JEŚLI ROZWAŻAŁ(A)BYŚ ZABEZPIECZANIE SWOJEJ PRZYSZŁOŚCI FINANSOWEJ NA EMERYTURZE
INWESTUJĄC W AKCJE FIRMY X, TO W JAKI SPOSÓB PONIŻSZE INFORMACJE WPLYNĘŁYBY NA TWOJĄ OSTATECZNĄ DECYZJĘ?***

jednym z obszarów działania firmy jest pozyskiwanie zielonej energii
(np. farmy wiatrowe), technologie efektywności energetycznej, czysty
transport (np. rozwój samochodów elektrycznych)

podejście firmy do jej pracowników jest bardzo pozytywne

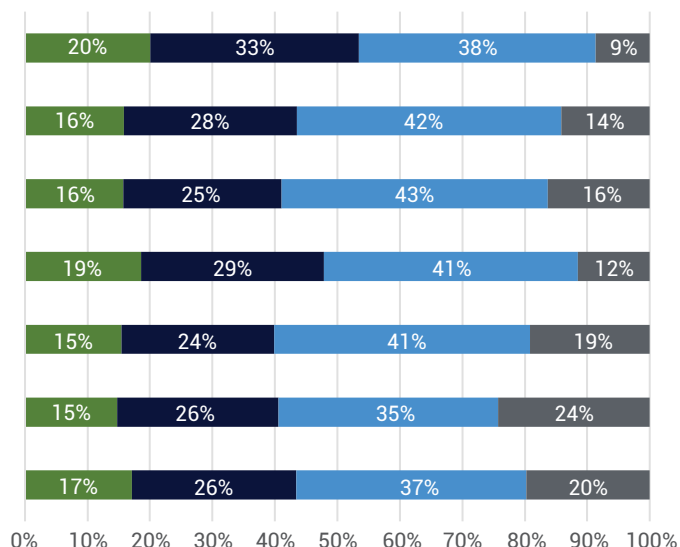
firma podejmuje działania, których wpływ na społeczeństwo
jest pozytywny

firma podejmuje działania, których wpływ na środowisko
jest pozytywny

podejście firmy do jej pracowników pozostawia wiele do życzenia

firma podejmuje działania, których wpływ na społeczeństwo
jest wyraźnie negatywny

firma podejmuje działania, których wpływ na środowisko
jest wyraźnie negatywny

- nie miałyby wpływu
- miałyby niewielki wpływ na moją decyzję, ale nie zaważyło by na niej
- zaważyłoby na mojej decyzji, jeśli inne kryteria decyzyjne nie prowadziłyby do jednoznacznej opinii
- zaważyłoby na mojej decyzji, niezależnie od tego jak bardzo był(a)bym do niej wcześniej przekonana lub nie

N = 1100

**JEŚLI ROZWAŻAŁ(A)BYŚ ZABEZPIECZANIE SWOJEJ PRZYSZŁOŚCI FINANSOWEJ NA EMERYTURZE
INWESTUJĄC W AKCJE FIRMY X, TO W JAKI SPOSÓB PONIŻSZE INFORMACJE WPLYNĘŁYBY NA TWOJĄ OSTATECZNĄ DECYZJĘ?
– ODSETEK NAJWYŻSZYCH ODPOWIEDZI: ZAWAŻYŁOBY NA MOJEJ DECYZJI, NIEZALE**

jednym z obszarów działania firmy jest pozyskiwanie zielonej energii
(np. farmy wiatrowe), technologie efektywności energetycznej, czysty
transport (np. rozwój samochodów elektrycznych)

podejście firmy do jej pracowników jest bardzo pozytywne

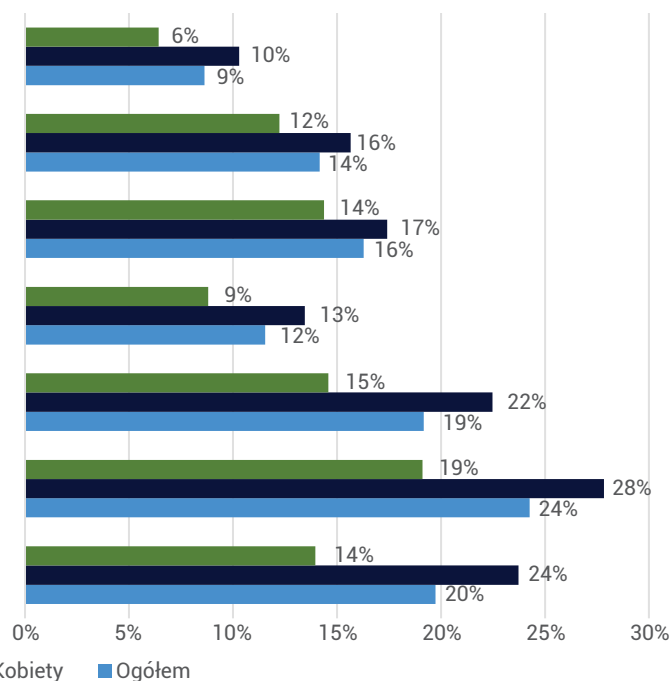
firma podejmuje działania, których wpływ na społeczeństwo
jest pozytywny

firma podejmuje działania, których wpływ na środowisko
jest pozytywny

podejście firmy do jej pracowników pozostawia wiele
do życzenia

firma podejmuje działania, których wpływ na społeczeństwo
jest wyraźnie negatywny

firma podejmuje działania, których wpływ na środowisko
jest wyraźnie negatywny

■ Mężczyźni ■ Kobiety ■ Ogółem

N = 1100

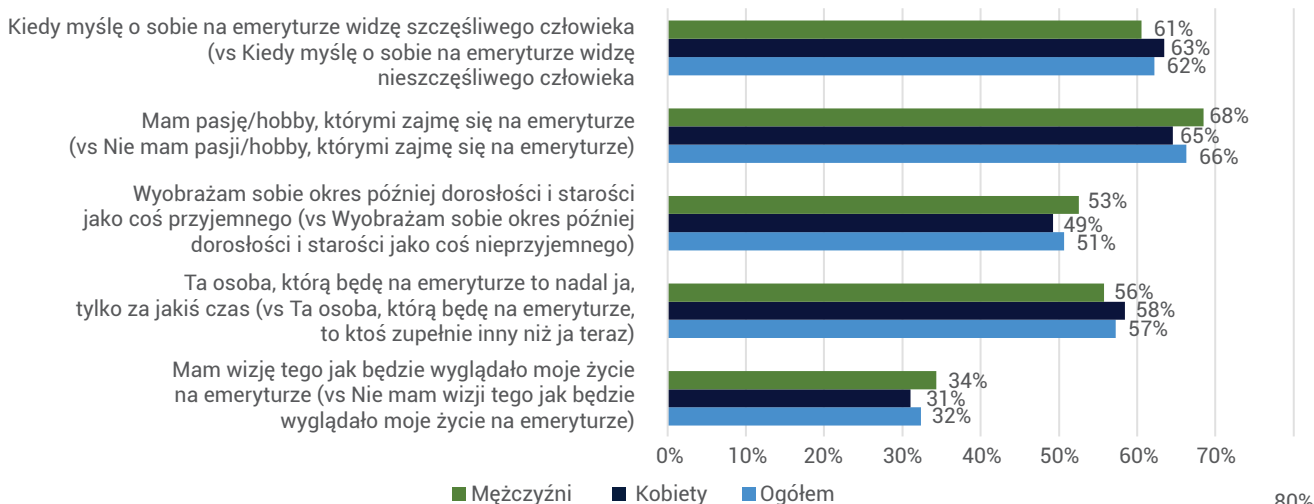
Postrzeganie okresu późnej dorosłości

Wcześniejsze badania wskazały, że pozytywne wyobrażenia dotyczące okresu emerytury oraz własnej osoby w tym czasie mają istotny, pozytywny związek z podejmowaniem decyzji o zabezpieczeniu finansowej przyszłości (Sekścińska dla IGTE, 2024). W tym kontekście warto zwrócić uwagę, że 51% dwudziestolatków postrzega okres późnej dorosłości jako przyjemny, a 62% wyobraża sobie siebie w tym czasie jako szczęśliwego człowieka. Ponadto 57% badanych uważa, że będą wtedy tą

samą osobą, którą są dziś, tylko starszą i bardziej doświadczoną.

32% młodych dorosłych posiada już wizję swojego życia na emeryturze, a 66% deklaruje posiadanie pasji, którą chciałoby rozwijać w tym okresie. Różnice między kobietami a mężczyznami w opisanych aspektach były niewielkie. Choć istnieje przestrzeń do podniesienia tych wskaźników, obecny poziom jest relatywnie dobry, zwłaszcza w kontekście młodego wieku badanych, którzy dopiero rozpoczynają dorosłe życie.

WYOBRAŻENIA NA TEMAT OKRESU PÓŹNEJ DOROSŁOŚCI

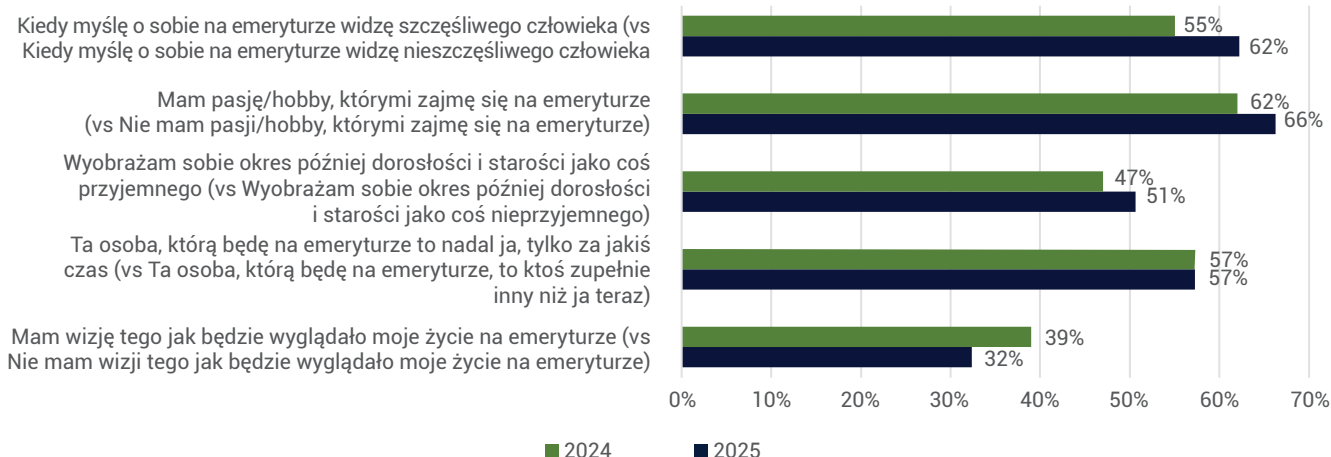
N = 1100

Co istotne, odsetek osób pozytywnie wyobrażających sobie okres późnej dorosłości i starości wzrósł w porównaniu z pomiarem z 2024 r. (Sekścińska dla IGTE, 2024). W przypadku postrzegania siebie jako szczęśliwego człowieka wzrost wyniósł aż 7%,

natomiast w odniesieniu do posiadania pasji oraz wyobrażania sobie okresu emerytury jako szczęśliwego czasu odnotowano wzrost o 4%. Jednocześnie jednak 7% mniej badanych wskazało, że posiada już dziś wizję swojego życia na emeryturze.

WYOBRAŻENIA NA TEMAT OKRESU PÓŹNEJ DOROSŁOŚCI

Plany pracy zarobkowej

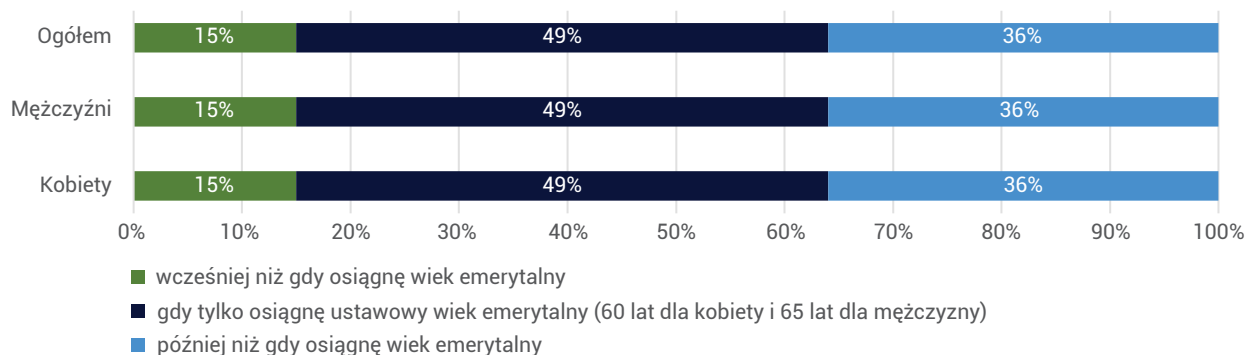
Większość młodych dorosłych potrafi prawidłowo określić obowiązujący wiek emerytalny dla kobiet i mężczyzn. W przypadku kobiet poprawną wartość podaje 72% kobiet i 67% mężczyzn. Z kolei 10% kobiet i 7% mężczyzn przeszacowuje wiek emerytalny kobiet (w tym 7% kobiet i 5% mężczyzn podaje jako odpowiedź rzeczywisty wiek emerytalny mężczyzn), natomiast 2% kobiet i 1% mężczyzn zakłada, że wiek emerytalny kobiet jest niższy niż w rzeczywistości. Brak wiedzy w tym zakresie deklaruje 16% kobiet i 25% mężczyzn.

W przypadku wieku emerytalnego mężczyzn poprawną wartość wskazuje 71% kobiet i 66%

mężczyzn. Niższy wiek podaje 4% kobiet i mężczyzn (w tym 2% wskazuje wiek emerytalny kobiet), a 8% kobiet i 7% mężczyzn przeszacowuje tę wartość. Brak wiedzy deklaruje 17% kobiet i 23% mężczyzn.

Bez względu na znajomość wieku emerytalnego, 15% kobiet planuje zakończyć pracę przed ukończeniem 60. roku życia, natomiast 15% mężczyzn – przed ukończeniem 65. roku życia. Z drugiej strony 36% kobiet i mężczyzn planuje kontynuować pracę po osiągnięciu ustawowo określonego wieku emerytalnego. Pozostałe 49% młodych dorosłych (zarówno kobiet, jak i mężczyzn) zakłada, że przejdzie na emeryturę dokładnie w momencie osiągnięcia ustawowego wieku emerytalnego.

KIEDY MYŚLISZ O SWOJEJ PRZYSZŁOŚCI, TO KIEDY PLANUJESZ NA STAŁE PRZESTAĆ PRACOWAĆ ZAROBKOWO?

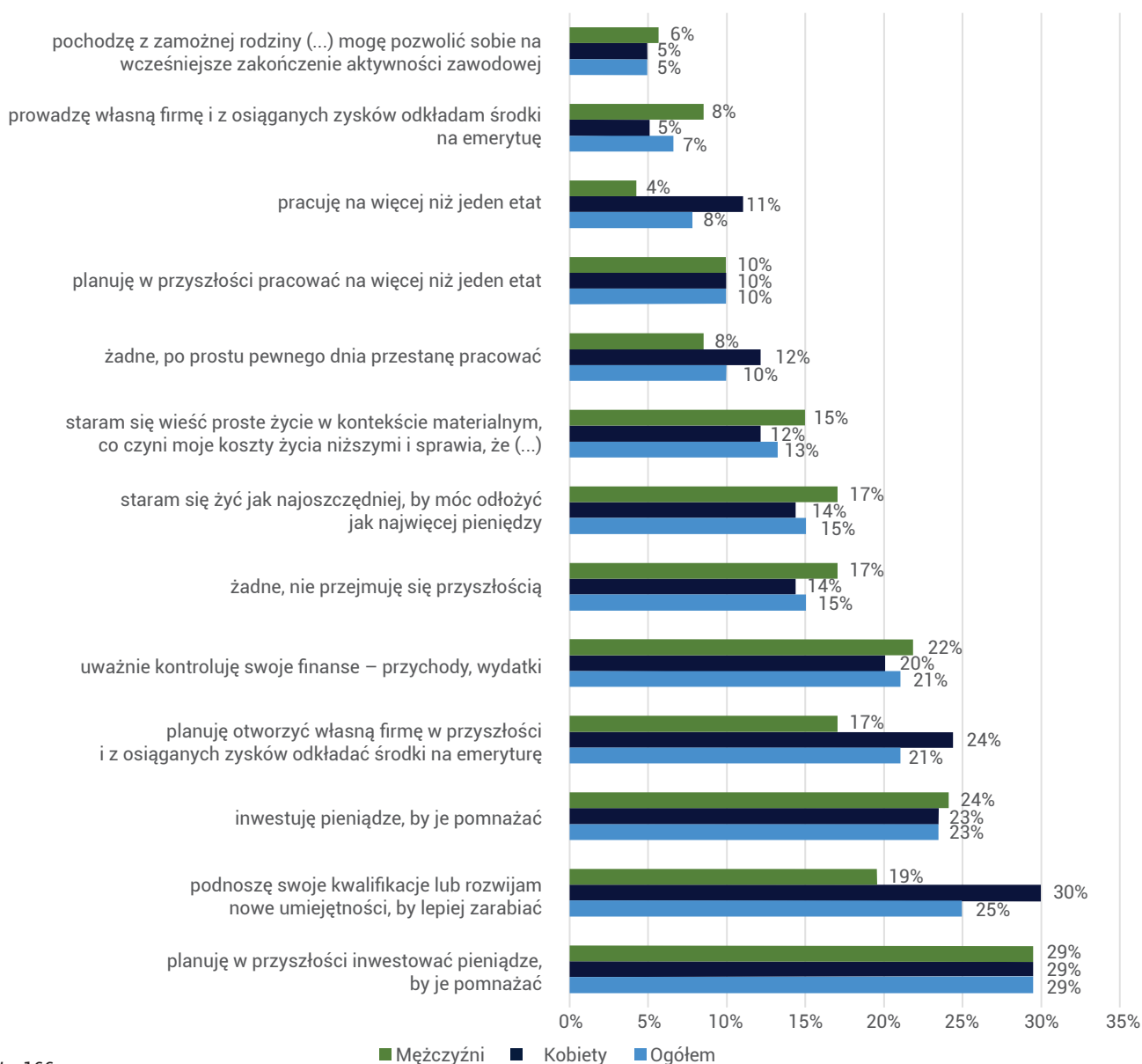
N = 1100

Osoby, które planują zakończyć aktywność zawodową przed osiągnięciem ustawowego wieku emerytalnego, przeciętnie planują zakończyć pracę w wieku 52 lat (kobiety – 51 lat, mężczyźni – 53 lat).

Natomiast osoby, które zamierzają kontynuować pracę po osiągnięciu wieku emerytalnego, przeciętnie planują pracować do 70. roku życia (kobiety – 69 lat, mężczyźni – 71 lat).

JAKIE KROKI PODEJMUJESZ LUB PLANUJESZ PODJĄĆ, BY SKOŃCZYĆ PRACĘ ZAWODOWĄ PRZED OSIĄNIĘCIEM WIEKU EMERYTALNEGO?

N = 166

Wśród najczęściej wymienianych działań podejmowanych, by móc zakończyć pracę wcześniej, znajdują się:

- plany inwestowania środków (29%, zarówno kobiety, jak i mężczyźni) lub już prowadzone inwestycje (23%, podobnie kobiety i mężczyźni),
- podnoszenie kwalifikacji w celu uzyskania

wyższych zarobków (25%, częściej kobiety – 30%, niż mężczyźni – 19%),

- plany otwarcia własnej firmy (21%, częściej kobiety – 24%, niż mężczyźni – 17%),
- kontrola wydatków (21%, podobnie kobiety i mężczyźni).

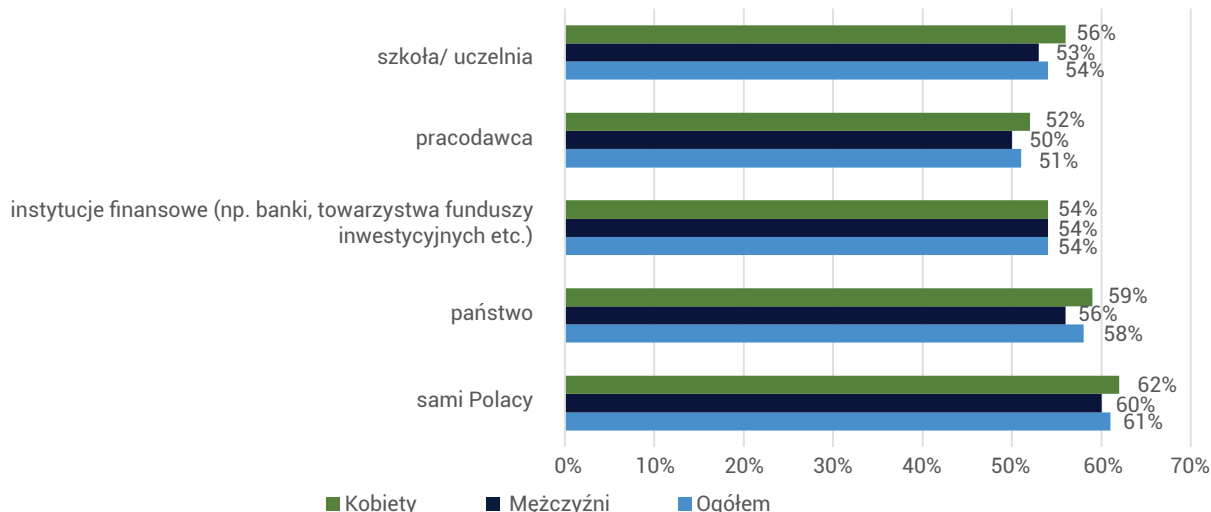
Rozwiązania takie jak oszczędne życie lub proste życie materialne wskazywane są przez 13%-15% badanych (nieco częściej mężczyzn). Praca na więcej niż jeden etat lub plany takiej pracy dotyczy 8%-10% badanych.

5% młodych dorosłych deklaruje posiadanie zaplecza finansowego z domu rodzinnego, dzięki czemu nie musi martwić się kwestią wcześniejszego zgromadzenia kapitału na emeryturę. Co ciekawe, 10% badanych (częściej kobiety – 12%, niż mężczyźni – 8%) nie posiada takiego zaplecza i mimo to nie podejmuje działań w kierunku wcześniejszego zgromadzenia kapitału, zakładając, że po prostu w pewnym momencie przestaną pracować.

Rola instytucji finansowych w systemie emerytalnym z perspektywy młodego pokolenia

Młodzi mężczyźni i kobiety w podobny sposób oceniają odpowiedzialność różnych podmiotów za edukację Polaków w zakresie instrumentów emerytalnych. Największą odpowiedzialność przypisują sobie samym – 61% badanych. Na drugim miejscu znajduje się Państwo (58%), na trzecim ex aequo instytucje finansowe oraz szkoły i uczelnie (po 54%), a na czwartym – pracodawca (51%). Biorąc pod uwagę dystrybucję wskazań, warto zauważyć, jak duży ciężar odpowiedzialności młodzi przypisują podmiotom zewnętrznym. To sygnał, że choć jednostka czuje się odpowiedzialna za własną przyszłość finansową, oczekuje realnego wsparcia systemowego – zarówno ze strony państwa, instytucji edukacyjnych, jak i sektora prywatnego. Młodzi nie chcą być pozostawieni sami sobie – oczekują, że edukacja finansowa będzie obecna w szkole, wspierana przez państwo, uwiarygadniana przez instytucje finansowe i wzmacniana w miejscu pracy.

W JAKIM STOPNIU PONIŻSZE PODMIOTY ODPOWIADAJĄ ZA EDUKACJĘ POLAKÓW W ZAKRESIE INSTRUMENTÓW EMERYTALNYCH?

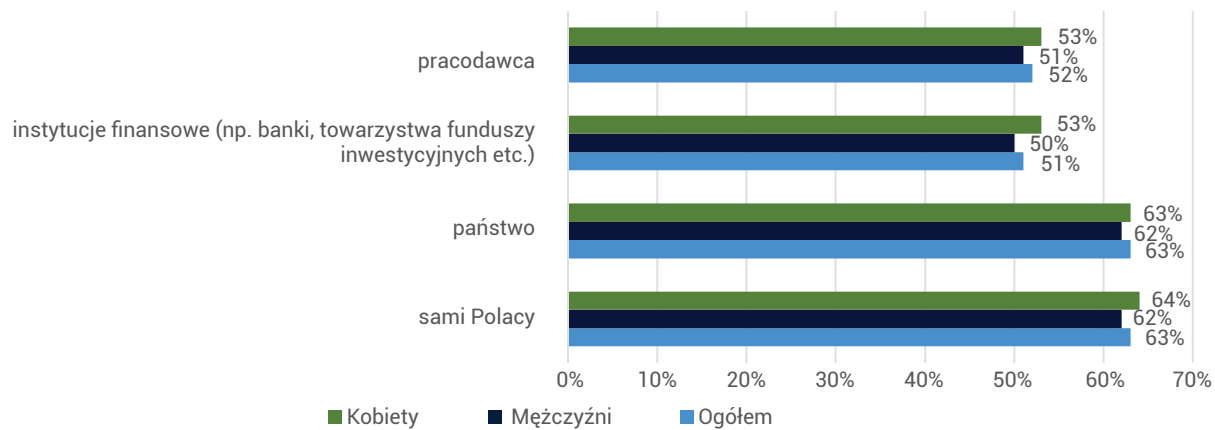
N = 1100

Młodzi mężczyźni i kobiety podobnie oceniają odpowiedzialność różnych podmiotów za to, aby środki Polaków dostępne na emeryturze pozwalały im żyć godnie. Największą odpowiedzialność

przypisują sobie samym oraz Państwu (po 63%). Na drugim miejscu ex aequo znajdują się instytucje finansowe (51%) oraz pracodawca (52%).

**KTO I W JAKIM STOPNIU ODPOWIADA ZA TO BY ŚRODKI DOSTĘPNE DLA POLAKÓW NA EMERYTURZE
POZWALAŁY IM GODNIE ŻYĆ?**

N = 1100

Podsumowanie

Główne wyniki

Rozbieżność między oczekiwaniami a realiami w kontekście świadczenia emerytalnego z ZUS

- Młodzi znacząco przeszacowują przyszłą stopę zastąpienia – oczekują ok. 50%, podczas gdy prognozy wskazują na poziom 24,6% w 2060 r.
- Aż 99% badanych uważa, że emerytura rzędu 25% ostatniej pensji nie zapewni godnych warunków życia.

Postawy wobec oszczędzania

- 73% młodych deklaruje, że warto odkładać na emeryturę, choć większość nie traktuje tego jako pilnego tematu.
- Za optymalny moment rozpoczęcia odkładania uznają średnio 33. rok życia; 25% odkłada tę decyzję na 40. rok życia lub później.
- Cele finansowe takie jak mieszkanie, „czarna godzina”, wakacje są dla młodych bardziej priorytetowe niż emerytura.

Poziom wiedzy

- 90% deklaruje znajomość produktów emerytalnych (IKE, IKZE, PPK, PPE), ale tylko kilku procent posiada wiedzę zaawansowaną.
- Połowa młodych zdobywa informacje wyłącznie przypadkowo, co sprzyja utrwalaniu błędnych przekonań.
- Faktyczne wyniki testów wiedzy pokazują niski poziom znajomości mechanizmów tych rozwiązań i istotny poziom wiedzy fałszywej.

Zachowania finansowe

- 27% świadomie oszczędza na emeryturę (głównie poprzez PPK i konta oszczędnościowe).
- 38% w ogóle nie odkłada, a 23% z nich deklaruje, że nie planuje tego robić nigdy.
- Najczęściej wybierane formy lokowania oszczędności to konta oszczędnościowe, gotówka i rachunki bieżące – rozwiązania bez realnego zwrotu.

Bariery oszczędzania

- Najczęściej: brak wiedzy, brak wolnych środków, brak zaufania do stabilności systemu i niepostrzeganie oszczędzania jako pilnego.

- Kobiety częściej wskazują brak wiedzy i obawę przed złożonością produktów.

Postrzeganie instrumentów

- Połowa młodych ocenia PPK i IKE/IKZE jako bezpieczne i proste, ale równie duża część ma obawy przed utratą środków.
- Produkty emerytalne wciąż kojarzone są raczej z niskimi zyskami niż długoterminową stabilnością.

Główne wnioski

Istnieje wyraźna luka pomiędzy subiektywną oceną a rzeczywistym poziomem wiedzy młodych dorosłych na temat systemu emerytalnego oraz dostępnych instrumentów oszczędzania na emeryturę. Młodzi Polacy mają tendencję do przeszacowywania swoich kompetencji w tym obszarze, co prowadzi do fałszywego poczucia bezpieczeństwa i ogranicza motywację do pogłębiania wiedzy finansowej. Brak wystarczających informacji/wiedzy jest jednocześnie najczęściej wskazywaną przyczyną rezygnacji z inwestowania w instrumenty emerytalne, takie jak IKE, IKZE czy PPK. Warto jednak zauważyć, że sama wiedza – choć niezbędna – nie stanowi czynnika wystarczającego do rozpoczęcia inwestowania. Oprócz edukacji konieczne jest również wzmacnianie postaw i motywacji sprzyjających długoterminowemu oszczędzaniu oraz odbudowa zaufania do rozwiązań publicznych i efektywności produktów finansowych.

Oszczędzanie na emeryturę jest przez młodych dorosłych często odkładane w czasie. Wynika to z braku poczucia pilności tematu oraz koncentracji na bieżących celach życiowych. Część młodych dorosłych ma także nierealistyczne wyobrażenia dotyczące wysokości kwot, które należałoby regularnie odkładać, zakładając, że muszą to być znaczące sumy. Dodatkowo wielu z nich unika myślenia o emeryturze, postrzegając ten okres – a także siebie w tym czasie – w kategoriach negatywnych i nieprzyjemnych. Brak zrozumienia zasad działania instrumentów emerytalnych przekłada się również na przekonanie, że dostępna oferta jest nieatrakcyjna lub niewystarczająca.

Zaufanie do systemu emerytalnego pozostaje ograniczone, co skutecznie zniechęca młodych dorosłych do aktywnego uczestnictwa w programach długoterminowego oszczędzania. Wiele z nich obawia się utraty zgromadzonych środków i potrzebuje gwarancji bezpieczeństwa, aby zdecydować się na inwestowanie w PPK czy IKE/IKZE.

Wciąż silne wydaje się oddziaływanie negatywnych skojarzeń związanych ze zmianami w OFE, które – mimo że dotyczyły wcześniejszego pokolenia – nadal wpływają na poziom zaufania do rozwiązań emerytalnych.

Najczęściej wybierane formy oszczędzania nie chronią przed inflacją i nie generują realnej wartości dodanej. Młodzi dorośli najczęściej przechowują środki w nieoprocentowanej lub niskooprocentowanej formie, wybierając przy tym produkty krótkoterminowe, co ogranicza potencjał budowania kapitału emerytalnego. To pozostaje w linii z potrzebą Polaków łatwego i szybkiego dostępu do swoich pieniędzy i potrzebą dobrowolności inwestycji.

Warto również zwrócić uwagę na **różnice płciowe w postrzeganiu barier oszczędzania**. Kobiety częściej niż mężczyźni wskazują na brak wiedzy finansowej oraz skomplikowanie ofert jako czynnik zniechęcający do aktywnego uczestnictwa w systemie emerytalnym.

Rekomendacje

W kontekście budowania pozytywnego podejścia młodych dorosłych do zabezpieczania finansowego na czas późnej dorosłości, warto podejmować działania skoncentrowane zarówno na kształtowaniu postaw, jak i rozwijaniu wiedzy oraz praktycznych umiejętności finansowych.

W obszarze komunikacji i edukacji:

- **Budować pozytywne, ale realistyczne wyobrażenia** na temat okresu późnej dorosłości i siebie w tym czasie, podkreślając jego potencjał rozwojowy, niezależność i poczucie bezpieczeństwa.
- **Kształtować pozytywne postawy i przekonania** wobec instrumentów emerytalnych, pokazując je jako dostępne, zrozumiałe i skuteczne narzędzia inwestycyjne.
- **Komunikować prostym i zrozumiałym językiem**, unikając technicznego żargonu, tak aby wyjaśnianie mechanizmów produktów finansowych było przystępne i angażujące.
- **Rozpocząć edukację od małych kroków**, zachęcając do budowania nawyku regularnego oszczędzania nawet niewielkich kwot oraz obrazując długoterminowy efekt procentu składanego w sposób wizualny i zrozumiały.

- **Łączyć komunikację o produktach emerytalnych z długoterminową perspektywą**, pokazując związki pomiędzy dzisiejszymi decyzjami finansowymi a ich przyszłymi konsekwencjami.
- **Organizować spotkania edukacyjne z doradcami finansowymi**, które pomogą Polakom przeanalizować ich sytuację finansową, zdefiniować cele emerytalne i zaplanować działania w sposób konkretny i pozytywny.
- **Podkreślać bezpieczeństwo zgromadzonych środków**, komunikując w sposób transparentny prywatny charakter oszczędności w PPK, IKE i IKZE, a także jasno przedstawiać koszty, zyski i zasady ich funkcjonowania.
- **Tworzyć programy edukacyjne w szkołach wyższych oraz w miejscach pierwszej pracy**, które wprowadzą młodych dorosłych w świat finansów długoterminowych.
- **Dostosowywać przekaz komunikacyjny do etapu życia**, stosując odmienne argumenty i narracje dla osób w wieku 20 lat i dla tych po trzydziestce.

W obszarze działań instytucjonalnych i systemowych:

- **narzędzia cyfrowe** (np. aplikacje, kalkulatory online), które w prosty sposób pozwolą użytkownikom obliczyć potencjalne korzyści wynikające z regularnego oszczędzania.
- **Promować rzetelne źródła informacji**, takie jak portal mojeppk.pl czy oficjalne strony ZUS, umożliwiające sprawdzenie aktualnego stanu zgromadzonych środków w PPK, OFE i na subkoncie ZUS.
- **Wprowadzać mechanizmy zachęt**, np. dodatkowe dopłaty, premie za regularność wpłat czy preferencyjne warunki dla młodych uczestników, które zwiększą atrakcyjność długoterminowego oszczędzania.
- **Podejmować szeroko zakrojone inicjatywy edukacyjne**, pozwalające możliwie szeroko dotrzeć do młodych Polaków. W szczególności cenne wydają się inicjatywy, w których różne instytucje łączą się projekty realizując wspólnie te same cele. Takie podejście pozwala zwiększać zasięgi projektu, ogranicza powtarzalność inicjatyw, jednocześnie ułatwiając ich komplementarność i jednoczy instytucje finansowe w realizacji wspólnych celów. Dobrym przykładem jest tu Krajowe Centrum Edukacji Ekonomicznej, Program Analityczno-Badawczy WIB i inicjatywy Roku Edukacji Ekonomicznej.

Raport przygotowany na zlecenie Fundacji
Warszawski Instytut Bankowości

PROGRAM
ANALITYCZNO
BADAWCZY